

شه‌هیدی ئازادی

بیر و را

ماموستا

ناصری سوبحانی

کتیبی یه‌که‌م

چاپی یه‌که‌م

۱۴۲۷ ک - ۲۰۰۶ ز

دەر گای به‌ره‌هم بو بلاو دکر دهنه‌وهی به‌ره‌همه‌کانی سوبحانی

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

شه هیدی نازادی بیرو را

مامؤستا
ناصری سوبجانی

چاپی یه که م

۲۰۰۶

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

❁ ناوی کتیب : ماموستا ناصری سوبجانی

❁ نامادهکار : بهرهم

❁ چاپی چوارهم

❁ سالی چاپ : ۲۰۰۹

❁ ژمارهی سپاردن (۲۰۰) ی سالی ۲۰۰۶ ز

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشہ کی

ماموستا ناصر سوبحانی یہ کیونکہ لہو زانا و بیریارہ ہاوچہ رخانہ کی کوردستانی نیران، کہ زورده خایہ نی تا وهك خوی بنا سرئی و، هه لگه وتوویدی، ناستی زانستی و، رادہ کی نیمانداری و، دلسوزی ولپیرانی بۆ ناین وگه لو ولاته که کی، وهك پیویست بۆ هه موولا پوون ببیته وه.

شهید سوبحانی هاوشانی زانا هه لگه وتووہ کانی سه ده زپرینه کانی دونیای نیسلام بوو. له تیگه یشتنی قورئان و انا کردنی و سوود لی وهرگرتنیدا، که م وینه بوو. ده توانین بی دوو دلی بلتین له بوار ی چوونه ناوه رۆکی چه مکه قورئانیه کان و وهرگرتنی دیلاله ته گه وره کانیدا - به لای که مه وه له م سرده مه دا - وینه کی نه بوو.

له دونیای تیگه یشتن له زانسته نیسلامیه کانی (علوم القرآن) و (علوم الحدیث) و (اصول الفقه) دا چه ندین داهینانی گه وره کی کرد.

په نکه خویننه رانی که نه یناسن به کسه ر پرسیاری نه م که سایه تیه گه وره گومناویه بکن. به لام زور نابا باش ده یناسن و به ره مه نایا به کانی ده بینن. ناخر نه ویش قوربانیه کی تری دونیای بی تازی و بی په حمی ولاته که کی خوی بوو. زوری تر هه بوون هه روه که نه و له هاوچه رخانی، بزکران، به لام زوری نه برد تیشکی تواناو به ره ره کانیان دریدا به تاریکی ناهه کی و، باسیان که وته وه ناو کۆر و کومه لان و، وهك خویان ناسرانه وه.

ماموستا ناصر نا کرئی له م پیشه کی به کورته دا بنا سرئی. لیره دا نه وه نده به سه که بلتین به کیونکه له سه رکرده کورده کانی شوپشی گه لانی نیران درئی پزیمی ستم شاهی، دواتریش به کی بووه له رابه ر و پیشه نکه ناو داره کانی رابوونی نیسلامی هاوچه رخ له کوردستانی نیران و نیران به گشتی.

له سالێ ١٩٥١ی زاینیدا له گوندی (دوريسان) ی نزيك شارۆچكهی (پاوه) ی هه ورامانی ئيران، له دايك بووه. پاش تهواو كردنی قوناعی ناوهندی چۆته خویندنی فهقییهتیو، لای گهوره زانایانی ئيران خویندویهتیو، ئیجازهی مهلایهتی وهرگرتوه.

لهچند سالتیکی پيش شۆرشى ئيرانهوه دهستی داوه ته خهباتی ئیسلامی و بایهخ دان به قورئانی پيروۆ و زانسته ئیسلامیهکان. له شۆرشى گهلانی ئيراندا - له ناوچهکى خۆیدا - پۆلى سهرکردهیى پيشرهویى بينیوه. له سهرهتای شۆرشى ئيراندا چهندين جار سهردانى سهرکردهکانى ئيرانى کردوهو، داواوگلهیى و گازهندی خهلكى کوردستانی ئيرانى گه یاندوه پييان. هاوکارىکى دلسۆزى ماموستا نهحمهدى موفتى زاده - که سایهتی ناودارى ئيران - بووه.

چهند جارێك سهردانى دهرهوهی ئيرانى کردوهو، دیدارو پاگۆرپنهوهی له گهڵ گهوره ناودارانی پابوونی ئیسلامیى هاوچرخ هه بووه. چهندين بهرهمی زانستی نوسراوی ههیه، به سهدان کاسیتی به هر سى زمانى کوردی و فارسى و عهرهبى، له دواى خۆی بهجى هيشتوهه. له چهندين گۆفارى ئیسلامیدا به ناوی خوازراوهه بابتهتى بلۆ کردوتهوه. بابته زانستیهکانى له ناستیکى نهکادیمیى زۆر بهرزدان. له بهر ههله و مهرجى سیاسى تايبهتى ناوخۆی ئيران، نه توانراوه تا ئیسته بهرهمى بهرهمهکانى بلۆبینهوه، بهلام له زۆریهى مال و مهدرهسه و ناوهنده ئیسلامیهکاندا، سوودیان لی ده بینری.

پوخته‌یه که له که سیستی مامۆستا ناصر سو بجانس:

مامۆستا ناصر مروّفیکی هیممهت به رزو گه‌وره بوو. له‌سه‌ر خۆو نارام و بئێ ده‌نگ بوو. بئێ ده‌نگیه‌که‌ی گوزارشتی له‌ده‌رون به‌ریزی و ده‌وله‌مندی فکری ده‌کرد. وردبوونه‌وه‌ی زۆر بوو. هیزی عیبه‌ت و ده‌رگرتن و هه‌له‌ینجانی له‌ده‌ق و پووداو‌ه‌کان که‌م وینه‌ بوو. زۆر سوور بوو له‌سه‌ر پێز گرتن له‌ کاتی‌خۆی و کاتی دۆستانی.. نوێژه‌کانی زۆر به (خشوع) و ملکه‌چی‌یه‌وه ده‌کرد. له‌ نزاو پارانه‌وه‌کانیدا نمونه‌ی بپواداریکی به‌متمان‌ه‌ بوو. له‌ گه‌شت و سه‌یران و سه‌فه‌ره‌کانیدا له‌ هه‌موو دیمه‌ن و دیارده‌و حاله‌تیک پهنو عیبه‌ته‌ی ده‌رده‌هیتنا.. زۆر حزری له‌ئه‌ده‌ب و شیعری به‌هیزی شاعیران بوو. له‌قورئان خویندندا زۆر ملکه‌چی و تێپامانی هه‌بوو، به‌مه‌به‌ستی بیر کردنه‌وه له‌ئایه‌ته‌کان زۆر ده‌وه‌ستا. له‌ شه‌وو پۆژدا چه‌ندین جار ده‌چوو خزمه‌تی قورئان. ده‌فته‌ریکی له‌لا بوو سه‌رنج و تێبینی و (خواطر) ی خۆی تۆمار ده‌کرد..

له‌پرووی جه‌سته‌یی‌یه‌وه لاواز بوو، ۴۸ تا ۵۰ کیلو کێشی هه‌بوو، زۆر که‌می ده‌خوارد و چه‌زی له‌خوارده‌مه‌نی‌یه‌ کورده‌واری‌یه‌کان بوو، هه‌میشه‌جل و به‌رگی کوردی له‌به‌ر ده‌کرد، هه‌رگیز جل و به‌رگی گرانبه‌های له‌به‌ر نه‌ده‌کرد. رزستانان په‌سته‌کیکی بئێ قوڵی له‌به‌ر ده‌کرد..

زۆر که‌م ده‌نووست. قه‌ناعه‌تی وابوو که مروّفی بانگخوازو زاناو به‌رپرسان نابئێ به‌زۆر خه‌و به‌خوێان بئین. کاتی پۆژانه‌و هه‌فته‌نه‌ی به‌به‌رنامه‌ بوو. زۆر دژی کات به‌فهریۆدان بوو. پڕۆژه‌ی نوسین و توێژینه‌وه‌ی زۆری له‌ زه‌هندا بوو. نوسین و یاداشته‌کانی زۆر ورد و نه‌کادیمی و زانستی بوون. خه‌تیکی زۆر جوان و نایابی هه‌بوو. به‌به‌لگه‌وه‌ پاو بۆچوونی خۆی ده‌رده‌بپی. زۆر پشتی به‌قورئان ده‌به‌ست بۆ به‌لگه‌ هه‌ینانه‌وه، هه‌یزو توانایه‌کی که‌م وینه‌ی هه‌بوو له‌ده‌ره‌ینانی به‌لگه‌و نه‌حکام دیاری کردندا.

له کاته‌کانی پیش بانگدا له‌حاله‌ته‌کانی (فجر) و(زوال) و(غروب) و (شفق) ورد ده‌بۆوه. بپوای وا بوو حیکمه‌تی دیاری کردنی نویژه‌کان له‌و کاتانه‌دا ده‌بی په‌چاویکری به ورد بوونه‌وه له له‌حزه‌ی یه‌که‌می کاتی نویژ، قه‌ناعه‌تی وابوو که بۆ یاد که‌وتنه‌وه‌ی (تحول) و گۆپانکاریی گه‌وره‌ی بوونه‌وه‌ر (واته هاتنی پۆژی دوا‌یی) یه.

به‌پێزمه‌مۆستا ناصر زه‌وقیکی جه‌مالیی که‌م وینه‌ی هه‌بوو. حه‌زی له ئاوازی خو‌ش بوو. بۆخۆی شیعر و(تواشیح)ی به ئاوازه‌وه تو‌مارکردوو و له‌کاسیتدا پارێزراون. هه‌روه‌ها زۆر حه‌زی له گۆل و زینه‌تی ساده‌ی بی مه‌سه‌ره‌فی ناو مال بوو. پاک و خاوینی زۆر مه‌به‌ست بوو.

له خویندنه‌وه‌ی کتیب و بابته زانسته‌کاندا زۆر خیرا بوو، له ساتیکی زۆر کورتدا چهند لاپه‌ره‌یه‌کی ده‌خویندده‌وه، له‌گه‌ل ئه‌وه‌ش دا هه‌موو ناوه‌روکی ئه‌و بابته‌ی له‌به‌ر نه‌کرد.

مامۆستا زۆر سه‌ر قال بوو له‌گه‌ل قورئاندا. زۆربه‌ی چه‌مک و تیگه‌یشتنه‌کانی له‌وه‌وه وه‌رده‌گرت. فه‌رمووده‌کانی پێغه‌مبه‌ری ﴿ﷺ﴾ به‌روونکه‌ره‌وه‌ی قورئان ده‌زانی، زۆربه‌ی کتیبی (امهات) و سه‌رچاوه‌کانی خویندبووه‌وه. خۆی به (مُجْتَهِد) و خاوه‌ن (رأی) ده‌زانی. زۆر به متمانه به‌خۆ و به جورته‌وه‌وه بۆچوون و په‌ئێ‌یه‌کانی خۆی ئاراسته ده‌کرد.

مامۆستای په‌حمه‌تی زۆر له سه‌ر خۆ قسه‌ی ده‌کرد، ده‌نگی نزم بوو، زۆر به ئارامی ده‌چوو په‌توه، به‌راستی میصداتی ئایه‌تی ﴿وَالَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا﴾ بوو، به‌چوار مشقی داده‌نیشت، زۆر جار به‌سه‌ر خویندنه‌وه‌ی کتیبه‌وه خه‌وی ئی ده‌که‌وت، هه‌رگیز تو‌ره نه‌ده‌بوو، مه‌گه‌ر کاتی ناهه‌رمانی‌یه‌کی په‌چاو بکهدایه. تو‌ره‌یی ده‌خواردوه.

له پووی مه‌سه‌له‌ی نه‌ته‌وه‌یی یه‌وه هه‌لپێ‌کانیکی جوانی ده‌کرد له نێوان کێشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و چه‌مکه ئیسلامی‌یه‌کاندا، زۆر به‌په‌رۆش بوو بۆ کێشه‌ی کوردی نێران. سته‌مه‌کانی هه‌له‌بجه‌وه نه‌فقال و ئاواره‌یی زۆر هه‌ژاندی، بابته‌ی زۆر کاریگه‌ریی نووسی

سه‌بارت به کیمیا بارانی هه‌له‌بجه.. نامه‌یه‌کی ناراسته‌ی پیغه‌مبه‌ران (علیهم السلام) کردووه به عه‌ره‌بی به ناو‌نیشانی (رسالة آلام من أرض بلايا الى معشر الانبياء) که تییدا سکا‌لای گه‌لی کورد بۆ گۆوی پیغه‌مبه‌ران و سه‌ر قافلّه‌یان پیغه‌مبه‌ری نی‌سلام محمد ﷺ به‌رز ده‌کاته‌وه.

له‌ژیانیدا که‌سایه‌تی گه‌وره‌و ناوداری نی‌سلامی زۆری دیوه، له‌وانه: (شه‌هید عبدالله عزام، عمر تلمسانی، حامد ابو النصر، عدنان التیمی، کمال السنائیری، اسامه تکریتی، عادل شوخیخ، عدنان السامرائی، د. علی قه‌ره‌داغی، مامۆستا صلاح الدین محمد بهاء‌الدین و محمد أحمد الراشد) و زۆریکی تر له سه‌ر کرده‌کانی په‌وتی نی‌سلامی له کوردستان.

مامۆستای په‌حمه‌تی هه‌رگیز سویندی نه‌ده‌خوارد، زۆر په‌واشی به که‌سیک نه‌ده‌کرد که سویندی زۆر بخوا. به موباله‌غه کردن و قسه‌ی زۆری بی سوود و کات به فریۆدان بیزار ده‌بوو. زۆر حه‌زی له پیکه‌ستنی کات و به‌رنامه‌پێژی هه‌بوو.

مامۆستا پێژی به‌رامبه‌ره‌کانی زۆر ده‌گرت، حه‌زی نه‌ده‌کرد ته‌نانه‌ت نه‌یاره‌کانیشی ته‌ریق بکاته‌وه. هه‌ندێ گه‌فتوگۆ و حیوار و موناقه‌شه‌ی له‌گه‌ل چه‌په‌کانی ئێران دا مه‌یه که‌نمونه‌ی (منطق) داری و به‌هیزی به‌لگه و جوانی شتوازی مامه‌له کردن و به‌رامبه‌ر خویندنه‌وه و دایه‌لوکه.. له‌گه‌ل هاوسه‌ری و مناله‌کانیدا زۆر نه‌رم و نیان و میه‌ره‌بان بوو. له‌کاروباری ماله‌وه‌دا یارمه‌تیه‌کی زۆری خێزانی ده‌دا.

له‌گه‌ل منالان یاری ده‌کرد. له‌کاتی وانه و تنه‌وه‌دا مناله‌ بچکوله‌کی له کۆشی یا له‌سه‌ر پانی داده‌نا. له‌گه‌ل خزمانی هاوسه‌ریدا زۆر به‌پێژ بوو. له‌گه‌ل هاوه‌لانی زۆر (متواضع) و په‌وشت به‌رز بوو، پێژی ده‌گرتن، گوپی ئی ده‌گرتن، به‌نه‌رمی پێشنیاری خۆی و نامۆزگاریه‌کانی ناراسته ده‌کرد. هه‌ر پاو بۆ چوونیکێ به‌رامبه‌ری به‌دل نه‌بوایه به‌نه‌رمی وه‌لامی ده‌دایه‌وه.

له‌ژیانیدا سی جار سه‌فه‌ری کردووه بۆ ده‌ره‌وه‌ی ئێران، دووجار بۆ پاکستان و نزیکه‌ی سالتیک ماوه‌ته‌وه. جاریکیش بۆ تورکیا بۆ به‌شداریی کۆنگره‌یه‌ک که تاییه‌ت

کرا به کیشە ی کورد و تیاپدا له لایەن چەند کەسایەتیه کی ئیسلامخوازی کوردستانه وه،
بەریاری دامەزاندنی پێکخراوی (رابیطة ی ئیسلامی کورد) درا، که له ساڵی ۱۹۸۸ ی
زایینی له ئەستەمبول بەسترا.

ئەوه گۆشەیه ک بوو له پێناسە ی کەسیەتی مامۆستا سوبحانی. دیاره باشترین
پێگه و هۆکار بۆ زیاتر ناسینی ئەو کەسایەتیه له پوو ی فکری یه وه، یا له پوو ی به رزی
پله ی ئیمانی و دەرخستنی پاده ی ده وله مەندی هزر و بیریه وه، یا له پوو ی خەستی و
فراوانی بۆچونه کانی یه وه، ئەو به ره مانەن که هەندیکیان دەست نووسن و هەندیکی
تریان له کاسیتی تۆمارکراودان.. ئومید وایه ئەم ژیا ننامه یه، تۆبه ره یه کی به به ره که ت
بیت و، به دوایدا سه رجه م به ره مه کانی مامۆستا ناصر، چاپ و بلاو ببنه وه.

به شی یه که م

سه ره تاکانی ژیانی ماموستا ناصری سوبحانی و

سالانی پیش شوپشی گه لانی ئیران

* ناو و بنه ماله و له دایک بوونی

* خویندنی سه ره تایی

* خویندنی له خویندنگا شرعی یه کان

* چوونه سه ربازی

* هاوسه رگری

* سه ره تاکانی سه ره لسانی بیداری ئیسلامی له کوردستانی ئیران

* پولی ماموستا له چالاکیه سیاسییه ئیسلامیه کانی پیش شوپشدا

* ههولی دهستگیرکردنی له لایه ن دهزگای (ساواک) هوه

بنه‌ماله‌ی ماموستا ناصر و سه‌ره‌تای ژبانی:

ناوی (ناصر) کوپری محمد ره‌شید، کوپری کاکه نه‌حمد، کوپری سوبحان، کوپری ناغاو‌ه‌یس، کوپری ره‌سوله کورده، کوپری محمد، کوپری نیلیاسه. دوو برای تری هن به‌ناوی مه‌نوجه‌رو مه‌نصور، خوشکیتی هه‌یه به‌ناوی سه‌لما. کاکه نه‌حمدی باپیری له‌مه‌نسوبه‌کانی ته‌ریق‌ه‌ی قادری بووه، خانه‌قایه‌کی به‌ناوبانگی هه‌بووه موریدی شیخ مه‌حمودی تاله‌بانی بووه. کاتی کاک نه‌حمد وه‌فات ده‌کات، ده‌یانوی محمد ره‌شید - باوکی خوا لیخوشبوو - بخه‌نه جیتی، به‌لام رازی نابیت. هوی دروستبوونی فامیلی (سوبحانی) نه‌و بنه‌ماله‌یه ده‌گه‌رپته‌وه بو ناوی (سبحان) ی باپیره گه‌وره‌یان.

دایکی ناوی ره‌عنا کچی کاکه برا کوپری (فتح الله) یه، به‌دینداری و خواناسی ناسراوه. به‌پیتی بوچوونی بنه‌ماله‌یان نه‌سلیمان ده‌گه‌رپته‌وه سر زانای ناوداری ناوچه‌ی هه‌ورامان^(۱) که به‌ناوی (مه‌ولانا گوشایش) ناسراوه و له‌سه‌ده‌ی نوی کزچیدا

^(۱) هه‌ورامان ناوچه‌یه‌کی شاخاوی یه له‌کوردستان. به‌شی زوری ده‌که‌ویته خورناوای کوردستانی نژان، له دوو پاریزگای کرمانشان و سه‌به‌شیکیشی ده‌که‌ویته خوره‌لاتی پاریزگای سلیمانی - قه‌زای هه‌له‌بجی شه‌هید - له کوردستانی عێراق. نه‌و ناوچه‌یه به‌به‌ش له دینترین و په‌سه‌ترین ناوچه‌کانی کوردستان ده‌ژمیری، که توژهرن بق دیاری کرنی رستگه میژویی‌به‌کان لیکولینه‌وه‌ی تیداده‌ک‌ن. له پوی جوگرافیشه‌وه ده‌که‌ویته نژوان هیتی (۰۲، ۰۳) په‌بق (۱۵، ۲۱، ۲۵) په‌پانی باکور و هیتی (۱۲، ۱۶) په‌بق (۵۶، ۵۷) په‌ی پانی خور ه‌لات. واته ده‌که‌ویته نژوان شاری مه‌ریوان بق شاری پاوه و نزکی جوانرۆ له باکور بق باشور و شاری کامیاران بق هه‌له‌بجی و شاره‌زور له خور ه‌لات بق خورناوا.

دانشخوانی نه‌و ناوچه‌یه هه‌م‌ویان شیوه زاری هه‌ورامی به‌کاردینن. له پوی ک‌ش و هه‌واوه زستانی سارد و به‌هاری ره‌نگین و هه‌ویانی مام ناوه‌ندی‌یه. به‌نیسبته شاری پاوه وه: له پوی نیداری یه‌وه پاوه مه‌رک‌زی قه‌زایه‌که له کرمانشان به ناوی قه‌زای «پاوه و هه‌ورامانات» که مه‌رک‌زه‌کی شاری پاوه‌یه و‌هوت ناحیه‌ی هه‌یه: شاری پاوه، جوانرۆ، پراتسه‌ر، باینگان، تۆرشه، سه‌لاس و باوه‌جانی، نه‌سود. له‌م ناوچه‌نه‌دا نزکی ۵۰۰ گوند ناوه‌دانه و له‌سه‌ر ژمیری سالی ۱۳۶۵‌ی هه‌تاوی (۱۹۸۷‌زینیی) دانشخوانی ناو پاوه (۱۳۴۹۰) بوو (ته‌ئرفی سیاسی - اجتماعی هه‌ورامانات: باری وه‌له‌به‌گی ل ۲).

دینترین نوساوی میژویی گرنگ که بق میژوی کورد سوودی ل وه‌رگه‌راوه له‌گوندیکی هه‌وراماندا نۆزواوه‌توه، گوندی (سوره‌تغی) له به‌شه هه‌ورامانی دیوی نژاندا، که سه‌ر به‌ناحیه‌ی سه‌ولایه‌ی نزیک شاری مه‌ریوان. له گونده‌دا له سه‌رده‌می شیخ (علاء‌الدین) ی بیاره‌دا له سالی ۱۹۰۰ ی زینیی سن قه‌باله نۆزواوه‌توه که سن به‌لگه نامه‌ی نوساوی و ده‌گه‌رپته‌وه بق‌سالانی ۲۵۰ پ، واته سه‌رده‌می فه‌رمانه‌ی وایی نه‌شکانیه‌کان و، ئیسته له شاری له‌نده‌ن پاریزوان. (سه‌یری کتیی ته‌ئرفی مه‌رئخی لیه‌الله محمد مرئخی کوردستانی بکه، ل ۵۲، هه‌روه‌ها کتیی په‌یاسی هه‌ورامانی هادی به‌مه‌منی، ل ۱۱۸)

ژیاوه و، له ناوهنده زانستی و میژویی یه کاندایه (مجدد) ی، ئه و سه ده یه بۆ ناوچه کانی کوردستان ناسراوه.

به پیتی بۆچونی میژوونوس محمدی مهردۆخی کوردستانی له کتیبیی (میژووی کورد و کوردستان) هکهیدا^(۱) گوشایش له سالی ۷۹۰- ی کۆچی له دایک بووه و له سالی (۸۴۲) ی کۆچیدا دهستی کردوه به بانگه واز گه یاندن و دهعهوی نیسلامی، له سالی ۸۷۲ ی کۆچیدا وهفاتی کردوه. بانگخوازی نیسلام بووه و خه لگی هه ورامان و سنه و دهوو به ریان، له سه ر دهستی ئه و زیاتر به نیسلام ناشنا بوون. مه ولانا گوشایش خۆی و باوکی نیشته جیتی گوندی (دزاوه ر) بوون له ناوچه ی هه ورامانی ئیران. (گوندی دزاوه ر له سێ کیلومه تری شارۆچکه ی ته وپله ی هه ورامانی عیراقدا یه).

مامۆستا (مه لا عبدالکریم) ی (مدرس) یش ده لێ: (مه لا گوشایش کورپی (بابا محمد) ی مهردۆخ، پاش ماوه یه ک له مردنی باوکی له هه وراماندا ناوده ر ئه کاو به مه ولانا گوشایش ناویانگی ده رده چی، له ۸۴۲ کۆچیدا زۆر ناویانگ ده رده کاو، له سه ر ئه و خزمه تی عیلم و دینه ده وام ئه کا. هه تا له سالی ۸۷۲ ی کۆچیدا له هه وراماندا له جیهان ده رده چی. کورپکی به ناوی مه لا عه باس له هه ورامانا ماوه ته وه و باپه ربه ی قازی یه کانی هه ورامانه).^(۲)

مامۆستا ناصر پۆزی شه ممه ۱۲/ محرم/ ی ۱۳۷۱ کۆچی مانگی، به رامبه ر ۲۱/ مهر/ ۱۳۲۰ کۆچی هه تاوی، به رامبه ر ۱۳/ ۱۰/ ۱۹۵۱ زاینی له گوندی دوریسان له دایک بووه. ئه و گونده له یه ک کیلومه تری شاری پاوه دا بوو، ئیستا یه کێکه له گه ره که کانی شاری پاوه ی سه ر به کرماشانی ئیران، به هۆی فراوان بوونی شاری پاوه وه.

(۱) میژووی کورد و کوردستان - ایه الله مردوخ، چاپی فارسی. تاران ۱۳۷۹ ک. ه. - ۲۰۰۱ ز ل (۱۳۷) و (۲۲۸) و (۲۳۸).

(۲) بنه ماله ی زانیاران. مه لا عبدالکریمی مدرس. چاپخانه ی شه فیق، به غدا ۱۹۸۴ ل ۱۳۹.

بنه ماله که بیان هندی حالتی نا ناسایی له ماوهی شیره خۆرهیی ئه و ره حمه تی به ده گپنه وه. بۆ نمونه: له پینچ مانگیدا دانیشتووه. له نۆمانگیدا به ناسانی پنی گرتووه. هه رگیز رازی نه بووه له سنگی غهیری دایکی خۆی شیربخوات. ههروه ها لینی ده گپنه وه که دواتریش سروشتی وه که منالانی تر نه بووه، حهزی له یاری نه ده کرد، له تاریکی و ته نیایی نه ده ترسا. حهزی له هاوه لئی گه وره کان بوو. له ۹ سالییدا (له سالی ۱۳۳۹ ی کۆچی به رامبه ر ۱۹۶۰ ی زاینی) خرایه به رخویندن و چوو ه پۆلی به که می سه ره تای، دوا ی چهند پوژیک که مامۆستا کان زیره کی و هه لکه وتویی ئه و مناله یان بۆ ده رکه وت به برپاریکی قوتابخانه خستیانه پۆلی دووه م..

هۆی دوا که وتنی چوو نه قوتابخانه ی بۆ ۹ سالی ئه وه بوو که له گونده که یاندا تا ئه و کاته قوتابخانه نه کرابوو وه. به لام لای خالیکی هندی بابته ی سه ره تای نووسین فیرکرا بوو. له ته مه نی ۱۰ سالییدا و له سالی ۱۳۴۰ ی هه تاوی - ۱۹۶۰ ی زاینی دا دایکی کۆچی دوا یی کرد و له ناز و دلنه وایی و میهره بانی دایکایه تی بی به ش بوو. دۆستانی لئی ده گپنه وه که له و کاته وه تا کاتی ده ستگیر کردنی که یادی دایکی ده که وته وه، یا باسی دایکی ده کرا، سۆزی ده جولا و فرمیسک به چاوانیدا ده هاتنه خواره وه.^(۱)

زیره کی و بلیمه تی مامۆستا ناصر له قوناغی سه ره تاییدا به ده رکه وت، به پاده یه ک که جیتی سه رسوپمانی مامۆستا کان بوو. کاتی قوناغی سه ره تای و ناوه ندی ته واکرد پینشیاریان کرد به باوکی و کهس و کاری که بچی له شاری کرماشان بخوینی، به کی له مامۆستا کانی - که کادریکی چالاکی حزبی کۆمونیستی ئیران (توده) بوو - زۆری کرد له باوکی که بینیریته کرماشان و به لینی دا که خۆی خه رچی بکیشی، به لام رازی نه بوون، (ئه و مامۆستایه دواتر له زه مانی شادا، له به ر چالاکی سیاسی له سیداره درا).^(۲)

^(۱) له یاداشته نامه یه کی کاک مه نصوری سوپحانی برای مامۆستا ناصر دا.
^(۲) ئه م زانیاریانه پاسته و خۆ له بنه ماله ی مامۆستا ناصر وه وه رگبراون.

خویندنی له خویندگا شه‌ریه‌کان

باوکی داوای لی کرد که بجی و دریزه به خویندن بدا، به لام خوی زور حزی ده کرد که له حوجره و خویندنگا ئیسلامیه‌کاندا بخوینی. چهنین جار خوی ده‌یگتیراپه‌وه ده‌یوت: له و سه‌رو به‌نده‌دا پرسیاریکم بۆ دروست بوو بوو که نایا: نه‌گه‌ر خوا یه‌که‌و قورئان یه‌ک قورئانه؛ بۆچی ده‌وتری: چوار مه‌زه‌ه‌ب؟ حه‌زم نه‌کرد بچم زانسته ئیسلامیه‌کان بخوینم، تا وه‌لامی نه‌و پرسیاره‌م ده‌ست که‌وی !.

له‌ سالی (۱۳۴۷)ی‌کۆچی (۱۹۶۸)ی‌زایی و له‌ ته‌مه‌نی ۱۷ سالی‌دا لای که‌سیک به‌ناوی میرزا ئیبراهیم موراد له‌ ماوه‌ی چل پۆژدا قورئانی‌خه‌تم کرد. دواتر بۆ ماوه‌ی دوومانگ لای مامۆستا یه‌کی شاری پاوه به‌ناوی (کاکه‌ مه‌لا) کتیب و وانه سه‌ره‌تاییه‌کانی فیزیوونی زمانی عه‌ره‌بی‌خویند. دای نه‌وه پۆشته‌ گوندی‌نۆدشه - گوندیکی گه‌وره‌یه له‌ مه‌ورمان - و ده‌سه‌کانی (شرح عوامل) و (هدایه) و (إظهار) و (تصریف ملا علی) و (وضع وإستعارة) و (صرف میر) و (أنموذج) و (جامع المقدمات) و (فتح القریب) و (فتح المبین) و (ذات الشفاء) - که‌ ژیا‌نامه‌ی پتفه‌مه‌ره «علیه‌السلام» به‌ شیوه‌ی شیعری - ی لای مامۆستا (مه‌لا فه‌تاحی مطلق) - که‌ مامۆستا یه‌کی ناوداری ناوچه‌که‌ بوو - ته‌واو کرد.

له‌ ناو فه‌قی‌و مه‌لاو خوینده‌واره‌کاندا به‌ زیره‌کی و بلیمه‌تی ناوبانگی ده‌رکرد. مامۆستا مه‌لا فه‌تاح لی‌ی‌ده‌گتیریتته‌وه که له‌ ماوه‌ی دوومانگدا کتیبی (سیوطی) له‌ شه‌رحی (ألفیه ابن مالک) دا لای نه‌و خویندوه، له‌ کاتی‌کا هه‌ندی فه‌قی به‌ دوو سال نه‌و کتیبه‌ ته‌واو ناکه‌ن..

هاوپی فه‌قی‌کانی نه‌و کاته‌شی ده‌لین: مامۆستا ناصر له‌ حوجره‌دا پی‌خه‌فی نووستنی نه‌نه‌کرده‌وه، هه‌میشه دای ئیمه نه‌خه‌وت و پیتش ئیمه هه‌ئه‌سه‌ا، نه‌مان دیوه جی‌توبان بکاته‌وه. زور هه‌ژار و ده‌ست کورتیش بوو، پارهی نه‌بوو کتیبه‌کانی بکری، بۆیه ناچار بوو که به‌ ده‌ستی خوی هه‌ندی له‌ کتیبه‌کان بنوسیته‌وه، وه‌ک کتیبی (وضع وإستعارة). هه‌روه‌ها ده‌لین له‌ ماوه‌ی سی مانگدا هه‌موو کتیبی (سیوطی) له‌ به‌رکرد. له‌ پرۆی په‌وشتی و دینداریشه‌وه ده‌لین: زور خواناس و به‌ ته‌قوابوو،

تهنانه تهریزی لهخواردنی (پاتبه فقهی) ش دهکرد، که جیره ی پراوه ی خه لکی بوو بۆ فقهیان، له ترسی نه وه ی نه کو ههنديکی به پرووده ربايسي درابیی به فقهیکان؟^(۱)

بۆماوه ی دوو سال له گوندي تۆدشه مایه وه، دواتر له سه ر پيشنيارى ماموستا مه لا فه تاح گه پايه وه بۆشارى پاوه و له پتی دۆستیکه وه (عبدالرحمن يعقوبی) - که دواتر بووه هاوکاريکی ماموستا ناصر- ناوی له حوجره که ی ماموستا زاهیدی ضیائی تۆمارکراو، له وی درژه ی دا به خویندن. سه ره تا له لایه ن به پتیه بهری مه دره سه که وه - که کوربه گه وره ی ماموستا زاهیری ضیائی بوو- چاوپیکه وتنیکى له گه ل ساز کرا، بۆ هه لسه نگاندنی ئاستی زانستی و توانا و لیها ته کانی، لیی پرسى:

(نایا کاکه ناصر، تۆ نه وه ت زانیوه که گرتنه بهری پتگای خویندن شه رعى کاریکى گرانه، داهاتوویه کی ماددى نیه و، گوزه رانت مسوگه ر ناکات؟ ناچار ده بی که چاوت له ده ستی خه لکی بیت، جگه له وه که له که سوکارو ناوچه که ت دوور که وینه وه، مه جبوری منه تی خه لکی ده بیت). نه ویش پتی ووت: ماموستا، هه رچی فه رموت من قبولمه، من نه مه وی بخوینم تا له قورئان تی بگه م و نه یئى به کانی هاتنه خواره وه ی بۆناو خه لکی، بدۆزمه وه). به پتیه بهری قوتابخانه که سه ری له م وه لاهه سورما، چونکه وه لاهى وای له هیج فه قیه ک نه بیستبوو. بۆیه زۆر دلئى خو ش بوو که فه قى ی واریا و خوینده وار ببیته قوتابى قوتابخانه که ی پاوه.^(۲)

له وقوتابخانه یه دا لای مه لا ناصری کورپی ماموستا مه لا زاهیدی ضیائی کتیبی (شرح النظام) ی خویند، پاشان (مغنی اللیب)، (شرحی عبدالله یزدی)، (مطول)، (گلجوی اداب) و ته فسیری (بیضاوی) و زۆر به ی کتیبی (تحفة المحتاج) ی فیه قهی شافعی (فرائض) ی شیخ مه عرفی تۆدیبی، لای ماموستا مه لا زاهیدی پاوه ته واو کرد.

^(۱) زانیاری به کانی سه رده می خویندن له (تۆدشه)، راسته وخۆ له ههندي فقهی و مه لای براده ری نه و کاته ی خودی په حه متی وه رگه ران، له شاری پاوه و تۆدشه.

^(۲) نه م دیداره راسته وخۆ له کاک باقری ضیائی کوربه گه وره ی ماموستا مه لا زاهیدی ضیائی له پاوه وه رگه راره.

له و ماوه یه دا که له ویی ده یخویند نامه یه کی نارد بۆ شیخ عوسمانی نه قشبه بندی له گوندی (دوورپوه) و تیایدا ههستی خو شه ویستی خۆی بۆ ئیسلام و حهقیقهتی (تصرف) ده بریری بوو، یه کی له دۆستانی به ناوی (مه لا طاهری کوبی مامۆستا مه لا زاهیدی ضیائی) نامه که ی ته سلیمی شیخ عوسمان کرد و زۆر جینگه ی سهرنجی بوو. ئاغای ضیائی ووتبوی به شیخ:

خۆزگه وه لایمی کاکه ناصرت ده دایه وه! شیخ عوسمان ووتبوی: له راستیدا من ناتوانم وه لایمی نامه یه کی نه وه نده به هیز بنوسمه وه. نه و پیاوه به راستی زاناو مامۆستایه کی پایه به زو به توانایه ..

دوای ماوه یه ک به نیازی بریزه دان به خویندن و به سه رکردنه وه ی زانا خوینده واره کانی کوردستان و حوجره و قوتابخانه ناوداره کانی، سهردانی ناوچه ی (پیرانشهر) ی کرد و له مه دره سه ی گوندی (سلیم جاران) گیرسایه وه، ماوه ی سالتیک له و مه دره سه یه شدا مایه وه و لای مامۆستا مه لا محمد به داقی که خه لکی (لاهیجان) بوو کتیبی (که له نبه وی برهان) له (منطق) و (جمع الجوامع) ی له (أصول فقه) دا خویند.

پاشان له مه دره سه ی گوندی (کانی سانان) ی سه ر به شاری مه ریوان – له لای مامۆستا مه لاحه مه مینی کانی سانانی – گیرسایه وه، هه ره ویی مایه وه تا خویندنی ته واو کرد و له سالی ۱۳۵۲ کۆچی به رامبه ر ۱۹۷۳ زاینی لای مامۆستای ناوبراو به ناماده بوونی مامۆستا مه لا زاهیدی پاوه و مامۆستا مه لا محمه دی به داقی ولای شیخ عوسمانی نه قشبه بندی نیجازه ی عیلمی وه رگرت، پاشان گه رایه وه بۆ گونده که ی خۆیان (دوریسان) و بۆ ماوه ی دووسال ده رسی گوته وه و دهستی کرده ووتاردان.. شایانی باسه له و ماوه یه دا که له گوندی کانی سانان بوو له بهر نه وه که مامۆستا که ی موریدیکی زۆر نزیک شیخ عوسمان بوو، وه له بهر نزیکیی له ناوچه ی دوورپوه وه – گوندی شیخ عوسمان نه قشبه بندی – مه یلی بۆ ته سه ووف پهیدا کرد، له و کاته دا که له گه رمه ی (تصرف) دا بوو، کتیبیکی زانای ناودار (ابو الاعلی المردودی) که وته دهستی به ناوی (المصطلحات الاربعه فی القرآن)، زۆر سهرنجی پاکیشاو دوا تر دلای چوو به (مفردات

الفاظ القرآن ی راغبی اصفهانی دا و، له ویوه کم کم دهستی له (تصرف) کیشایه وه. هارولانی ده لاین که له و سرده می صوفی بونهیدا نمونه ی پاریزگاری و تقوا و له خوا ترسان و زهد بوو. دواتریش له سهر نه و په وییه مایه وه و په روه رده سلوکی و دهر و ونیه که ی به میز تر بوو بوو.

به لأم زوری نه خایاند له بهر هندی تیبینی که هه بیوو دهستی کیشایه وه.. دواتر له پویی زانستیه وه زیاتر ناوبانگی خوینده واری و زیره کی بلاو بوویه وه و، خه لکیکی زور له شاری پاوه و شاروچکه که کانی دهوروبه رییه وه - به تاییه تی توئی لاون - دهچونه گونده که ی بؤ گوی گرتن له ووتاره کانی و ناماده بوونی وانه کانی ماموستا. ووتاره کانیشی له چنه د پوهه وه جی سی سهرنج بوون:

له سهریکه وه و اباو بوو که له ووتاره په سمیه کانددا دوعا بؤ شای نیران بکریت، که نه وای نه ده کرد، بگره په رخنه ی له سیاسه تی سته مکارانه ی محمد ره زاشای نیران ده گرت. له سهریکی تریشه وه له شیوازه ته قلیدی یه که ی ووتاردان لای دا بوو، هندی بابه تی زیندووی دهوروژاند، ناماژه ی بهر هه نده قول و حیکمه ته شارواوه کانی شه ریعت ولایه نه کانی یه کتاپه رستی ده کرد، که هه موو نه و بابه تانه ش تازه گه ری یه کیان تیدا بوو بؤ خه لگی. دیاره نه و ووتارانه بوو بونه مایه ی نیگه رانی بهر پرسانی پژی می شا، بویه هه موو هه یینی یه ک و له وانه و ووتاره گشتی یه کانی تریشدا دوو سیخوری ده زگای ناسایش (ساواک) نامیری تو مار کردنیان دهر دو، وتاره کانیان تو مار ده کرد.. سهره نجام بهر پرسانی ده زگای ساواک بهر په سمی داوایان له باوک وکس وکاری کرد که ناگاداری بکن ده بی واز له و جوړه ووتارانه بی نی، زیاتر له وه یش ده بی له ووتاره کانیدا دوعا بکات بؤ شای نیران وه ووتارییژه کانی تر.. دیاره هه وله کان هه موو بی سوود بوون، نه و بریاری دابوو پاستیه کان بلی، بهر وه ایشی نه ده زانی که دوعا بؤ ده زگای سته می شاهه نشایی بکات.. بویه سهره نجام ده سه لاتی شا له و ناوچه په بریاری دا ببری ت بؤ سهر بازی، له کاتی کدا له و سرده مه دا وا باو بوو که مه لاو وتار بیژو که سابه تیه نایینی ه کان نه دهر بران بؤ سهر بازی.

له نامه يه كې شەخسى خۇيدا كه له ۱۳۵۳/۹/۷هـ تا وىدا ناراسته ي فرماندارى پاره و هورامانانې كړدوه، شكاتې نه فسه ريكي سوپا دهكات كه بهرپرسى يه كې سهرىازى قهزاي هورامانانته و چنه جار زورى لى كړدوه كه بچيت بۇ سهرىازى، نه وىش داوا له فرماندار (قائم مقام) دهكات كه به پى ي ياساي نه و كاته - كه مؤلته نى دها به خويندكارانې نايى نه چنه سهرىازى - له وىش بيورن و نه بريته سهرىازى تا خويندن ته واو بكات.. وا دياره پاش نه و نوسراوه بۇ زياتر له ساليك مؤلته درابى، دوايې گرفت له گال ساواك سهرى هله دايته وه. كه س وكارى و دؤستانى ده لىن: دواى نه وه كه ده زگاي سيخوپى ساواك نه يتوانى پى ووتاردان و قسه كړدى لى بگرى؛ بپارياندا وهك توله يه ك لى و به مبه ستي دورر خستنه وهش له ناوچه كه؛ بيبه ن بۇ سهرىازى.

چوونه سهرىازى:

له سالى ۱۳۵۵ كړچى به رامبر ۱۹۷۷ زايىنى دواى پايژ له گال باوكى و خالى و براده ره كانى بپارى دا كه نه و زه ليلى يه قبول نهكات و بچى بؤ سهرىازى. بؤيه به و بؤنه يه وه مه راسيميكي خواحافيزى ساز كرا، كه س وكارو دؤستانى كؤبون وه، له كاتى كه وتنه پى ئوتومبيله كه دا به دم زه رده خه نه يه كى ناسكه وه ووتى: پشت به خوا من دوا يه مين مه لام كه ده بريم بۇ سهرىازى^(۱)

مامؤستا ناصر بۇ به سهر بردنى خولى مه شق كردن برا بۇ نريك شاخه كانى ده ماوه ندو له ناوچه ي (رينه ئامل) ماوه يه ك هيلرايه وه، پاشان نارديان بۇ (به ندهر شاه).. له سهرىازگه كه دا بووه خو شه ويستى هه مولار، ته نانته بهرپرسانى سهرىازيش، بؤيه له مانگيكي په مه زاندا يه كه نه رته شى يه كې، لاي بهرپرسى سهرىازگه كه پيشنبارى كرد كه مامؤستا ناصر له بهر نه وهى كه ئيلتيزامى به عيباده ته وه زوره با

^(۱) نه م ووته يه ي ئامازه يه ك بوو به وهى كه بپواى وابوو پڙم له گډان و تياچووندايه. بى گومان نه م بووداره نريكى دوسان پيش شوپشى ئيران بوو.

مؤلت بدری و بچیتوه بۆ ولاتی خۆی بۆ به‌سه‌ر بردنی رۆژانی په‌مه‌زان، به‌رپرسه‌که‌ش نه‌وه‌ی قبول کردو مؤلته‌تی دا.

شایانی باسه له‌و ماوه‌یه‌دا خه‌لکیکی زۆر له ناوچه‌کانی نه‌هلی سوننه‌تی به‌نده‌رشاه ناسییان وهات و چۆیان نه‌کرد، نه‌ویش ووتاری بۆ ده‌دان و ئیمامه‌تی نوێزی بۆ ده‌کردن. دوا‌ی نه‌وه‌ی که سی مانگ له به‌نده‌رشاه مایه‌وه‌و گوێزایه‌وه بۆ شاری (سنه) ی هه‌ریمی کوردستانی ئێران، له‌رێتی یارمه‌تیدانی نه‌فسه‌ریکه‌وه که‌هزی ده‌کرد خزمه‌تیکی پێبکا.. کاتی گه‌یشه‌سه‌ریازگه‌ی سنه، له‌ویش به‌په‌وشتی جوانی، سه‌رنجی هه‌موو لای پاکیشاو له‌و سه‌ریازگه‌یه‌ش یارمه‌تی زۆریان ده‌دا، بۆ نمونه‌ه‌زی ده‌کرد نوێزه‌کانی له‌مزگه‌وتی شارددا به‌جهماعت بکات، بۆیه به‌رپرسه‌سه‌ریازگه‌ی مؤلته‌تی ده‌دا. هاو‌پێکانی نه‌و کاته‌ی ده‌لێن: له‌و ماوه‌ی سه‌ریازی‌یه‌یدا زۆر به‌گه‌رمی‌خه‌ریکی موتاله‌عه‌و ته‌حقیقاتی عیلمی بوو، ته‌نانه‌ت له‌کاتی واجب گرتنیش دا موتالای ده‌کرد.. جارێکیان که بۆ نوێزی جهماعت چووه ناو شار، پێی که‌وت له‌ مزگه‌وتی (دار الاحسان) که‌مزگه‌وتیکی مه‌شه‌وری شاری سنه‌یه، قوتابخانه‌یه‌کی دێرینی تێدا بوو، له‌و کاته‌دا بینی که مامۆستا‌یه‌ک ده‌رس به‌چه‌ند فه‌قییه‌ک ده‌لی و له‌خالێکی عیلمیدا پاماه‌و بۆی چاره‌ناکری، مامۆستا ناصریش به‌ نه‌ده‌بێکه‌وه مه‌سه‌له عیلمیه‌که‌ی بۆ راست کرده‌وه، به‌جۆری که مامۆستا‌که زۆر سه‌ری له‌خوێنده‌واری سوپماو، داوا‌ی لێ کرد که له‌جێی نه‌و ده‌رس به‌ فه‌قیکانی بلێته‌وه. مامۆستا ناصریش سوپاسی کرد و وه‌زه‌که‌ی خۆی بۆ باس کرد.

له‌و ماوه‌ی سه‌ریازی‌یه‌دا ناویانگی ده‌رکرد به‌خوێندنه‌وه و زیره‌کی و خوێنده‌واری و له‌ ناو هه‌موو سه‌ریازگه‌که‌دا نمونه‌ بوو. ماوه‌یه‌ک پاسه‌وانی یان پێ ده‌کرد و، له‌ کاتی بانگدا ده‌چوو به‌ده‌م نوێزه‌که‌یه‌وه، کاتی لێیان پێچایه‌وه، ووتی: فه‌رمانی خوا گرنگ‌تره له‌ لام له‌ فه‌رمانی سه‌ریازگه، نه‌کرێ ئێوه فه‌رمانی پاسه‌وانیم به‌سه‌ردا نه‌دن.^(١)

^(١) له‌یاداشتنکی هاو‌پێی مامۆستا ناصر، به‌رێز عبدالقادر عه‌زیزیدا.

يەككى لە ھاوپىڭىنى دەلىتى: ئۇ كاتەي كە مامۇستا لە سنە سەرباز بوو، ھەوال دەرا بەسەربازگە كە (محمد رضا شاھ) سەردانى ئۇ شاھ دەكات، بۆيە بنگە سەربازىيەكانى ئۇ شاھ، سەربازەكانىيان بلاۋكردهوہ بە جادەو كۆزلانەكاندا، ديارە مامۇستا ناصرش يەككى لەو سەربازانە بووہ.

ئەو پۆژەش ھەك زۆريەي پۆژەكانى ژيانى، سەرگەرمى موتالەعە و خويىندەوہ بووہ، لەبەرئەوہ كە نەيتوانيوہ كىتیب لەگەل دەستى خۆي بەرى، لەو كاتەدا لەگۆشەي كۆلانیکا دەستى كردوہ بەخويىندەوہ، بەھاوپىڭانىشى ووتوہ: ھەركات شاھ نزيك بووہوہ ھەوالم بدەنى تا بەئەركى سەرشانى خۆم ھەستم.. بەلام لە ئاپۆپەي خەلكەكەدا ئوتومبيلەكانى شاھ دىن و تى دەپەپن و ھاوپىڭانى بۆيان ناكړى ھەوال بەن بە مامۇستا ناصر، ئەويش لە بەر سەرقالى بە موتالەعەوہ ئاگاي لى نابى و، كاتى بە خۆي دەزانى ئوتومبيلەكانى (شا) تىپەپيون.. بەو جۆرە مامۇستا شەيداي خويىندەوہو، سوود ھەرگرتن لە ساتەكانى و، دژى كات بەفەرپۆدان بووہ..

پاش دووسال لە سەربازى گەپايەوہ بۆ گوندەكەي خۆي، لەسالى ۱۳۵۷كۆچى بەرامبەر ۱۹۷۸ى زاينىدا دەستى كردەوہ بە ووتاردان، قوتابخانەيەكى كردەوہ و دەستى كرد بە وانە ووتنەوہو ژمارەيەكى گونجاو لەلاوہ ھەلكەوتوہكانى ناوچەكە بۆخويىندن چوونەلاى. دواتر ھەريەك لەوانە بوونە كەسايەتيەكى ديار و خويىندەوار و پۆشنبيري ناوچەكانى خويان. لەوانە ئەكړى ناو بەرىن لە كەسانىكى ھەك: عبدالرحمن پيرانى، حسين محەمەدى، مەحمودى ھەيسى، ئەحمد شريفى، اكرم سابقى و چەند كەسيكى تر.. ھەر لەو سالانەدا بوو كە لە گوندى (خانەگا) ي نزيك شارى پاوہ، زنجيرە دەرسىكى فراوانى دانا و پۆژانە ھات و چۆتى ئەكرد، لە شارو گوندەكانى تريشەوہ دەيان كەس لە زاناو خويىندكاران، ئامادەي دەبوون.. وانەكانىش لە دوو كاتى جياواز دا بوون، بۆ پياوان و ژنان..

لەو سەردەمەدا دووبارە پووبەپوو بووہوہ لەگەل دلگرانى و ناپەزايى دەزگاكانى پزىمى شاھ، بەبۆنەي وتار و ھەلوئىستە نەپاريەكانىوہ بەرامبەر سياستەكانى شاي

ئىران..چەند جار ئى هەولئى گرتنى درا، بەلام لەبەر ناسراوى و لەترسى كاردانەوهى گرتنەكە، بەشىمان دەبوونەوه..جارئىك هەوالئى پىگەبىشت كە بپارىى گرتنى دراوه، بۆيە لەبەر چاوان خۆى بزر دەكردو. بۆ ماوهى مانگىك ديار نەما، نەمەش كاتىك كە جمجولئى شوپشگىرئانى دژ بەرژئى شى لەژۆبەى شارەكانى ئىران و زانكۆكان و لە دەرەهەى ئىراندا پەرەى سەندبوو، مامۆستا ناصر هاودهنگى و هاوهەلوئىستى خۆى لەگەل پەرەوتى شوپشگىرئان راگەياند. لە هىچ كۆر و كۆمەلئىكا سلى نەدەكردەوه لەرەخنە گرتن لەشا و سىياسەتەكانى، بەلام لەبەر وەزنى كۆمەلايەتى و جەماوهەرى و ناوبانگە نائىبەكەى؛ دەستيان نەدەچووە دەستگىر كردنى.

هاوسەرگىرىى

مامۆستا ناصر لە ۲۷ سائىدا، لە ۶/۲۲ى سالى ۱۳۵۷ى هەتاوى، ۱۹۷۹ى زائىنى دا خاتوو (جەيران توفىق) كە ئافرەتئىكى خواناس و پەوشتەرزى گوندەكەى خۆيان بوو، دەخوازئى و، لەئاهەنگئىكى شەرىى خنجىلانەدا خزمان و دۆستانى كۆدەكاتەوه. خىزانئى دەلئى: مارهىبەكەم ۲ هەزار تەمەن بوو. كەدواتر فەرشىكمان پى كپى و سوودمان ئى وەرگرت و كردى بەناوى مەنەوه تا قەرزار نەبئى. هاوسەرى بەرژئى نەخوئىندەوار بوو، بەلام لەسەر پاسپارده و داواى مامۆستا ناصرو لە رپئى هەلمەتى نەهئىشتنى نەخوئىندەوارى يەوه، خۆى فئىرى نوسىن و خوئىندەوه كرد.

مامۆستا هەر ئەو ژنەى هئناوه، چوار كچى لەدوا بە جئماوه بەناوى (نصىرە، نوسەببە، ئەمىنە، نەجىبە). دوا مندالئى خۆى نەدبوه، چونكە لەپاش گرتنى لەدايك بووه. كۆرپى نەبووه، ئىستە خىزانئى و منالەكانى لە گوندەكەى خۆيان (دورىسان) ژيان بەسەر دەبەن.

ریشه سه‌ره‌تایی یه‌کانی سه‌ره‌ه‌ئدانی هۆشیاری ئیسلامی

ئه‌گوردستانی ئێران دا:

وولاتی ئێران به‌گشتی، ناوچه سوننی نشینه‌کان به‌تایبه‌تی، کوردستان به‌تایبه‌تی تر، دوور نه‌بووه له‌کاریگه‌ری ئه‌و شه‌پۆلی بیداری و پابوونه ئیسلامیه‌ی که له نیوه‌ی یه‌که‌می سه‌ده‌ی بیسته‌م دا ده‌یدا به‌و بی‌ئاگایی و دواکه‌وتووپی یه‌ فکری یه‌ سه‌راپای جیهانی ئیسلامی گرتبووه‌وه. ئه‌گه‌ر ناوچه‌ی کوردستانی ئێران - له‌چاو به‌شه‌ کوردستانی عێراقدا - تا پاده‌یه‌ک دره‌نگتر به‌هره‌مند بوو بی‌به‌و بیداریه‌ی ئیسلامیه‌ی، ده‌گه‌رێته‌وه بۆ دوو فاکته‌ری سه‌ره‌کی:

یه‌که‌میان: داخراوی سیستمی ده‌سه‌لاتی په‌زا شای ئێران و محمدی کوپی، به‌سه‌ر جیهانی ئیسلامدا، بایه‌خ دانی به‌ ولاته‌ ئه‌وروپیه‌کان له‌ پووی ئابوری و فره‌ه‌نگیه‌وه. دووه‌میان: تا پاده‌یه‌ک ده‌گه‌رێته‌وه بۆ فاکته‌ری نه‌ژادی و په‌راویز که‌وتنی جوگرانی خاکی ئێران له‌ چاو جیهانی عه‌ره‌بیدا.

به‌هه‌ر حال، سه‌ره‌رای ئه‌و پاده‌ دواکه‌وتنه، تروسکه‌ به‌رابری یه‌کانی بیداری ئیسلامی، له‌سالانی هه‌فتاکانا، له‌دوو ده‌رگای جیاوازه‌وه سه‌ری به‌ره‌و ئێرانیش کێشا. به‌ نیه‌به‌ت ناوخۆی ئێران‌ه‌وه به‌ گشتی هه‌لمه‌تیکه‌ به‌گورم و فراوانی په‌وتی وه‌رگێرانی کتێبه‌ ئیسلامیه‌ی هاوچه‌رخه‌کان بۆ زمانی فارسی ده‌ستی پێکرد و، توێژانیکه‌ زۆری خوێندکارانی هه‌ر دوو بواری زانکۆ و هه‌وزه‌کان، به‌گشتی پوناکبیرانی شاره‌ گه‌وره‌کانی خسته‌ ژێر کاریگه‌رییه‌وه.

به‌ نیه‌به‌ت کوردستانی ئێران‌ه‌وه - به‌تایبه‌تی شارو شارۆچکه‌ هاوسنوره‌کانی به‌شه‌ کوردستانی عێراق - که‌وته‌ ژێر کاریگه‌ریه‌کی به‌ر چاوی ئه‌و بیداری یه‌ ئیسلامیه‌ی که‌ له‌ شه‌سته‌کان دا گه‌شه‌ی کردبوو. ده‌توانی فاکته‌ری راسته‌وخۆ له‌م لایه‌نه‌وه‌ بگێرینه‌وه بۆ گه‌رانه‌وه‌ی ژماره‌یه‌ک خوێندکاری زانسته‌ شه‌ریه‌کان که‌ له‌ کوردستانی ئێران‌ه‌وه‌ هاتبوونه‌ کوردستانی عێراق و له‌ هه‌فتاکاندا به‌بیر و هه‌زیکه‌

کراوه و، تیگه‌یشتنتیکی هۆشیارانوه بۆ چه‌مه‌که ئیسلامیه‌کان، گه‌پانه‌وه بۆ کوردستانی ئێران و، کاریگه‌ریی به‌ر چاوشیان هه‌بوو له‌سه‌ر ژماره‌یه‌ک له‌ هاو‌مه‌سه‌له‌که‌کانی خۆیان له‌ زانایانی ئابینی و پوناکبیران به‌ گشتی.

ئه‌گه‌ر پاسته‌وخۆ بگه‌پێننه‌وه بۆ ناوچه‌ی پاوه، هۆکاره‌ کاریگه‌ره‌کان له‌سه‌ر شه‌خسی مامۆستا ناصری سو‌بحانی، به‌ دنیایی یه‌وه هه‌ردوو فاکتیه‌ پێشوه‌که جی‌ پهنجه‌ی رۆشنیان له‌سه‌ر بێر کردنه‌وه و ئه‌و قوناغه‌ فکری یه‌ نوێ‌ یه‌ مامۆستا ناصر به‌جی‌ هێشتبوو. پره‌نگه‌ باشترین به‌لگه‌ بۆ ئه‌م راستی یه‌ بۆچوونی خۆی بێت، که‌چه‌ندین جار دووباره‌ی ئه‌کرده‌وه‌و ده‌یگوت: (هه‌ندئێ‌ نوسراو و وئه‌فکاری نوسه‌ره‌ هاوچه‌رخه‌کانی عاله‌می ئیسلامی، بوونه‌ هۆی گۆپانکاری له‌بێرکردنه‌وه‌و گرتنه‌ پێشی په‌وت و پێبازیکی تازه‌ی من دا؛ دواتریش که‌چاوم به‌ چه‌ند هۆگرتیکی ره‌وتی ئیسلامی هاوچه‌رخ که‌وت دنیابوو‌مه‌وه له‌پاده‌ی سه‌لامه‌تی ئه‌و رێبازه‌).

وه‌ک پێشتر ئاماژه‌مان پێ‌کرد، مامۆستا ناصر هه‌ر له‌منائێ‌یه‌وه خووی دابوو‌ه زانست و توێژنه‌وه‌ی عیلمی، وه‌ک شه‌یدایه‌کی قورئان که‌وت به‌سه‌ر توێژینه‌وه‌ قورئانه‌کاندا و ده‌ستی کرده‌ موتاله‌عه‌ی ئه‌و کتێبانه‌ی زیاتر له‌ قورئان تێیان ده‌گه‌یاند.

چارێک بۆ خۆمان لێمان پرسی: گه‌رنگترین ئه‌و کتێبانه‌ی له‌ سه‌ره‌تاوه‌ کاریان تێ‌ کردی چی بوون؟ ووتی: له‌ تیگه‌یشتنی قورئاندا کتێبی (مفردات القرآن) ی راغبی ئه‌صفه‌هانی، له‌ بوعدی ده‌عه‌ویشدا کتێبی (اصول الدعوة) ی دکتۆر عبدالکریم زیدان، زۆر کاریان تێ‌کردم، بۆ بوعدی عه‌قیدیش کتێبی (المصطلحات الاربعة)^(١) ی ابو‌الاعلی‌ المودودی کاریگه‌ر بوو، دواتر (فی ظلال القرآن) ی سید قطب و (مجموعه‌ الرسائل) ی پێشه‌وای شه‌هید حسن البنا به‌ته‌واوی دنیایان کردمه‌وه له‌سه‌ر نزیکێ‌ ئه‌و په‌وته‌ له‌ چه‌مه‌که‌ قورئانه‌کان و، دنیابوو‌م که‌ ئه‌و قوتابخانه‌ فکری یه‌ توانای گۆپانه‌وه‌ی

^(١) دواتر مامۆستا ناصر خۆی هه‌ندئێ‌ سه‌رنج و تێبینی له‌سه‌ر ئه‌م کتێبه‌ هه‌بوو.

سەروریه‌کانی ئوممەتی ئیسلامی پێیه، بۆیه پێش ئەوێ هێچ کەسایەتیه‌کی ئەو
 پەوتە ببینی، پەیمانێ دابوو کە لەسەر ئەو پچه و پێنازە بڕواو، درژە بە ژبانی
 دیندارانە خۆی بدات.. ئەوێش کە زۆر یارمەتیدەری بوو بۆ زیاتر تێگەشتن لەو
 پەوتە، ئەو ژمارە زۆری کتێبه وەرگێڕاوه‌کانی نووسەر و بیریارانی إخوان المسلمین و
 کەسایەتیه ئیسلامیه هاوچەرخەکان بوو بۆ زمانی فارسی، چونکە پێژەیه‌کی کەمتری
 نوسراوه عەرەبیه‌کان دەگەشتە ئێران، بەرەمه کوردیه ئیسلامیه‌کانی کوردستانی
 عێراقیش لەو ئاستی کاریگەری یه به‌هێزەدا نەبوون، چ لەرووی چەندیه‌تی، چ لەرووی
 چۆنایه‌تیه‌وه..

بە هەر حال بە پیتی ئەو زانیاریانە لەبەر دەستدان، مامۆستا ناصر لە سالی ۱۳۵۷ هـ
 بەرامبەر ۱۹۷۹ زاینی لەگەڵ دەستەیک لە زانایانی ناوچه‌که بە ئێنێیان دا بە یه‌کتر که
 پێکخستنێکی ئیسلامی ساز بکەن و هاوکاری یه‌کتر بکەن، بۆیه هەر لەو ساله‌دا به‌ده‌یان
 گەنج و مه‌لای ناوچه‌ی هه‌ورامان و جوانپۆ و پوانسەر په‌یوه‌ندی یان پێوه‌کردن ...
 به‌ پیتی لێدوانی یه‌کێ له‌ به‌ر پرسیاری کاری ئیسلامی ئەو سەرده‌مه؛ تا ئەو کاته ئەو
 ژماره‌یه له‌ به‌ر پرسیاری ئەو پێکخستنە ئیسلامیه‌یه، کاک ئەحمەدی موفتی زاده‌یان
 نه‌ناسی بوو، که ئەویش له‌ ناوچه‌ی سنه‌دا خه‌ریکی چالاکي ئیسلامی بوو. ئەوجموجۆله‌ی
 مامۆستا ناصر و هاوکارانی هاوکات بوو له‌گەڵ هه‌ندێ جموجۆلی تری ئیسلامی ناوچه‌ی
 مه‌ریوان، به‌لام په‌یوه‌ندی یه‌کی ئەو توێیان به‌یه‌که‌وه‌ گری ئەدا بوو. ^(۱)

^(۱) له‌ یاداشتنامه‌یه‌کی تابه‌ته‌ی مامۆستا (ئه - ب) یه‌کێ له‌ کەسایه‌تیه‌کانی کاری ئیسلامی ئێران، که له‌ کاسیتێکدا
 تۆمار کړوه، وەرگێڕوه.

چالاکى يه سياسى يه ئىسلاميه كانى سالانى پيش شوږشى ئىران و

روڼى ماموستا ناصرى سوبجاني

وهك پيشتر ئاماژه مان پىڻ كرد له هفتاكانه وه بىدارى يهكى ئىسلامى سهراسه رى ئىرانى گرتبوه وه، كوردستانىش له چاو ناوچه كانى ترى ئىراندا، له زۆر پروه وه له پيشتر بوو. چونكه له سه رىكه وه كه سانى هه لگه وتوى وهك ماموستا ناصر و ماموستا نه حمه دى موفتى زاده و ژماره يهكى تر له زانا و پوناكبيرى دۆستيان، له كاردا بوون.. له سه رىكى تره وه له په هنده نه ته وه يى به كه وه جموجولئىكى سياسى كوردستانى چالاك هه بوو، كه كيشه يهكى قول و هه لپه سىزراوى ئىران بوو، له سه رده مى پوخانى كۆمارى مه هاباد و شه هيدكردنى (قازى محمد) وه به يى چاره سه ر هيلرا بويه وه..

ناوچه ي پاوه و هه ررامان به حوكمى بوونى ماموستا ناصر و هه ندئ له هاركارانى كه له كوردستانى عىراقدا خۆپنديويان و هه لگى فكريكى ئىسلامى كراوه و بىركردنه وه يهكى هوشيارانه بوون - شىزه به شى له و راپه رين و بىداريه دا هه بوو كه پروى كردبوه ناوچه كه - بويه هه ر له سالى ۱۳۵۵ى هه تاوى ۱۹۷۷ى زابنى ژماره يهك له ماموستايانى روناكبيرى ناوچه كه قوتابخانه يهكى شه رعى بيان كرده وه به ناوى (مه دره سه ي قورئانى پاوه)، له ناودارترينى نه و كه سانه ي كه له كردنه وه و دانانى پروگرامى نه و قوتابخانه يه دا روڼى سه ره كى يان هه بوو، ماموستا ناصرى سوبجاني بوو.

نه و قوتابخانه يه ئه ركى فىركردنى زانسته شه رعيه كان و ر بىداركردنه وه ي لاوانى گرتبوه نه ستو. هه روه ها سوودى زۆرى ده بينى له زيندووكردنه وه ي بۆنه ئىسلاميه كاندا به وتار و بابته و پونكردنه وه.

ئىسته ش ده سنوسى پروگرامى ناوخۆى نه و قوتابخانه يه لاي يه كئ له دۆستانى دىزىنى ماوه ته وه و پارىزراوه. نه و كه سه ده لىت: زۆربه ي بهر نامه و پلانى (مه دره سه شه رعيه كان) كه په سه ند ده كران ماموستا ناصر دايد ه پشتن.

به پى زانبارى ته واو ده توانين بلئين: يه كه م جريقه ي راپه رين و به گژداچونى پزئى سته مشاهى، ئاهه نگىكى مه ولود بوو كه له مانگى ۱۲ ى سالى ۱۳۵۶ى هه تاوى، ئازارى

۱۹۷۸د، ئو مامۆستايانهى مەدرەسەى قورئان بەرپۆهەيان بردو، مامۆستا ناصر وتارىكى ئاگرىنى تىدا خويىندەوہ. ئو ئاھەنگە كە لە گوندىكەى مامۆستا ناصر (دوريسان) بەرپۆهە برا، دواتر لە (نۆرياو) - گوندىكى نزيك پاوه - دوپارە كرا يەوہ و، ژمارەيەكى زۆر مامۆستاي ناودارى ناوچەكە وتاريان تىدا خويىندەوہ، لەوانە: قادر قادرى، عبدالرحمن يعقوبى، خودى مامۆستا ناصر كە لە وتارەكەيدا باسيكى چەمكى (علم) زانستى كرد لە ياساكانى ئىسلام وپۆهەرە ئاينىيەكانى تردا و، بەراوردكرىنىكى نايابى كرد لە نۆيان بۆچوونى ئىسلامى و بۆچوونەكانى تردا.^(۱)

لەو ئاھەنگەدا كە بە بانگهيشتى پەسمى و راستەوخوى ئو مەدرەسەيە كرا، تووژانتيكى زۆر لە زانايان و پوناكيران و لاوانى ناوچەى ھەورامان بەشداریبون.

بەو جۆرە چالاكى مامۆستا ناصر و ھاوکارانى لەو سالانەى ۱۹۷۸ بۆ ۱۹۷۹ دا بەردەوام بوو. پەيوەندى يان دەكرد بە زانايان و پوناكيرەكانەوہ. ئەتوانين بليين كە لە كاردانەوہى ئەوہدا بوو پزىمى شا ھەندى ئيجرائاتى تايبەت بەو ناوچەيە كرد، وەك ھەلمەتى چەك دامالين و دەست بەسەرگرتنى چەك شەخسەكان و ئازاردانى زۆرى خەلكى پاوه لە سالى ۱۹۷۸دا. ھەرۆھەا كرىندەوہى مەركەزىكى قومارخانە و خواردنەوہ لە پاوہ، كە زۆر نامۆ و نەگونجاو بوو لەگەل كەلتور و ھەست و خواستى خەلكى ناوچەكەدا، بۆيە لە ھەمان مانگدا لەلایەن خەلكى ناوچەكەوہ سوتيترا.

كاتىكىش كە چالاكى گروپ و دەستە شوپشىيەكان لە شارەكانى نرى ئيران - بەتايبەتى تەوويژ و كرماشان - دەستى پىكرد؛ پۆژى ۱۴/۷/۱۳۵۷ - پايزى سالى ۱۹۷۸ - بە ئاراستە و تەگبىرى مامۆستا ناصر و ھاوکارانى لە مەدرەسەى قورئانى پاوہ، يەكەمىن پزىتوانى فراوانى سياسى جەماوہرى پاوہ نرى پزىمى شا دەستى پىكرد و، تاييدا دروشمى ئازادىخوازى، داواى چارەى بيكارى، دابينكرىنى مافى كرىكاران، پشتگىرى لە پزىتوانى خەلكى كرماشان و، ھەلگرتنى ستم لە ناوچەكە، دوپارە دەكرا يەوہ.

^(۱) لەكتىبى (تارىخ سياسى - اجتماعى پاوہ و ئەورامانات)ى بارامى وەلەد بەگىدا باس لەم ئاھەنگانە كراوہ.

دیاره پزیم وهك له ناوچهكانی تری ئیترانیشتا لاواز بوو، بهلام پهله قازهی مرگی بردهوام بوو.. له شاری پاوهش به هه مان جۆر، هه موو پیلانئیکی دهگرته پئیش بق رووبه روو بوونه وهی هه موو جموجوله كان.. هه رله و سات و وهختانه دا و له مانگی ئابانی ۱۳۵۷ی هه تاوی، پایزی ۱۹۷۸ دا، پزیم هه ندئ به کرئگی راوی خوی وروژاند بق هه لگی رساندنی فیتنه ی جاف و گوران له ناوچه که دا، بۆیه پزۆزی ۸ / ۱۳۵۷، به رامبه ر ۱۹۷۸ زاینی هه ندئ به گزاده ی جوانیۆ سهردانی پاوه یان کردو، له گه ل هه ندئ زاناو پیاوما قولانی ئه و شاره کۆبوونه وه. بۆپزۆزی دواپی مامۆستا ناصر له مه راسیمئیکی گه وره ی مزگه وتی گه وره ی پاوه له ۵ / ۸ / ۱۳۵۷، ۲۵ / ۱۰ / ۱۹۷۸ دا و تارئیکی گرنگی داو باسی ئه و فیتنه یه ی کرد و، بانگه شه ی هه موو لاکانی کرد بق ئیلئیزام به چه مکه ئیسلامیه کانی برابه تی وه اوما ئی یه وه، هه روه ها له وتاره کهیدا باسیکی غیره ت و نازابه تی و نه ترسان و هه ق گوئنی کرد، پاشان ره خنه یه کی توندی گرت له پزیمی کاپیتالیزم و سه رمایه داری و، هئیرشی برده سه ر سیاسه تی ئه مریکا و تیکدانی بق ئابوری جیهان. هه روه ها ره خنه ی گرت له جۆره سیستمی ئابوری کۆمۆنیستی و، پوئی پوخی نه ری داگیرکه ران و، زه وتکردنی سامان و دارایی میله تان. له به رامبه ره وه داکۆکی کرد له شیوه سیستمی ئیسلامی و، مانایه کی وردی (لا اله الا الله) ی کرد. له به ر بایه خی ئه و وتاره له پووی کاتی و میژوویی و، له پووی ناو، پزیکیشه وه، پیمان باشه چند به ره گرافئیکی لئره دا تو ماریکه بن^(۱)

مامۆستا ناصر سه ره تاه ی وتاره که ی به م مونا جاته ده ست پی کرد:

(خواجه، باس له تو ده که م، سوپاست ده که م که نیعمه تی ئه وه ت پی داوم باس له تو بکه م ! سوپاست ده که م که زمان و توانا ت پی داوم که سه ره پای ئه وه ی هه ل و مه رج گونجاو نیه، به لام گوزارشت له وه بده م که له دلما ده گوزهرئ! خواجه، ستایشت ئه که م که عه قلت پی داوم و چاک و خراپ جیا ده که مه وه، سوپاست ئه که م

^(۱) دهقی ئه م وتاره ی مامۆستا ناصر له کتیبی (تاریخ سیاسی اجتماعی) ل (۲۴) بق (۴۷) له گه ل وتاری به پزیزان قادر نادری و عبدالرحمن به عقوبی بلاوکراوه ته وه.

که سه‌چاوه‌کان و کان و کانزای سروشتی ژورت داوینیی تا به باشی بژین؛ به لام لیمان زهوت کراون (لیزه‌دا جه‌ماوه‌ری دانیشتوو به‌ده‌نگی به‌رز الله اکبر ده‌که‌ن).

ئه‌ی په‌روه‌ردگار! سوپاست ده‌که‌م که به‌رده‌وام له‌گه‌لمی، پارێزگاریم لی ده‌که‌ی، سه‌په‌رشتی و‌چاودێریم ده‌که‌ی، خواجه! ده‌ شهرت بی تنها چاوم له‌چاودێری تو بی‌و، تنها پشت به تو بی‌هستم.

خواجه! شایه‌تی ئه‌ده‌م که محمد المصطفی (P) به‌رنامه‌که‌ی توی مینا و، هه‌رگیز به‌رژه‌وه‌ندی خۆی نه‌خسته به‌ر چاو. شایه‌تی ئه‌ده‌م که هه‌رگیز ده‌ستی بۆ سامانی خه‌لکی درێژ نه‌ده‌کرد، شایه‌تی ئه‌ده‌م که ئه‌و تنها ژوریکێ خاکین و‌حه‌سیریکێ پووشینی هه‌بوو. خواجه، شاهیدی ئه‌ده‌م ئه‌و پیغه‌مبه‌ره کاتێ وه‌فاتی کرد تنها کراسیکێ جه‌نگی له‌ پاش به‌جی ما، که ئه‌ویش بارمه‌ بوو لای جوله‌که‌یه‌ک، (ناماده بووان به‌ده‌نگی به‌رز الله اکبر ده‌که‌ن).

هه‌روه‌ها شایه‌تی ئه‌ده‌م ئه‌و نێزراوه‌ی خوا که‌سیک له‌ خزمانی خۆی نه‌خسته سه‌ر کار، ته‌نانه‌ت تا خۆی له‌ ژياندا بوو هیچ پو‌ست و‌مه‌سئولیه‌تیکێ به‌ عه‌ل برزای خۆی و‌عه‌باسی مامی نه‌دا..

دیاره مامۆستا ناصر به‌م شیوازه ده‌یویست ده‌روازه‌ی وتاره‌که‌ی بکاته‌وه، تا ناماده بووان به‌ه‌ژینی و، له‌ قولایی تایبه‌تمه‌ندی ئیسلامه‌وه‌و له‌ شیوه‌ی مونا‌جاتدا، ئاراسته‌کانی به‌ ناماده‌بووان بگه‌یه‌نیت..

هه‌ر له‌و پێشه‌کیه‌دا ووتی:

(خواجه، شکاتیکیشم هه‌یه. شکات له‌ ترسنۆکی خۆم، که ناتوانم به‌ ته‌واویی راستیه‌کان ب‌لێم! هه‌روه‌ها شکاتم له‌ خه‌لگیش هه‌یه که له‌ من گونا‌هبارترین و، ناتوانم ئازادانه گوی له‌ راستی بگرن! چونکه من ناتوانم له‌ ژیریاری گوتنی راستی ده‌رچم؛ به‌لام خه‌لکی گوێگر ده‌توانن له‌ ژیر باری مه‌سئولیه‌ت ده‌رچن. خواجه، ته‌وفیقم بده تا بتوانم راستی ب‌لێم. خواجه، شهرت بی ته‌ویه بکه‌م، بپیار بی ئیتر هه‌ر راستی ب‌لێم..خواجه،

ته ولیقی خه لگیش بده که گوئی بگرن و به ناگا و هویشیار بن... (خه لگی تیکرأ الله اکبر ده کن).

پاش ئه م دیباجه هه ژینه ره، نه چپته سهه باسی تاییه مه ندیه کانی ئابنی ئیسلام و هه له و ناته واوی به کانی سیستمه کانی ترو نه و ته وه رانه ی پښتر ئاماژه مان پی کوردن.. کوتابی وتاره کهش به م دو عایه دینیت:

(خواجه، بیدارمان که ره وه. بمانخه ره وه سهه ریگه که ی محمد P خواجه، نه وانه له ناو به ره که ئیمه یان له قورئان دوور خسته وه. پیمان بۆ خوش بکه تا جارنگی تر قورئان له زمانه وه بیت. خواجه، یارمه تیمان بده تا هه موو به کگرتوو بین و ده ست له ناو ده ستی به کتر بنیین..)

نه گونجی راده ی بایه خ و کاریگری ناوه رژیکی ئه م وتاره نه یه ته وه بیر، تا خوینهر نه که ریته وه بۆ هه ل و مه رجه ئالۆز و دژواره که ی سالانی پیش شوپشی ئیران و، هه ره شه و کاره دیکتاتوریه کانی ده زگا کانی ساواک و گوئی له مشتانی پژی می شاهه نشایی له ئیران دا. بۆ نه و ساته وه خته ی ئیران، باسی ئیسلام و هاندانی خه لکی بۆ بیداری، یا ره خنه له سیستمی نه مه ریکی و پژی مه هاوکاره کانی، یا بانگه شه بۆ راپه رین دژی سته می شاهه نشایی، کاریکی هه روا ناسان نه بوو.

له و مه راسیمه دا ژماره یه کی تر له زانایانی ناوچه که وه ک: عبدالرحمن یعقوبی، قادری قادری، عبدالرحمن وه له دبه گی وتاریاندا و، ئاماژه یان به هه ندی خالی گرنگ کرد که لیره دا ته وه ره کانی ده خه ی نه پوو:

- * پتیوستی بوونی رابه ران و پښه نگان بۆ میلله ت.
- * مه رجه عیه تی ئیسلام بۆ میلله تی کورد.
- * پۆلی مزگه وت له کۆمه ل دا.
- * هه ژاری خه لک وه مانی عه داله ت.
- * ره خنه له هه لئس و که وتی دوژمنکارانه ی پژی می شا و، هیرش بردنه سهه ساواک.
- * بانگه شه بۆ راپه رین و موقاوه مه ت و خو پارگری.

دیاره سیخوپانی پژی می نه و کاته، هه والی نه و تاران و کاریگری یان له سه ره ماهور - به تاییه تی لاوان و پونا کبیران - یان به خیری ده گه یانده ده زگاکانی ساواک، بویه پاش چند سعاتیک و له ساعات ششی نیواری هه مان پوژدا (۱۹۷۸/۱۰/۲۵) هیزه چماق به ده سته کانی ساواک و ژاندارمه، پزانه مزگوتی گه وری پاوه و سوکایه تی کی زوریان کرد به قورئان و ده ستیان کرده جویندان به وتار بیژان و هه په شه لیکردنیا. هه روه ها که وتنه لیدانی ژماره یه که له خه لگی ناو مزگوت... له و کاته دا که هیشتا هه ماسه تی خه لگی به هوی وتاره کانه وه دانه مرکابووه وه، به توندی پوو به پوهی هیزه کان بوونه وه و که وتنه شیعار دان، وه که: مردن بۆ شاه، بژی نیسلام، بمری کونه په رستی، خه لکینه بۆ دانیشین، ئیران بۆته فه له ستین. خه لکه که به دهم نه م دروشمانه وه که وتنه ریپتیوان و به ره و به زبایی به کانی ده وری پاوه پوشتن، له وی تا نیواریه مانه وه و بوشه و هه موو پیوانی پاشماوه ی ناو شاریش چوونه لایان و، برپاریان دا ده ست بکه ن به مانگرتن و ده ست له مانگرتن هه لته گون تا هه موو داواکاری به کانیا ن جیبه جی نه کرین.

رهنگه نه گه لاپه ره کانی میژوی پوژانی شوپش و پاپه پینی گه لانی ئیران دژی پژی می شا هه لیده یه وه شاروناوچه یه کی وه که پاوه و هه ورامانمان نه یه ته پیش چاو، که به و جوره په نا برابیتته به نه و شیوازه ناشتی و مه دهنی یانه و دووری گهرا بیت له شیوازی توندوتیزی و خویناوی... به لی، شیوازی نا هه نگ و، وتار و، مانگرتن و، یاداشتنامه به رز کردنه وه و، داواکاری هیمانه، شیوازیکی نیچگار سه رکه وتوو بوو، که توانی ناوچه که له مه ترسی خوین پزانیکی زود پزگار بکات، به تاییه تی له نتوان پوله کانی نه و میلله ته دا که پوژیم به تاکتیک گوی له مشته و مشه خورانیکی زودی بۆ بهر پاکردنی فیتنه له ناویاندا چه کدار کردبوو... نه م سه رکه وتن و پوو سووری یه میژوی یه زۆبه ی زوری نه گه ریته وه بۆ حیکمهت و وردبینی و دووربینی و تیگه یشتنی قوولی ماموستا ناصر و هاوکاره کانی له مه دره سه ی قورئانی پاوه که پیشه نگی ره وتی نینقیلابی نه و ناوچه یه یان ده کرد.

نه گونجی له ته واوکردنی کڅباسی قاره مانیتتی مه راسیمی باسکراو و مانگرتن و پیټوانه میژووی بیه کی (۱۹۷۸/۱۰/۲۵) دا، پاده پیښکه وتووی هزوی بیی نه و که سایه تیانه زیاتر پوون بیته وه. بویه گپړانه وهی نه م چه ند زانیاری به ش به پیټویست ده بینین:

نه و شه وه ماموستا ناصر و اوکارانی له پئی ته له فونوه وه زعی ناو شاری پاوه و گپړانکریه کانیان گه یانده هندی شاری ترو هندی که سایه تی، که ده ستیان دابووه جموجولی شوپښگپړانه (وه ک شاره کانی تاران و کرماشان و سنه و قوم). خه لکیش سه ره پای سه رمای شه وانی پایزو، سه ره پای هه وئی به رده وامی فه رماندار و بهر پرسانی ناوشار، تا به یانی پڅی دواپی مانه وه، واته: ۱۹۷۸/۱۰/۲۶ هه موو دائیره کان و قوتابخانه کان بڅ پښتگری مانگرتوان، ده وامیان نه کردو، به پیټوانیک که وتنه پئی به ره و خه لگی مان گرتوو. نه م حالته فه رمانداری پاوه و سه رڅکی شاره وانی و بهر پرسانی تری پڅی له پاوه ناچار کرد که بچن بڅ ناو خه لکه که و، بکه ونه دانوستان ووت و وپڅ له گه لیان دا.

له و کڅبونه وه یه دا بهر پڅ ماموستا ناصر به ناوی جه ماوهره که وه و تارنکی گرنگو به چه ماسه تی پیښکه ش کرد، تیایدا ناماژه ی کرد به خرابی کاره سته مکاری به کان و، نه مانی دادپه روه ری و، راپه پینی خه لک دڅی مله وری کار به ده ستان، نه مانه ش له پئی ته فسیر کردنی چه ند نایه تیک له قورثانی پیروژه وه. پاشان به پڅی یاداشتنامه به کی (۱۹) خالی به ناوی هه موو جه ماوهری شاری پاوه وه، به رامبه ر بهر پرسان و جه ماوهری توپه بوو خوینده وه. که له بهر گرنگی و بایه خی میژووی و، وه ک به لگه یه ک له سه ر پاده ی نه و هه لسه نگانده ی پیښتر ناماژه مان پئی کرد، بڅ دیار کردنی پاده ی پیښکه وتووی بیو بڅوونی نه و پیښه نگانده ی شوپښی ئیران له و ناوچه یه دا، لیره دا ده قی خاله کانی یاداشتنامه که ده خینه روو:

ده قی یاداشتنامه ی جه ماوهری مانگرتووی پاوه که له ۱۹۷۸/۱۰/۲۵ دا بهر زکریا وه بڅ بهر پرسان و ماموستا ناصر خوینده وه:

۱- نازادی قسه کردن و کوبونه وهی ئابینی و وتنه وهی قورئان و فیر بوون و ناشنابوون به مه سائیله دینییه کان.

۲- عوزر هینانه وهی به رپرسانی پژیتم له زانایانی شاری پاوه، به هوی سوکایه تی پژیی ۱۹۷۸/۱۰/۲۴ له پیتوانه که دا.

۳- دادگایی کردنی ئه و ژاندرمه و پاسه وانانه ی هیرشیان کرده سر مزگه وتی گه وره ی پاوه، که ناسراون و ناوه کانیان دیارن.

۴- پیرگرتن له پاوه دوانانی خه لکی و، راگرتنی گرتنی ئه و که سانه ی که به شداری پئی پیتوان ده که ن، به تاییه تی کارمه ندان.

۵- گه یاندنی بابه ته ئابینه کان له پئی شاره زایانی دینه وه به قوتابیان و، پینه گرتن له م چالکی به.

۶- پیرگرتن له سوکایه تی به ئافره ته پۆشته کان، به تاییه تی له ناو قوتابخانه و خویندنگه کاندان.

۷- پیرگرتن و قه دهغه کردنی شوپنه گشتی به کانی فه ساد.

۸- جی به جی کردنی داوا پیتشووه کانی رونا کبیران و مامۆستایان (که پیتشر خراونه ته پوو).

۹- سپاردنی کاروباری مزگه وته کان به دهسته ی چاودیرانی خۆجییه تی و، سه ربه رشتی کردنی وه قفه کان له لایه ن ئه و دهسته ی وه.

۱۰- دابین کردنی مافی ژیان بۆ زانایان و، کارئاسانی بۆیان.

۱۱- نرخذاندنی وه زعی خویندکارانی زانسته دینییه کان و لا لیکردنه وه یان.

۱۲- نازاد کردنی زیندانه سیاسییه کان به بی قه ییدو مه رج.

۱۳- هه لوه شانده وهی حکومه تی نیظامی و حاله تی نااسایی له ناوچه که.

۱۴- گهره نتی دان له پئی نوسراوی په سمی یه وه به نه گرتنی ئه و که سانه ی به شداری پیتوانه کان ده که ن.

۱۵- قه ره بوو کردنه وهی ئه و زیانانه ی به په یامنیتری پۆژنامه ی (کیهان) و (اطلاعات) که وتوووه.

۱۶- پینگه دان به په یامنیتری هه والگرتنی پۆژنامه ی اطلاعات و کیهان بۆ بلاو کردنه وه ی پوو داوه کان.

۱۷- پئی گریی له هاتنه کایه ی دووبه ره کیی له نیتوان خه لکی دا.

۱۸- گتیرانه وهی ریزو ئیعتبار بۆ پیتشه وایان و قوتابیان.

۱۹ - هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی یاسای پارێزگاریی له خێزان له‌لایه‌ن پڕۆژه‌وه‌.

به‌م جۆره‌ مامۆستا ناصر به‌ ده‌نگێکی پڕچه‌ماسه‌ت به‌که‌یه‌که‌ی ئه‌م خالانه‌ی ده‌خوێنده‌وه‌ و، له‌سه‌ر هه‌ریه‌که‌یان ده‌وه‌ستا و، چه‌ماوه‌ری ئاماده‌بووش به‌ده‌نگی به‌رز (الله اکبر) یان ده‌کرد بۆپشتگیری له‌و داواکارانه‌ و، سه‌لماندنی ئه‌وه‌ که‌ داواو خواسته‌ی ئه‌وانه‌. به‌رپرسیانی ئاماده‌ بووی پڕۆژمیش سه‌ر سام بووبوون له‌ نازایه‌تی و پاشکاوێ ئه‌و خه‌لکه‌، چونکه‌ پێشتر شتی وایان به‌خۆیان‌وه‌ نه‌دی بوو، له‌هه‌ل‌ومه‌رجیکیشدا‌بوو که‌ شوپ‌شگێژان و مانگران له‌ شاره‌کانی تری پاپه‌پیوی ئێران به‌ توندی سه‌رکوت ده‌کران.

له‌پاستیدا ئه‌م خالانه‌، پاده‌ی تیگه‌یشتنی به‌رزی ئه‌و که‌ له‌پیاوه‌ و هاوکارانی ده‌رده‌خه‌ن، که‌ پێش ۲۶ ساله‌ و له‌ ئاوا دۆخیکێ دژواردا، ویستووێه‌تی خه‌لکی فیزی خه‌باتی مه‌ده‌نی بکا و، هه‌ر له‌و کاته‌وه‌ پێگه‌ی کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی هه‌لچنی.^(۱)

به‌لێ، ئه‌و شیوازه‌ خه‌باته‌ پێش چاره‌که‌ سه‌ده‌یه‌ک، به‌لگه‌یه‌کی پونه‌ له‌سه‌ر هۆشیاری و پێشکه‌وتوویی هه‌زوو بیری ئه‌و جوامێرانه‌، که‌ به‌و جۆره‌ چه‌ماوه‌ریان جۆش داوه‌ و، هێمنانه‌ داویان به‌گۆسته‌مکاراندا و، بوونه‌ته‌ هۆی به‌رگری له‌ خوێنپڕی ناو خۆیی؛ له‌کاتێکدا هه‌ندێ له‌ هێزو گروپه‌ چه‌کداره‌کانی ئه‌و کاته‌ به‌ سه‌دان لای گه‌لی کوردیان به‌کوشتاوه‌، نه‌شیان توانی که‌مترین و سه‌ره‌تایی ترین داوا و خواسته‌کانی ئه‌و کاته‌ی گه‌لی کورد به‌ده‌ست بخه‌ن؛ به‌لکه‌ برینیکێ قوولی گرفت و کێشه‌ی کۆمه‌لایه‌تی‌یان له‌ رێی‌خوێنپڕی و تۆله‌ و تۆله‌کاری‌یه‌وه‌، له‌ سه‌رجه‌م ناوچه‌کانی کوردستاندا هێنايه‌ ئاراوه‌، که‌ ئه‌توانین بڵێین گوازاوه‌ته‌وه‌ بۆ نه‌وه‌کانی پاش ئینقیلابیش و تا ئێسته‌ش ساڕێژ نه‌بووه‌.

^(۱) (ده‌کرێ خۆینه‌ر جاریکی تر چاویک بخشینی به‌ بنده‌کانی (۱) و (۹) و (۱۲) و (۱۴) و (۱۶) ی یاداشتنامه‌که‌دا، وه‌ک نمونه‌یه‌ک له‌سه‌ر راستی ئه‌م یه‌قچونه‌).

به هر حال، نه‌و‌ه‌ش به‌شیک‌ی تری خه‌باتی فیکری و فره‌ه‌نگی مامۆستا ناصر و دۆستانی بوو، که ده‌یان کاسیتی تۆمارکرا و و پاریززروی نه‌و پۆژانه – که له بۆنه‌و جی‌وکاتی جۆراو جۆردا پیری کردونه‌ته‌وه و نیستا له‌به‌ر ده‌ستماندان – په‌نگدانه‌وه‌ی نه‌و راستیه‌ حاشا هه‌لنه‌گره‌ن، هه‌ندی له وتار و بابه‌ته تۆمارکراوانه له‌بۆنه‌ی وتووێژ و گفتوگۆ له‌گه‌ل نۆینه‌رانی هه‌ندی له‌ده‌سته‌و گروپه‌ چه‌پ و ناسیۆنالیسته‌کاندا کراون و تووێژینه‌وه‌ی قوولتر و فراوانتر هه‌لده‌گرن بۆ چاکتر ناساندن و نوێکردنه‌وه‌ی بیری مامۆستا ناصر و هاوکارانی له‌سه‌ریکه‌وه‌ و، گروپ و ده‌سته و تاومه‌کانی تر له‌لایه‌کی تره‌وه‌..

سه‌باره‌ت به‌و یاداشتنامه‌یه، پاش خویندنه‌وه‌ی، مامۆستا ناصر دایه‌ ده‌ستی فره‌مانداری نه‌و کاته‌ی پاوه، نه‌ویش که زانی وه‌زعه‌که ئالۆزه، بۆ هێورکردنه‌وه‌ی جه‌ماوه‌ری شاری پاوه، به‌لێنی دا که داواکاریه‌کان جی‌به‌جی بکریین.^(۱)

^(۱) ئەم هه‌واله‌و هه‌والی مانگرتنی جه‌ماوه‌ری پاوه و یاداشتنامه‌که، له هه‌موو نێژلندا ناویانگی ده‌رکرد، ته‌نانه‌ت پۆژنامه‌ی (الملاحات) ی پۆژیی شایه‌ له‌ پۆژی دوا‌یی ۱۳۵۷/۸/۷، ۱۹۷۸/۱۰/۲۸ دا باس له ۱۹ خالی ناره‌زایه‌تنامه‌که و په‌زله‌ندی به‌رپرسان بۆ جێبه‌جێ کردنی بلاوکریه‌ته‌وه.

نارمزیه تنامهی ماموستا مفتی زاده سبهارت بهروداو هکانی شاری پاوه:

یهکنی لهو که سایه تیه کوردستانیانی که ههنگاو به ههنگاو له پئی ماموستا ناصر دۆستانییه و ناگادار نه کرایه وه له بوداوو گۆرانکاری یهکان، ماموستا نهحمدی موفتی زاده^(۱) بوو که پیتشهنگی جه ماوهری پاپه ریوی کوردستانی نه کرد له شاری

^(۱) ماموستا (نهحمدی موفتی زاده) که سایه تیه کی ئاینی - کۆمه لایه تی - سیاسی ناوداری کوردستانی ئیترانه. له شۆرش کی گه لانی ئیتراندا دژی ستمی شاهه نشای؛ یهکنی له پابه رانی ئیتران و پیتشهنگی جه ماوهری کوردستان بوو * سالی ۱۹۳۴ له (سنه) ی کوردستانی ئیتران له دایک بوه.

* له تهمینی لاریتی یه ره شهیدای خویندنی زانسته ئیسلامیهکان بووه و چه ندین شار و شارۆچکه ی کوردستان - بز نه مه بته - گه راوه.

* سالی ۱۹۵۱ له گوندی تووتله ی ههرمان خویندویه تی.

* مه لا محمدی باوکی پیتشه وایه کی ئاینی کوردستانی ئیتران بوه و، نوادر بووه ته ماموستای کۆرسی (فقه) و چوارمه زه به که له زانکۆی تاران.

* له پانجاو شسته کاندایه شۆرشیه مه سه له ی نه ته وه یی گه ل کوردستان بووه، به پئی هه ندی زانیاری کاتی له تووتله بوه له گه ل چه ند هاورپیه کی حزبتکی سیاسی یان دامه زانده وه به ناوی (شۆرش)، پاش ماوه یه که حزبه که هه لوه شاهه ته وه و، نوادر هاوکاری حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیترانی کردوه و، بووه ته سه رۆکی کلیمیه تی تارانیه ئه وه حزبه (کتیبه ی چپ در ایران) ل ۲۲۹)

* له سالی ۱۹۷۲ ی زاینیه یه ره ده ستی کردۆته چالاکی ئیسلامی و به و گیانه وه که وتۆته داکۆکی له کیشه ی نه ته وه ی کورد.

* له چه فتاگاندا ژماره یه که قوتابخانه ی نه هلی له شار و شارۆچکه کانی کوردستانی ئیتراندا کردۆته وه، به ناوی (مه درسه ی قورئان) نوادر به (مکتب قرآن) ناویانگی ده کرد.

* له پیتش شۆرشیه ئیتراندا په یوه ندی کردوه به سه رانی شۆرشه وه، به تایبه تی پابه ری شۆرش آیه الله خومه ینی که هه ر له کاتی بوونی له شاری نه چه فدا نامه گۆرینه وه ی له گه لدا کردوه.

* دروشمی داواکانی بۆ مه سه له ی کورد پوخت کردبووه وه له م پسته یه دا: هه لگرتنی ستمی سن کوچکی نه ته وه یی و مه زه به یی و چینه یه تی.

* له گه ل سه رکه وتنی شۆرشدا له سالی ۱۹۷۹ دا له گه ل سه رکرده کورده کان، کۆنگره یه کی گه وه ی له شاری سنه ساز کرد، بۆ کیشه ی کورد و مه سه له ی چاره نویسی ئۆتۆنۆمی کوردستان.

* هه ر له و مانگه دا نامه یه کی نارد بۆ به رپرسانی ئیتران به ناوی (دواهه مین ناگادار کردنه وه) و، نیایدا مۆله تی پیتج رۆژی دانا که نه گه ر به رپرسان بپرایتک سبهارت به چاککاری نه دن، به ته واوی په وتی خۆی و هه لۆیستی خۆی له پشتگیری حکومت ده گۆرئ.....

* هەر لهو ساله دا چه ندين سه فەرى كرد بۆ قوم و تاران و، چه ندين ديدارى ساز كرد له گەل پابه رانى ئيزران، به تايبه تى آية الله خومه ينى و سه رۆك كۆمار و هه موو پابه رانى به رچاوى ئه و كاته .

* پاش ئه و سه ردان و ديدارانه گله يى نۆدى بۆ دروست بوو له سه ر كرده كانى ئيزران و كه و ته ناردينى نامه و گله يى نامه، له سه ر تىكى تر يشه وه ده ستى كرده و تارداران و ليدوان بۆ هۆشيار كرده وه ي گه لانى ئيزران .
* كاتى هه ستى كرد ياد خسته وه و نامه نوسرا وه كانى گو تيبان بۆ نا گيرى، له پايى ۱۹۷۹ دا له (حسنىه ي ارشاد) ي تاران و تارىكى گرنكى دا به ناوى (دوا ديدار و دوا ووتار) و به نوو و درۆى ده ستى خسته سه ر گرفت و بېر نه كان و چه ند پيشنيار تىكى خسته بوو، وه ك:

۱- پي كهي نانى ليژنه يكى دلسۆز له لاي ن پابه ره وه بۆ خه م خوار دى نۆر گانه حكومه ي كان .
۲- هه ر كس و گروپى كه په خه نى هه يه له (ياساى بنه ر ه تى) كۆ كرت نه وه و نو ي نه رى خۆيان هه ل بژي ترن و گو تيبان ئى بگيرى .

۳- شو را له شار ه كان دائر ئى و گو ئى له نه نه وه و مه زه به به كان بگيرى .
* له مانگى ۱۱/۱۹۷۹ دا كه ناره گيرى كرد له شو ريش و، شارى سه نى به جى هيشت به ره و كر ماشان و هه مه دان و ها تو چۆى تارانى ئه كرد .

* له مانگى ۱۰، ۱۹۷۹ دا په يامى دا به ميله تى ئيزران كه شو پش له خه تى خۆى لاي دا وه، بو ئه پيشنيارى كرد كه ليژنه يك دائر ئى بو هه لسه نگان دى به ر پير سان له ده زگا كانى ئيزر اندا و، كار شناس و شار ه زاي تر دائر ئى بۆ دا رپشته وه ي قانو نى ئه ساسى .

* له مانگى ۴ ي ۱۹۸۰ وه فديكى سه ن نه فري (الاخوان المسلمي ن) سه ر دانيان كرد و ئيلحاحيان ئى كرد كه هه و ئيكي تر بدات له گه ل سه ر انى ئيزران، له و كاته دا نوو پونكردنه وه ي نوسى به ناوى (لي كۆ لي نه وه يه يكي گشتى له مه سائيلى كور دستان) و (پلا نى ريفۆرمى قانو نى ئه ساسى) و، له گه ل نامه يه ك نار دى بۆ سه رۆك كۆمارى ئه و كاته ي ئيزران . نوو كس له وه فده كه ي ئيسوان بري تى بو ن له (غالب هي ممه ت) و (يوسف ندى) .

* له مانگى ۶ ي ۱۹۸۱ دا نوسرا و ئيكي به په سمى بلا كرده وه نوو پو نى كرده وه كه نه وه هه نگا وه ش بى تا كام بو وه، هه ر وه ها تيا يدا راي گه ياند له و ميژو وه به نا وه له هه ر جۆره پو به ر پو ن نه وه يه يكي سى ياسى كه نار گيرى ده كا و، ده ستى خالى ده كات بۆ په ر وه رده و في زكردن و بيا ن گه وازى ئيسلامى .

* له پايى ۱۹۸۱ دا كۆنگره ي يه كه مى شو راي ئه هلى سو ننه تى له تارانى پاي ته خت گرى داو سه دان كه سا يه تى زان ستى ئه هلى سو ننه تى كۆ كرده وه بۆ تا و تو ئى گرفته كان و خه بات كردن بۆ ده سخستنى مافه كان و، مامۆستا ناصر يه كى له شه ندا مانى به رچاوى كۆنگره كه بوو .

* له مانگى ۴ ي ۱۹۸۲ دا كۆنگره ي نو وه مى له مالى خۆى له شارى كر ماشان گرى دا، له كاتى به ستنى كۆنگره كه دا و دواتر خۆى و سه دان له قوتابى و دۆستانى ده سگير كر ان .

* دواى چه ندين سال له زيندانى، ئازاد كرا و له بهر نار په حه ت بوونى له زينداندا كۆچى دوا يى كرد .
* بۆ شا يه تى ميژو و پى چا كه ليژنه دا گه واهى يه يكي ئه ديب و نوسه رى گه ر وه ي كورد مامۆستا هه زارى مو كريانى نه قل بگه م كه له (چيشتى مجبور) ه كه يدا ده ر ه ق به كا ك ئه حمه دى موفتى زا ده نوسيو يه تى و ده لى:

سنهوه، بۆيه سه بارهت بهو پووداوهش پۆزى ۱۹۷۸/۱۰/۲۷ ناره زايه تنامه يه كى بهرز كرده وه بۆ (نه نجومه نى شوراي ميللى نئيران) و (نه نجومه نى سهنا) و (دادگاي مهركه زى) و (پۆزنامه مهركه زى يه كانى تاران) و (كۆمه لى داكوكى له مافى موقۆ) و (كۆمه لى مافناسان) و (بهرپرسانى پاريزگارى كوردستان).

له و ناره زايه تنامه يه دا مامۆستا موفتى زاده راشكاوانه ئيدانه نى سته مكار يه كانى بهرپرسانى رژيمى كرد له شاره كاندا، به تاييهت نامازه نى كرد به په لاماردانى چهكدارانى پۆم به خه لكى شارى پاوه و سوكايه تى كردن به زانايان و قورئان يه پيرۆز و جهماوه رى پاوه. له ياداشتنامه كه يدا مامۆستا موفتى زاده ده لى: (به و بۆنه يه وه هموو بهرپرسان ئاگادار نه كه مه وه و داوايان لى نه كه م كه ده ست له م يارى يه ترسناكانه هه لگرن؛ چونكه جهماوه رى خۆراگرو بيدارو پاپه ريوى نه و شارانه له وه زياتر سته مكار يى قبول ناگه ن و، تازه ماهيه تى سياسه تى شه رمه يته رى پۆم يان بۆ ده ركه وتوه).

شايانى باسه له شارى پاوه شه وه مامۆستاناصر و هاوكارانى به هه مان شپۆه نامه نى ناره زايى و ئاگادار كردنه وه يان بهرز كرده وه بۆ بهرپرسان و ناوه ندانى كى زۆر له وانه (كۆمه لى زانايانى نئيران)، ناسراو (به جاميعه نى روحانيه ت)، بۆيه له ۱۹۷۸/۱۰/۳۰ - پاش ۲ رۆژ له پووداوه كه - كۆمه لى ناوبراو وه لامى كى بۆ

(... له هه راي ئازاد يخوازى كوردستانى دواى ئينقلابى ئيسلاميدا، زۆر كه س له كورده كانى سابلاخ و سسنه، خراپه نى نه حمه دى موفتى زاده يان ده گوت. به لام كه له گه لى بومه ئاشنا، زانيم كه له غه ره زى كى نه زانانوه خراپه نى ده لىزن. گوناهى هه ر نه وه بوو كه موسلمانى به پاسته نى به و نه م بهرپايش بۆ كۆمونيست و زۆر له لاوانى نه مپلامان قوت ناچن).

موفتى زاده به دل و يستويه ئازادى بۆ كوردستان بستىن. زۆرىش ماندوو بووه كه قهولى ئازادى كوردستانى پىن ده دن، خۆى كه بى نۆ و دلپاك بوه لاي وابوه قهول ده ره كانيش دل پاكن.. وا ئىستا كه نه م پوپه پانه ده نوسم، كاك نه حمه د له زىنداندايه و زۆر سزا ده درى و سه دان له هاوكارانى كه زۆرىه يان تازه لاون له سوچى زىندان توند كراون و، هيجيان له په يره وى كاك نه حمه د پاشگه زنىن و، له سه ر بهرپايش خۆيان سورن. له و ساوه خۆم پوپه پور كاك نه حمه دم ديوه و سه فه رم بۆ شىمال له گه لى كردوه، زۆر وه بهر دلم كه وتوه، لام وايه به مرديويش هه زاران كۆمونيستى نه زانى ده بى به قوربان بكرى..) ۵۶۸ چيشتى مچيۆر. /هه ژار

ناره‌زایه‌تنامه‌که نارد، به نیمزای (آیه الله مهرع‌شی) و پشتگیری روحانی‌تی بۆ جه‌ماور تیا‌دا پاگه‌یاند.^(۱)

سه‌ره‌رای ئه‌و هه‌موو هه‌ولانه و، پاش ئه‌و پووداوانه، له‌گه‌ڵ به‌ئینی به‌ر پرسانی خۆجیبی پاوه، به‌ پیچه‌وانه‌وه سه‌رانی پژی‌م له‌ پۆژانی دوا بی‌دا په‌لاماری ناو شاریان داو، ویستیان ناگری فیتنه‌یه‌کی ناوچه‌گه‌ری و، بۆجاریکی تر شه‌پری جاف و گۆران، هه‌لگیرستین. خه‌لکی هۆشیاری پاوه‌ش، پاش وتووێژی سه‌ره‌مپو به‌رده‌وامی مامۆستا ناصرو دۆستانی - به‌تایبه‌تی مامۆستایانی مه‌دره‌سه‌ی قورئان - له‌گه‌ڵ پش سپی و پیاوماقولا‌نی شار، پاش کۆبوونه‌وه‌یه‌کی فراوان له‌ مزگه‌وتی گه‌وره‌ی شار، بریاران دا بۆ خۆلادان له‌ شه‌پری نه‌هلی و پیکدادان، شار چۆل بکه‌ن و بچه‌ به‌رزایی‌یه‌کانی ده‌ورو به‌ری پاوه... پژی‌میش هه‌مان پۆژ که خه‌لکه‌که‌ی تیا‌دا ده‌رچوو، به‌ هه‌لیکۆپته‌ر به‌دوای وه‌زعه‌که‌دا چوو، بۆ چاو ترساندن خه‌لکی، به‌لام بۆ سوود بوو... له‌پۆژی دوا‌ییدا سه‌دان چه‌کداری کرێ گرتی پژی‌م هێرشیان برده سه‌ر شارو، له‌گه‌ڵ هه‌ندی له‌ پیاوان که‌له ناو شارو ده‌ورو به‌ریدا مابوونه‌وه پیکدا هه‌ڵ شاخان، سه‌ره‌نجام بیست که‌س له‌ هێرش به‌ران و سێ که‌س له‌ خه‌لکی پاوه کۆژان... پۆژانی دوا‌ی پۆژنامه‌کانی پژی‌م هێرش به‌رانیان به‌ دوو هه‌زار که‌س و، مانگرتووای ده‌ره‌وی شاریان به‌ ده‌هه‌زار که‌س و، ئوتومبیلی چه‌کداری هێرش به‌ریشیان به‌ ۱۱۸ ئوتومبیل مه‌زنده کرد...^(۲)

به‌لام خه‌لکی پاوه به‌ ژن و پیاوه‌وه ناچار بوون دیفاع بکه‌ن و. چه‌کداران ناچار بکه‌ن که‌ شار چۆل بکه‌ن، که‌سانیک که‌ خۆیان دیویانه ده‌لێن: له‌و پۆژه‌دا مامۆستا ناصر حه‌زی نه‌کرد خۆی له‌ خه‌لکه‌که‌ جیا‌بکاته‌وه، بۆیه له‌ ساته‌کانی به‌رگری و پووبه‌پووبونه‌وه‌دا له‌خه‌لک دانه‌بڕا، داریکی به‌ده‌سته‌وه بوو - به‌بێ چه‌ک - دیفاعی له‌ خه‌لکه‌که‌ ده‌کرد و، داوای چۆل‌کرنی شاری ده‌کرد له‌ چه‌کداران.

(۱) ۵۲ ل (تاریخ سیاسی اجتماعی پاوه).

(۲) بۆنونه پۆژنامه‌ی (اطلاعات) هه‌روه‌ما (کیهان) ژماره‌ی ۱۳۵۷/۸/۹ به‌رامبه‌ر ۱۹۷۸/۱۰/۲۰ به‌درژی ئه‌م هه‌ولانه‌یان بلۆک‌کردۆته‌وه.

هه‌وێ ده‌ستگیر کردنی مامۆستا ناصر له لایهن ساواکه‌وه:

خیزانی ده‌لت: ^(١) ” په‌حمه‌تی ده‌ستی کرد به‌م چالاکی یانه، له‌سه‌ریکی تره‌وه دهرس و ووتاره‌کانی تابه‌ت کرد به‌ خستنه‌ پھوی عه‌یب و عاری شای ئێران و دار و ده‌سته‌که‌ی و، هاندانی خه‌لکی بۆ پابه‌پین و، پشتگیری له‌ مانگرتوان و خۆپیشاندهران، بۆیه‌ یه‌کێ له‌ به‌کرێگیروانی ساواک په‌یوه‌ندی کرد به‌خزمانی و خۆپیشیه‌وه‌ و پیتی راگه‌یاندن که ده‌وله‌ت ئاماده‌یه‌ یارمه‌تی مامۆستا بدات، به‌ مه‌رجی بێ ده‌نگ بێ و، واز له‌ پرسوا کردنی دام و ده‌زگا و دارو ده‌سته‌کانی شا به‌یتنی..

مامۆستا له‌و باره‌یه‌وه‌ پێشنیاری کرد بۆ خزمانی که دیداریکی گه‌وره‌ی جه‌ماوه‌ریی ساز بکات له‌ مزگه‌وتی گه‌وره‌ و، پاره‌ی یارمه‌تی‌یه‌ پێشنیار کراوه‌که‌ وهرگرت و، له‌و کۆپه‌نوه‌ جه‌ماوه‌ری‌یه‌دا له‌به‌ر چاوی خه‌لکی بیسووتیتنی، تا نه‌وه‌ندی تر په‌رده‌ له‌سه‌ر لاوازی و ریسوایی‌یه‌کانی رژێم هه‌لمالێ، به‌لام دۆستانی و خزمانی پرجایان لێ کرد که نه‌و کاره‌ نه‌کات و وازیان لێ بیه‌ن.. “

دیاره‌ مامۆستا زۆر له‌وه‌ به‌هێزتر بوو که ته‌ماع یان ترساندن کاری تێ بکاو، له‌هه‌ق و تن بێ ده‌نگی بکا، چونکه‌ نه‌و بره‌وی وابوو که پێشه‌نگانی میله‌ت هه‌رگیز نابێ به‌چۆکدایین، خه‌لکی بێ هیواو بێ رابه‌ر بگه‌ن، ده‌بێ تا مردن وشه‌هید بوون، سوور بن له‌سه‌ر خۆپاگری و خۆ به‌ده‌سته‌وه‌ نه‌دان و خۆ نه‌دۆراندن.

براکه‌ی و دۆستانی ده‌لتین: له‌مانگی ۱۳۵۷/۹ واته‌ مانگی ۱۱/۱۹۷۸ دا بوو که سه‌رۆکی ده‌زگای سیخوپی ساواک و چه‌ند هاوکارێکی سه‌ردانی گونده‌که‌ی مامۆستا ناصر (دوريسان) یان کرد و له‌گه‌ڵ ده‌مه‌راستی گوند - که خاالی مامۆستا بوو - که‌وتنه‌ و ت و وێژ و داوای دیداریکیان کرد له‌گه‌ڵ مامۆستا، خاله‌که‌شی که قسه‌ی ده‌پۆشت و لای هه‌موو که‌س پێزی هه‌بوو به‌ مه‌رجی‌گرت له‌ سه‌ریان که ده‌ستگیری نه‌که‌ن و، ته‌نها گفتوگۆی له‌گه‌ڵ بگه‌ن، نه‌وانیش به‌لێنیا‌ن دا ته‌نها قسه‌ی له‌گه‌ڵ بگه‌ن و نه‌یگرن.

^(١) له‌دیداریکی تابه‌تدا که‌پۆزی ۱/۱۱/۱۹۹۵ له‌گه‌ڵ خاتوو جه‌یرانی هاوسه‌ری ساز کراوه‌.

سەرەنجام لە شوپێنێك كۆبونەوه و مامۆستا بەبێ ئەوهی نامادە بێ دەستیان لەگەڵ
 بداو تەوقە بگا، لەگەڵیان كۆبویەوه. سەرۆکی ساواک سەرەتا لێی پرسى: تۆ بۆچی
 دژایەتى حكومەتى شاهەنشای ئێران دەكەى ؟ مامۆستا ناصر وتى: من پێچەوانەى
 ھەر كەسم كە نوژنایەتى ئىسلام بكات و بە عەكسى قورئانەوه بجوێتەوه. پاشان
 كەوتنە گفتوگۆیەكى زۆر دوور و درێژ دەربارەى بارودۆخى ئێران و، مەسەلەى ئىسلام
 و، وەزعی ناو شارى پاوه.. گفتوگۆى نێوانیان ماوهى نۆ سەعاتى خایاند و نیوہ شهو
 تەواو بوو.. سەرەنجام بەرپرسەكەى ساواک و ھاوکارەكانى وىستیان بە تەماعىكى زۆر
 گەورە بێ دەنگى بكن و، مامۆستا بەلێنیاى بداتى كە لەوهو دوا پەرخنە لە پزىمى شا
 نەگرى. مامۆستا فرموى: من لەراستى و حەقیقەت زیاتر هیچى تر نالێم. من ناتوانم لە
 ھەق و تەن بێ دەنگ بم، چونكە ئەرکى من ھۆشيار كردنەوه و تىگەیاندى پۆلەكانى
 نەتەوهكەمە..^(۱) بەو جۆرە بەر پرسیانى ساواک بە ناوئىدى كۆلیان دا.. ديارە پاش
 ئەو دیدارە كەوتونەتە بیری پیلانگێرى تر و، پۆزانی دوايش ئەمەیان سەلماند.. بۆیە
 پاش ماوهیەكى كەم لە ۱۹۷۸/۱۲/۱۰ ھێزەكانى ساواک لە زنجیرەى ھەلمەتى
 دەستگیر كردنى ژمارەیهك لەو كەسایەتیه لایەنگرانەى شوپشدا – كە لە پاوه دەورو
 بەرى چالاکیان ھەبوو – پەلامارى مالى مامۆستا ناصريان دا، بەلام خۆشەختانە
 بەردەستیان نەكەوت، ھەر لەو پۆزەدا بوو ھەندى دۆست و ھاوکارى مامۆستا لە
 كەسایەتیه ناسراو و چالاكەكانى ناوچەكە دەستگیركران، لەوانە: بەرزان عبدالرحمن
 یعقوبى، سید قادری عەزیزی، فەتاحى نادری و چەند كەسێكى تر..

^(۱) بەشێك لە دەقى یاداشتنامەى كاك مەنصورى سوبحانی براى مامۆستای رەحمەتى.

به‌شی دووهم

سه‌رکه‌وتنی شوپش و چالاکی به‌کانی ماموستا ناصر له سالانی به‌که‌مدا :

- *هه‌لگیرسانی شوپشی گه‌لانی نیران
- *به‌شداری ماموستا ناصر له کۆنگره‌ی لایه‌نه کوردستانه‌کان له شاری سنه
- *پاگه‌یاندنی کۆمه‌له‌یه‌کی سیاسی
- *یاداشتنامه‌ی پشتگیری له شوپش
- *به‌شداری ماموستا ناصر له ریفراندوم بو کۆماری ئیسلامی
- *سه‌ردانی ماموستا ناصر له رابه‌ری شوپش آیه‌الله خومه‌ینی
- *گله‌یی له که‌مه‌رخه‌می به‌کانی سه‌رانی شوپش له ناوچه‌ کوردی به‌کاندا
- *په‌خنه‌ی ماموستا له یاسای بنه‌په‌تی (قانونی ئه‌ساسی)
- *مانگرتن و ناره‌زایه‌تنامه
- *په‌یامی آیه‌الله خومه‌ینی ده‌رباره‌ی په‌وداوه‌کانی شاری پاوه
- *دیدار له‌گه‌ل دکتور چه‌مران و گله‌بینامه
- *دوا سه‌ردانی ماموستا ناصر له رابه‌رانی شوپش له قوم و تاران
- *ده‌سته‌ی (حوسنی نییه‌ت)
- *ره‌خنه‌ی ماموستا ناصر له ماده‌ی دوازه‌ی قانونی ئه‌ساسی
- *مالئاوایی له سه‌رانی شوپش و ده‌سه‌لات
- *به‌ستنی کۆنگره‌ی به‌که‌می شوپش مه‌رکه‌زیی سوخته‌ت (شمس)
- *کۆچکردنی بو شاری مه‌ریوان و سنه، پاشان کرماشان

سەرکەوتنی شۆرشى گەلانى ئىيران:

پۇژانى پر له ژانى له دايكبوونی شۆرشى كەم كەم بەپێكران. مامۆستا ناصر بەردەوام بوو له وتار و دەرس گوتنەوه و كۆكردنەوهى خەلك و كۆبونەوه له گەل هەموو توێژو ناستە سیاسى و كۆمەلایەتیهكان. ئەو پۇژانە - واتە كۆتایى سالى ۱۹۷۸ و سەرەتای سالى ۱۹۷۹ - بەگەرمى و پر له پودا و پر له چالاكى بەپێ دەكران. مامۆستا و هاوکارانیشى بەردەوام بوون له هاندانى خەلكى بۆپێكهێنانى رێكخراوهى مەدەنى جێراو جۆر و كۆپرەستى و، مانگرتن و، گوشار خستنه سەر بەرپرسیانى پزىم له پاوه و هورامان و، یاداشتنامه و نارهزایەتنامه بەرزكردنەوه و، پەيوەندى بەستى بە چەندین كەسایەتییەوه له سەراسەرى شارە گەورەكانى ئىراندا. ئەم جموجول و چالاكى یە خەست و گەرمانە هاوكات بوون له گەل پاپەپىنى شۆرشگێرانی ئىران له شارەكانى ترو، دەست وپەنجە نەرم كردنى پابەرى شۆرش آية الله خومەینى بۆ گەرانەوه و، خۆسازدانى شىا و تۆكەرانى بۆ دەرباز بوون له تۆلهى خەلكى شۆرشگێرێ ئىران. تا سەرئەنجام شای ئىران پۆشت و له سەرەتای شوباتى ۱۹۷۹ دا پۇژى ۱۲ى بەهەمەنى ۱۳۵۷ پابەرى شۆرش گەپاوه..

خیزانى مامۆستا ناصر دەلن:

(كاتن مامۆستا له رادیۆوه یەكەم دەنگى (الله اكبر) ی سەرکەوتنى ئىنقلابى بیست، یەكسەر سوچدهى شوكرى بردو، بۆ ماوهیەكى زۆر له سوچدهدا دقەای خویند..)^(۱)

بەلن مامۆستا ناصر هیواى زۆرى بەستبووهوه بەسەر كەوتنى شۆرشهوه، ناواتى گەورەى ئەو و هەموو دڵسۆزێكى ئىران له ناوچوونى ستمكارى و دىكتاتوریهت و، هێنانەكایەى سیستمێكى دادپەروەرانه بوو، بەمەبەستى حەسانەوهى گەلانى چەسواوهى ئىران له دەستى پزىمى ستمكارانهى شاهەنشاهى.. بۆیه یەكسەر

^(۱) له دیدارىكى تابیەتى كە پۇژى ۱/۱/۱۹۹۵ له گەل خیزانى سازكاره.

کۆنگرەى فراوانى (نۆتۆنۆمى) له سـنـه و بەشدارى مامۆستا ناصر:

بەپىتى ھەندى زانىارى كە راستەوخۆ لە مامۆستا ئەحمەدى موفتى زادە وەرگىراون، ژمارەيەك لە سەركرده كوردەكان ھەر لەگەڵ گەرم بوونى سەرەتاكانى دژايەتى پڙىمى شا؛ پەيوەندى راستەوخۆيان لە گەڵ پابەرى شۆرشى ئىيران (آية الله خومەينى) بەستوه، چ كاتى لە (نۆفل لوشاتو) ى فەرەنسا بووه، چ پىشتريش كە لە شارى نەجەفى عىراق چالاکى يە سياسى يەكانى خۆى دژى پڙىمى شا دەست پى کرد بوو..

بە پىتى وتەى مامۆستا موفتى زادە؛ خۆى بەكێك بووه لەو كەسايەتيانەى كە لە پىتى نامەگۆرپىنەووه لەگەڵ خومەينى لەشارى نەجەف پەيوەندى سياسى دامەزراندوه و پىتى پراگەياندوووه كە ئەگەر لە حكومەتى داھاتووى ئىيراندا، دواى پووختانى پڙىمى شا، مافى خەلكى كوردستان لە بەر چاوبگرى و، ھەرسى سەتى (مەزھەبى) و (نەتەوەبى) و (چىنايەتى) لە ناوچەو خەلكى كوردستان ھەلگىرى، ئويش لە ناوچەكانى كوردستاندا بە ھاوكارى سەركرده كوردەكانى تر و كەسايەتە ئابىيە كارىگەرەكان، يارمەتى دەدەن و، لە قوناغەكانى پابەرىن و شۆرشدادا ھاوكارى نەكەن.⁽¹⁾

جا كاتى كە شۆرش لە شارەكانى ئىيراندا سەرى ھەلدا و، پابەرى شۆرش لەسەرەتاي شوبەتاي ۱۹۷۹ داگەراپەووه ئىيران، كاك ئەحمەدى موفتى زادە و ھەندى لە رابەرانى كورد كەوتنە جموجول و ھەبىر ھىتانهوھى آية الله و سەرانى شۆرش بو ئو بەئىتھانەى كە بە خەلكى كوردستان و سەركردهكانيان داووبو. بەلام ھەر لەو سەرەتايەوھە كاك ئەحمەد – بەو ئىعتىبارەى ھەلگىرى بىر و بۆچونى ئىسلامى بوو – ھەستى كرد كە سەرانى شۆرش بەو گەرم و گۆرپىيەى پىش گەرانەوھەيان، باس لە كوردستان ناكەن و، لە بىيار و كۆبونەوھەكانى تارانيندا بەشداريان ناكەن، بۆيە كاك

⁽¹⁾ كاك ئەحمەد لە دوا وتارى (دوا دىدار و دوا وتە) ى تارنيدا ئاماژە بەم مەسەلەيە دەكات.

ئەحمەد كەوتە بېرى گرىدانى كۆنگرەيەكى فراوان لە شارى سەنە، تا - وەك چالاکى يەكى مەحەلى و خودىيى دوور لە كارىگەرىيى مەركەز و سەرانى شوپش لە تاران - چەند بېرارىك بەن و گوشارىكى سىياسى - جەماوەرى دروست بکەن، بەو هيوایەي ناوردانەوہەيەكى جىددى لە كىشەي كورد بکرى.

بۆيە نۆ پۆژ پاش گەرانەوہى رابەرى شوپش و، لە ۱۹۷۹/۲/۱۲ دا - واتە پىنج مانگ دواى سەركەوتنى شوپش - لەسەر بانگىشت و بەچاودىرى كاك ئەحمەد، كۆنگرەيەكى فراوان بە نامادە بوونى سەدان سەركردە و زانا و پووناكېر و سەركۆك ھۆزە كوردەكان لە شارى سەنە بەسترا و سى پۆژى خايەندە. مامۆستا ناصرى سوبحانى يەكئەك بوو لەو كەسايەتى يە ناودارانەي كە بەشدارى ئەو كۆنگرەيە بوو. بەپىئى لىدوانى يەكى لە ھاوکارانى مامۆستا ناصر كە پىكەوہ بەشدارى ئەو كۆنگرەيە بوون، دەلى:

مامۆستا ناصر وتارىكى نامادە كرد، لە بىست خالدا لە دىدى ئىسلامىيەوہ تىشكى خستە سەركىشەي كورد و، پوختەي داواكارى يە نەتەوہىي و مەزھەبىيەكان، وتارەكە بەشكىكى لە شىوہى پلان و پىشنياردا بوو، كەبووہ ماىەي پەزامەندى يەكى زۆرى نامادەبوان. ھەرەھا مامۆستا ناصر لەو كۆنگرەيەدا بۆ يەكەم جار لە نزيكەوہ ناشنا بوو بە كاك ئەحمەدى موفتى زادە و، لە زۆربەي بۆ چوئەكانياندا نزيكى و لىكچوون بەدى دەكرا. لەو كۆنگرەيەدا ژمارەيەكى زۆر رۆژنامەوانى ناوخۆيى و جىھانى نامادە بوون، كە بەشدار بوانيان بە دوو ھەزار كەس دەخەملاند.

نوسەرىكى ميصرى دەلى:

((يەكەم كۆنگرەي فراوان لە شارى سەنەي كوردستان، لە ۱۷۹۷/۲/۱۱ دا بەسترا، نزيكەي ۲۰۰ھەزار كورد بە نامادە بوونى قاسملىق و موفتى زادە بەشدا بوون. ئەو دوو سەركردەيە ھەردووکیان لە وتارەكانياندا جەختيان كردهوہ لەسەر ئەوہ كە كورد داواى ئۆتۆنۆمى دەكات، نەك جيا بونەوہ، ئۆتۆنۆمى يەك كە:

۱/ سیاسه‌تی دهره‌وه‌ی ئێران و، دیفاع و سوپا و سیاسه‌تی دارایی و پلانی نابووری درێژ‌خایان، له‌سه‌لاحیه‌تی حکومه‌تی مه‌رگه‌زی بی‌ت.

۲/ کاروباری روناکبیری، ئیداری، کۆمه‌لایه‌تی، هێزی پێشمه‌رگه‌ی کوردستان، له‌سه‌لاحیه‌تی حکومه‌تی هه‌رێم و مه‌حالی بی‌ت..

به‌پێی ووته‌ی ئه‌و نووسه‌ره ئه‌و داواکارییه‌یه‌ی که‌له‌و کۆنگره‌یه‌دا بپیار دران و پوخته‌که‌ی له‌و دوو خاڵه‌ی سه‌ره‌وه‌دا بوو، له‌لایه‌ن سه‌رانی شوپشه‌وه له‌تاران و قوم په‌تکرانه‌وه و وتیان: (ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ بۆ کورد بکه‌ین، ناوچه‌کانی تری نازربایجان و عه‌ره‌بستان و به‌لوجستان و تورکمانستانیش له‌ ئێران داوای ئه‌که‌ن. ^(۱))

به‌هه‌ر حال مامۆستا ناصر له‌و پڕۆژه‌وه‌ ناسناییه‌کی زۆری له‌ گه‌ڵ پوناکبیر و زانا و سه‌رکرده‌ کورده‌کاندا په‌یدا کرد و، زۆریک له‌وانیش سه‌رنجیان به‌ره‌و بیر و بۆچوونه‌ قول و زانسته‌یه‌کانی مامۆستا ناصر ڕاکێشرا بوو.. کۆنگره‌که‌ش به‌یه‌کێ له‌چالاکی‌یه‌ هه‌ره‌ بایه‌خداره‌کانی کورد ده‌ژمێری، هه‌رچه‌نده‌ به‌پێودانگی سیاسی تا ڕاده‌یه‌کی زۆر به‌بێ تا‌کام له‌قه‌ڵه‌م درا و سه‌رانی شوپش نه‌هاتن به‌ده‌م داواکانه‌وه‌.

شایانی باسه‌ ڕاگه‌یانراوی کۆتایی ئه‌و کۆنگره‌یه‌ له‌ ۱۵ خاڵ پێک هاتبوو، که‌ له‌به‌ر بایه‌خی میژویی و کاریگه‌ریی ڕاسته‌وخۆی مامۆستا ناصر له‌ به‌شداری و پشتگیریی ئه‌و خاڵانه‌دا، پوخته‌که‌یان لێره‌دا ده‌خه‌ینه‌ ڕوو:

ماده‌ی په‌که‌م: پێویسته‌ مافی نۆتۆنۆمی ئیسلامی به‌ شیوه‌ی یاسایی و په‌کسانی به‌ هه‌موو میلله‌تانی ئێران بدرێ و، یاسای بنه‌ڕه‌تیش له‌سه‌ر ئه‌م ڕێسایه‌ دارپێژرێت.

ماده‌ی دووه‌م: بۆ شیععه‌ و سوننی ده‌سته‌واژه‌ی گه‌مینه‌ و زۆرینه‌ به‌کار نه‌برێ.

^(۱) کتێبی (ایران بین التاج و العمامة): احمد مهابة. دار الحرية، القاهرة ل: ۴۲۸- ۴۳۹. هه‌والی به‌شداری د. قاسم‌لق راست نیه. چونکه له‌وا ساته‌کانی پێش ده‌ستپێکری کۆنگره‌که‌ هه‌والی نارد که ناتوانی‌ت به‌شدار بی‌ت. به‌شدارانی‌ش به‌ دوو هه‌زار که‌س ده‌خه‌ملێنران. ئه‌ک ۲۰۰ هه‌زار. به‌نێسه‌ت کانی کۆنگره‌که‌ شه‌وه‌ راسته‌ر ئه‌وه‌یه‌ که‌ له‌ ۱۲/ حوزه‌یران بووه‌، ئه‌ک مانگی شوبات.

ماددەى سىيەم: بە پىي سروسى رېژىمى پېشوو كۆمەلگەى ئىران بە كۆمەلگەى چىنايەتى لە قەئەم دراوہ؛ ھەول بىرى سىياسەتى كۆمەلايەتى و ئابوورى و لات وا بى كە جىاوازى يە چىنايەتەىگان ھەلگىرئىن.

ماددەى جوارەم: پېشتر كوردستان لە رووى پىشەسازى و ئاودانى و پشنگىرى ئابورى يەوہ ستەمى ئى كراوہ. پىويستە داھات يەكسان دابەش بىرى.

ماددەى پىنچەم: لە بىر ئەوہى حكومت لە ئىسلامدا بىرىتە لە شورا و ھىزى ياسا دانەر (القوة المقننة)، بۇيە رېگەى مسۆگەرىبونى خودموختارىي (ئۆتۆنۆمى) بىرىتى يە لەپىكەپىنانى (شورا خودموختارەكان) لە ھەرنانچەيەكدا، كەلەپالىندا ھىزىكى جىبەجىكەر (القوة المجربة) و ھىزىكى(قضانى) و ھىزىكىتى (دارايى) دىارى بىرىن. دواتر نوينەرى ئەمانە لە (شوراي مەركەزى) و(حكومتى مەركەزى) دا بەشدار بن، بە پىي رېژەيەكى گونجاو لە ھەر شوئىن..

ماددەى شەشەم: حكومتە خودموختارەكان ھەر شىوہ جموجولتىكى جودايى خوازى شەرھەنگى، كۆمەلايەتى، سىياسى و ئابوورى مەحكوم دەكەن.

ماددەى ھەتتەم: حكومتە خود موختارەكان مافى سوود و مرگرتن لە زمانى خۇيان ھەيە. ماددەى ھەشتەم: بۇلىسى ناوچە ئۆتۆنۆمىيەكان بۇ ئاسايشى ناوخۇن و لە ژىر فەرمانى ھىزى (قضانى) دان. بەلام سوپا بۇ روو بەروويونەوہى دەرەكى يەو مافى نەيە دەست و مرداتە كاروبارى ناوخۇ.

ماددەى نۆيەم: ھەموو ناوچە ئۆتۆنۆمىيەكان لە تاييەتمەندى پەيوەندىيە نيونەتەوھىيەكان، بەپىي رېژەى دانىشتووان، بەھرەمەند دەبن.

ماددەى دەيەم: سنورى ناوچەى ئۆتۆنۆمى كوردستان، بە پىي خواست و ئىرادەى مىللەت، بەبى كەمترىن سەپاندىن دىارى دەكرىت.

ماددەى يازدەھەم: دەولەتى كۆمارى ئىسلامى ئىران، دەبى ھەموو ئەو بىرپارە پىشووئەى ئىران كە دزى نەتەوھى كورد دراون، ھەلۆھىنئەوہ.

ماددەى دوازدەھەم: كەمىنە مەزھەبى و نەتەوھىيەكانى سنورى ناوچە ئۆتۆنۆمىيەكان دەبى داراي مافى تەواوى كار و بارى فەرھەنگى و سىياسى و كۆمەلايەتى و مەزھەبى خۇيان بن.

ماددەى سىزدەھەم: پاش ئەم كۆنگرەيە، بۇ رېگىرى لە ھەر جۇرە دووبەرەكى يەك، كۆنگرەيەكى تر بىگىرئو، كەسانى تر كەلىرە بەشدار نەبوون بەشدار بىرىن.

ماددەى جوار دەھەم: ئەو نوپىنەرانەى لەم كۆنگرەيەدا ھەل دەبىزىردىن ھەول بىدەن لەگەل كەسانى پىسپۇر پىلاننىكى ورد و دورو درىز بۇ ئۇتۇنۇمى كوردستان نامادە بىكەن. ماددەى پازدەھەم: ئەم بەياننامە كۆتايى يە كە رۇزى سىشمەمە ۵۸/۲/۲۲ ھەتاوى لە دانىشتنى كۆتايى كۆنگرەدا ۱۵ ماددە دارپۇزاو ھەنگاويكە بۇ ھەلگرتنى ھەموو جۆرە ستەمەكان كە سالىھايە دزى گەل كورد بەكار دەبىزىن.^(۱)

مامۇستا ناصرى سوبحانى يەكى بوو لەو كەسايەتییە سەرەكیانەى كە لە دارپشتن و پەسەندكردنى خال و بېرگەكانى ئەم داواكارىيانەدا بەشدارىی لەبەرچاوى ھەبوو.. بۆیە بە بەلگەى زانستى نۇزبەى خالەكانى دەسەلماند.

يەككە لە ھاوولانى بەناوى (ح . ح) كە لەو سەفەرەدا لەگەلى بوو دەلى: (...كاتى كاك ناصر لەو كۆنگرەدا وتارىكىدا و پشتگىرىى خوئى بو خال و دباواكارىەكان - بە تايبەتى داواى خود موختارىى كورستان - دەربېرى؛ نامادەبووانى كۆنگرەكەش بە دەنگى بەرز و دروشمدان پشتگىرى و دەستخوئشى خوئان بوئى دووپات دەكردەو..).

بەو جۆرە ئەو كۆنگرەيە كۆتايى ھات و، دەقى ئەم راگەيەنراو نىزرا بۇ ھەموو دەزگا و ناوەندە بەرپرسەكانى نىزان و كەسايەتییە سياسى يەكان لە دەرەو و ناوہوى نىزان.. بەلام بەداخو ھەميش ھەك دەيان نامەو راگەيەنراو و بەياننامەى تر، نەچو بەگوئى بەرپرساندا و، ھىچ ھەلامىكى نەدرايەو.

^(۱) دەقى ھوالى كۆنگرە كە و ئەو راگەيەنراوى كۆتايىيە لە كىتیبى (دەريارەى كورستان) ى كاك ئەحمەدى مفتى زادە، لاپەرە ۱۹۷ - ۲۰۱ دا بىلوكراو ھەتو.

راگه یانندنی پیکهینانی کۆمهلهیهکی سیاسی؛

له گهڵ شۆرو شهوقی خهلكی ئێران به گشتی، و، كوردستان به تایبهتی، له كه نار ههواو نهفهسی نازادی دا، بهمه بهستی برهو دان به گیانی شیوه خهباتی مهدهنی، و، پهره دان به پیکهراوه و پیکهاتهکانی کۆمهلهگی مهدهنی - كه وا دهر دهكهوئ ههنگاوکی ستراتیزی ماموستا ناصرو هاوکارانی بووه - وه بهمه بهستی دهربرینی ههلوپستی رهسهن و ئیسلامخوازانهی جهماوهری پاوهو ناوچهی ههرومان، ماموستا ناصرو هاوکارانی له مهدرهسهی قورناتی پاوه ههستان به پیکهینانی کۆمهلهیهکی سیاسی بهناوی (کۆمهلهی لایهنگران له حکومهتی قورنان) و، له مانگی نازاری ۱۹۷۹ بهرامبهر (۱۳۵۷/۱۲/۱۵) ههتاویدا واته مانگیک پاش گه پانهوهی رابهری شۆرش بۆ ئێران، پێرهو و پرۆگرامه که بیان بلۆک کردهوه، که له بهر بایهخی میژووویی؛ پوخته که ی بلۆ دهکهینهوه، چونکه ههر لهو پێرهوه وه دهرئه کهوئ که شۆرشگێرانی ناوچه که، جۆره دوودلی یهکیان له دروشمبازی سه رکردهکانی شۆرش بۆ دروست بووه.

پاش ئایهتی «وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ...» له ژیر سه ر دێپی ئامانجهکاندا دهلی:

یه که م: عه قیده مان ئیسلامی راسته قینهیه، چونکه پیمان وایه - به رای ئیمه ی موسلمان - ئیسلام چاره سازی گرفته کانه.

دووه م: بهرومان وایه ده بێ له هه رحاله تیکدا رویه روی واقعهکان ببینه وه، تابتوانین بگهین به راستیهکان، بۆیه له گهڵ ئه و کۆنه په رستانه دا که وینه ی ئیسلام ئاوه ژوو ئه که نه وه، رویه روو ئه ببینه وه.

سێیه م: له پێناوی مافه نه ته وه بیه کانی گه لی کوردا تێ ده کۆشین و، له سه ره تاوه له بهر ئیلهامی ئایه تی «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ» دا بۆلابردنی ستمی نه ته وه یی له سه ر خه لکی سه ته ملکراوی کورد، ده ست پێ ده که یین.

چواره م: دژی ههر نایه کسانیه کی کۆمه لایه تی ده وه ستین و، بۆگه یشتن به کۆمه لگه یه کی یه کسانیه دوور له چینه یه تی، تێ ده کۆشین.

پینجهم: دژی هر جوره داگیرکردن و دیکتاتوریهت و، نیستفلالیکی ستمکارانهین و،
پووبهرووی دهبینهوه.

شهمه: ههول ددهین بق دهستخستنی نازادی تاک و کۆمهال له ههموو ئاستو
ناوهندهکاندا...^(۱)

به ورد بوونهوه له ئامانج و مهراهه فیکری و سیاسی یانه، ئاستی بهزیی هزو
بوچون و دیدی پیکهینه رانی ئەم کۆمهاله به دیار دهکهوئ، که له پیتشهوهی
ههموویان جی پهنجه و کاریگری مامۆستا ناصر دیاره، بۆیه به زیادهپهویی نازانری
که دهوتری (نزیکی ۸۰۰ کهس له ماوهیهکی کهمدا ناوی خۆیان له ئەندامیتی ئەو پیکخواه
سیاسی یه دا تۆمار کرد)...^(۲)

جا بۆ کارکردن له سه رگه یاندنی ئەو ئامانجانە و، هۆشیار کردنهوهی جهماوه ر
به تابهتی توژی پوناکبیر و لاوان - به پرسانی کۆمهاله ی ناوبراو ههستان به ده رکردنی
بلاوکراوهیک - وه ک تورگانی کۆمهاله - به ناوی پووناک (النور) که له لایه ن مه دره سه ی
قورئانی پاوه و کۆمهاله ی ناوبراوه وه راسته وخۆ چاپ و بلاوده کرایه وه... دهسته ی
نوسه رانی بریتی بوون له به پیزان: مامۆستا ناصر ی سو بجان ی، قادری قادری،
عبدالرحمن یه عقوبی، حه پده ری ضیائی.. شایانی باسه بلاوکراوه که ته نها ۳ ژماره ی
لی ده رچوو، به هۆی پووداوه خوینینه کانی نه یلولی ۱۹۷۹ وه راگیرا.

له دیداریکی تابه تدا به پیز حه پده ری ضیائی ده لی:

(زۆریه ی بابته کانی ئەم گوڤاره، مامۆستا ناصر خو ی ئاماده ی ده کردن).

مامۆستا (ا، ب) یش که یه کێ له که سایه تی به چالاک و ناسراوه کانی ئەو کاته ی

ئێران بوو، ده لی:

(له مانگی هه شتی ۱۳۵۷ ی کۆچی (۱۹۷۹) ی زاینی به نده وچه ند زانایه کی تری

ناوداری هه ورامان و ناچه کانی پوانسه ر و جوانپۆ کۆبونه وه یه کمان کرد له گه ل

^(۱) تاریخ سیاسی - اجتماعی پاوه و هورامانات ل ۱۰۵ - ۱۰۶.

^(۲) له ده قی وتاریکی هه یینی به پیز قادری قادری وتارخوینی مزگه وتی گه رده ی پاوه له ئابی ۱۹۸۳ دا.

ماموستا ناصری په‌حمه‌تی و به‌لینمان دا به یه‌کتر که ده‌ست بکه‌ین به چالاکۍ، بۆ
نه و مه‌به‌سته له شاری پاوه و گوندی ده‌ره‌به‌یان چه‌ندین کوټیونه‌وه‌مان کرد.

ماموستا ناصر له که‌نار نه و هه‌نگاوه سیاسی یانه‌دا بپروایه‌کی زۆری به چالاکۍ
ریټک‌خراوه‌یی هه‌بوو، بۆیه پشتگیری زۆری له توټژه په‌نجکیش و زه‌حه‌ت‌کیش‌ه‌کان
ده‌کرد.

هاوکارانێ ده‌لێن: زۆر چه‌زی نه‌کرد یارمه‌تی کرێکار و جوتیاران بدا، بۆیه به
فه‌رمانی نه‌و، هه‌ندی جاره‌ ۱۰ تا ۱۵ که‌سی کوټ ده‌کرده‌وه و خوټشی له‌گه‌لمان ده‌هات و
نه‌چوین بۆ هه‌لمه‌تی هه‌ره‌وه‌زی بۆ یارمه‌تی نه‌و جوتیارانه‌ی که دروینه‌یان نه‌کرد.
هه‌روه‌ها چه‌ندین کاری تری له‌و باب‌ه‌ته.

یاداشتنا‌مه‌ی پشتگیری شو‌رش و تییینی یه‌کان:

مانگیك به‌سه‌ر سه‌رکه‌وتنی شو‌رشێ ئێران دا تێپه‌ری. یا پشتگیری له شو‌رش،
یاوه‌دوکه‌وتنی کلاری با‌بردووی پزیمی شای پێشوو، هه‌ردوو حا‌له‌ته‌که پێویستی به
هه‌لوټیستگیری هه‌بوو... بۆیه له‌سه‌رجه‌م شار و شارو‌چکه‌کانی ئێراندا مه‌سه‌له‌ی
یاداشتنا‌مه نووسین و پێپێوان و به‌یان‌نامه‌ی پشتگیری، بووه داب و نه‌ریت.

چه‌ماوه‌ر که‌وته به‌ر مه‌حه‌کی خۆ یه‌کل‌کردنه‌وه. دیاره که‌سانێکی زۆر هه‌بوون که له
کاردا‌نه‌وه‌ی پزیمی سته‌مشاییدا، گوټیان نه‌چۆری گو‌پرانکاری و پا‌ده‌ی توانا و لێهاتووی
دلسۆزی شو‌رش‌گێپان نه‌بوو. نه‌مه‌ش دیاره‌یه‌کی بلاوه له‌زۆربه‌ی و لا‌ته دیله‌کانی
ده‌ستی دیکتاتۆریه‌ت و سته‌م‌کاریدا، که هه‌موو توټژه‌کانی چه‌ماوه‌ری خێر له‌خۆ نه‌دیو،
نه‌وه‌نده‌ی له‌ بیری چاککاری دا‌هاتوی خۆیدا‌یه، له‌وه زیاتر له‌ بیری خۆ قوتار‌کردن‌دا‌یه
له‌تالاری نه‌و واقعه‌ نژاره‌ی تیییدا ده‌ژی. که‌لانی ئێران و سه‌رجه‌م ناوچه جیا‌جیا‌کانی
– به‌مه‌موه‌مه‌زهب و نه‌ته‌وه و تیره‌کانیه‌وه – هه‌مان حا‌له‌ت‌یان هه‌بوو.

به‌لام له‌گه‌ن نه‌مه‌شدا که‌سانێکی دووربێن و خه‌مخۆری ئێران و گه‌لانی ئێران هه‌بوون
که هه‌ر له‌گه‌ن سه‌ر هه‌لدانی سه‌ره‌تا‌کانی شو‌رش و، ورته‌ورتی به‌گ‌ژا‌چوونه‌وه‌ی پزیمی
شادا – سه‌ره‌پای پێشو‌ازی له‌م بزوته – که‌وتنه‌ پرسیار له‌ نیاز و مه‌رامه‌ سیاسیه‌کانی
رابه‌رانی شو‌رش و، با‌کگروانی په‌رده‌پو‌شکراوی نه‌و په‌وت و بزافانه‌ی له‌ پشتیان‌ه‌وه

بوون.. لو كه سايه تيانه ي كه بهم حه زهر و ئيحتياط وه كه وتنه پشتگيري شوپش، ماموستا نه حمده ي موفتي زاده و ماموستا ناصري سوبحاني بوون، كه هر لو سهره تايه وه كه وتبوونه گرمان له هه ندئ ليدواني بهرپرسانو هه ندئ ئيجرائات هه لئسوكه وتي نوپته رانيان له ناوچه كوردستاني وسونني نشينه كاني ئيران.

ئهم بهرپرزانه و هاوكارو لايه نگرانيان دوو ترسي سهره كي يان بؤ دروست بوو بوو: يه كه م/ مه سه له ي نه ته وه ي گه لي كورد و كيشه سياسي كه ي و جوري مامه له ي حكومه تي مهر كه زبي ئيران له گه ل كوردستان.

دووه م/ چوني ته ي مامه له كردني سهراني شوپش و حكومه تي تازه له گه ل مه سه له مه زه به يه يه كان و، چوني ته ي مامه له له گه ل مه زه به يه سونني و كه سايه تيه مه زه به يه يه كان. له م سونگه يه وه ماموستا ناصر و دؤستاني له مه دره سه ي قورئاني پاوه و (كؤميته ي شوپش) - كه لو مه ل و مه رجعي سهره كه وتني شوپشدا دايان مه زراند بوو- هه ستان به خسته نه رتي رپيئوتانيكي فراوان له شاري پاوه و، راگه ياندي ياداشتمامه يه ك و گه ياندي به سهراني حكومه تي كاتيبي ئيران..

به چاو خشاندين به خاله كاني ياداشتمامه كه دا كه له نازاري ١٩٧٩ بهر ز كرايه وه پاده ي ئه و بؤچوونه ي سهره وه و ئه و دله راوكي و دوو دلي به ده رده كه وي، هر وه ك پاده ي دئسوزبي و بيداري ئه و كه سايه تي و ماموستايانه ش بوون ده بيته وه. به تاييه تي به وه دا كه جهخت له سهر مه سه له ي ئوتوتومي و كيشه نه ته وه يه يه كه ي كورد ده كه نه وه، له گه ل پشتگيري له ئيسلامي بووني شوپش و بانگه شه بؤ ئيسلامي بووني كؤماري نوپي ئيران. ئه مه ي خواره وش به شيك له ده قي ئه و ياداشتمامه ميژويي يه يه:

يه كه م: پشتيواني له سهر كرده يي رابه ري شوپش ده كه ين و، ئيمه ش خوازياري دامه زراندني كؤماري ئيسلامي.

دووه م: ئيمه خوازياري ئوتوتومي و، داين كردني مافي نه ته وه يه يه گه لي كوردين. سييه م: له شوراي شوپش داواكارين كه له ياساي بنه رپه تبي (قانوني ئه ساسي) دا مه سه له ي يه ك مه زه به بوون ياداشت نه كرى و، ته نها ئاماره به ئايني پيرزي ئيسلام بكري.

چاره‌م: داوای پوون کردنه‌وه له (قطب زادة) ده‌که‌ین که بۆچی په‌خشی کوردی پادییی کرماشانی پراگرتووه.

پینجه‌م: نئیمه مافی دیاری کردنی چاره‌نووسمان به هیچ گروپ و ده‌ست و حیزبیک ناده‌ین، مادام نوینهری زۆرینه‌ی خه‌لگی ئەم ناوچه‌یه نه‌بن.⁽¹⁾

ئەم یاداشتنامه‌یه درا به به‌رپرسان و دۆستانی شۆرش و وینه‌شی لێ نێردرا بۆ شارە کوردستانی‌ه‌کان، به‌لام به داخه‌وه - وه‌ک دواتر پوون بوویه‌وه - ئەم یاداشتنامه‌یه‌ش وه‌لامێک نه‌درا‌یه‌وه.

به‌شداریی مامۆستا ناصر له ریفرااندۆمی خه‌لگی بۆ کۆماری ئیسلامی:

سه‌ره‌رای ئەو سه‌رنجانه‌ی که بۆ مامۆستا ناصر و دۆستانی دروست بوو بوو، سه‌باره‌ت به‌ په‌وتی شۆرش و سه‌رکرده‌کانی، به‌لام له‌ سۆنگه‌ی هه‌ست به‌ به‌رپرسیاری یه‌وه - لای کەم بۆ ناوچه‌کانی خۆیان - نه‌وانیش وه‌ک زۆربه‌ی زۆری خه‌لگی ئێران تامه‌زۆری یه‌کلاکردنه‌وه‌ی کێشه‌ی شیوه‌ سیستمی ئێران بوون، به‌ باریکدا که له‌گه‌ڵ خواسته‌ی گه‌لانی ئێران و به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانیدا یه‌ک بگرێته‌وه. بۆیه که باسی ریفرااندۆم هاته‌ ئاروه هه‌موو به‌ شه‌وقه‌وه‌ خۆیان بۆ ناماده‌کرد و هانی خه‌لگیاندا بۆ به‌شداریی.

مامۆستا ناصر یه‌کیک بوو له‌و که‌سایه‌تی‌یه‌ سیاسی و زانا متمانه‌ پیکراوانه‌ی که فتوای واجب بوونی به‌شداریی دا له‌و ریفرااندۆمه‌دا به‌ده‌نگدان بۆ کۆماری ئیسلامی و کۆتایی هێنان به‌زۆیمی شاهه‌نشایی.. ئەمه‌ش له‌ پێی وه‌لامی پرسیاری دۆستان و هاوولاتیان و له‌ پێی وتار و وانه‌ تاییه‌تی و گه‌شتیه‌کانیه‌وه. بۆیه سه‌ره‌نجام به‌ریزی وه‌ک هه‌ر هاوولاتیه‌کی تر پۆژی هه‌ینی ۱۲/۱/۱۳۵۸ ی هه‌تاوی، سه‌ره‌تای نیسانی ۱۹۸۰ چوه‌ به‌رده‌م سندوقی ده‌نگدان و ده‌نگیدا بۆ کۆماری ئیسلامی. ئەو کۆماره‌ی به‌پێی پراگه‌یاندنه‌کانی ئەو کاته له‌ شارستانی پاوه له‌ کۆی ۴۰۲۲۷ ده‌نگ ۳۹۹۰۹ ده‌نگ (به‌لێ) یان لێ دابوو بۆ کۆماری ئیسلامی و ته‌نها نزیکه‌ی ۳۰۰ ده‌نگێک (نه‌خێر) یان لێ دابوو. که‌ئه‌وه‌ش پراده‌ی واقعیته‌ی ئیسلام ویستنی نه‌ته‌وه‌ی کورد

⁽¹⁾ ده‌قی یاداشتنامه‌که له‌ لاپه‌ره‌ی ۱۱۱ی (تاریخ سیاسی اجتماعی پاوه و هه‌رمانات) هاتووه.

دهسه لمینتی، سهره پای گومان دروست کردن و پروپاگنده یه کی زور که له و کاتانه دا ته شه نه یان سه ندبوو، ههروه ها سهره پای هه ندتی تیبینی و دوو دلّی - که وه ک پیشتر نامازمان بۆ کرد - سهری هه لدا بوو.

سهردانی ماموستا ناصر بۆ لای آیه الله خومه یینی:

پاش نه وه ی که گه لانی ئیزان (به لّی) یان کرد بۆ کۆماری ئیسلامی و ریفرا ندۆمی نیسانی ۱۹۸۰ وه لّامی هه موو پرسیاره وروژا وه کانی له مه پ جۆری سیستمی نوئی ئیزان دایه وه، وه پاش نه وه دوو دلّی و ورته ورته ی که وتبوه زیهنی ماموستا ناصر و دۆستانی، سه بهاره ت به هه ندی کیشهی مه زه بی و نه ته وه بی، وه به مه بهستی دلّیا بوون له حه قیقه تی مه سه له کان و پاز و نیازکردنی راسته وخۆ له گه ل سهرانی شوپرش، به تاییه تی رابه ری شوپرش، ماموستا ناصر و دۆستانی پئیان باش بوو که له نزیکه وه سهردانی (آیه الله خومه یینی) بکری و، ویزای پشتگتیری خو یان له نه سلّی شوپرش و سیستمی ئیسلامی بۆ ئیزان، له هه ندی گرفتیش ناگاداری بکه نه وه. به تاییه تی له مه سه له ی نامازه کردن به مه زه بی ولّات که ده نگ و باسی هاتبوه ناراه وه، ماموستا ناصر راشکاوانه له چه ند بۆنه دا به سه ره تای له ده ست دانی دروشمه کانی شوپرش ده زانی و، به هۆکاری سه ره لّدانی جیاوازی به مه زه بیه کان و، پشتگوتی خستنی مه زه بی نه هلی سونه تی له قه لّم ده دا.

بۆیه له پۆزی ۱۳۵۸/۳/۸ ی هه تاوی، ۲۶ ی مایسی ۱۹۸۰ ماموستا ناصر ی سوپحانی به یاهوه ری ژماره یه ک زاناو ماموستای شاری پاوه و مه دره سه ی قورئان سهردانی رابه ری شوپرش (آیه الله خومه یینی) یان کرد له شاری قوم.

سه ره تا ماموستا ناصر - به نوینه ری وه فدی هاوپی - وته یه کی پیشکه ش کرد له برده م رابه ری شوپرشدا که نه مه ده قه که یه تی: ^(۱)

^(۱) ده فی وتاره که ی ماموستا ناصر له سه رچاوه ی پیشوو لاپه ره ۱۱۹ - ۱۲۰ هاتوه.

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ وما أمرُوا الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين حنفاء ويقيموا الصلاة و يؤتوا الزكاة وذلك دين القيمة ﴾

رابهری پایه بهرز آیه الله نیام خومهینی !

له گمّل سویاسی بی پایان بۆ خواو درودی فراوان بۆ گیانی پاکی شهیدانی ږتی راستی، سرکهوتی شورشی نیاسلامی و دامه‌زاندنی کۆماری نیاسلامی، به‌راپهری پایه بهرز بیروزی بایی عهرز نه‌که‌م، هیوادارم که جیهانی نیاسلام له‌ژیر سایه‌یدا بجه‌وتیه‌وه. له‌مړۆ چه‌وساوه‌کانی جیهانی نیاسلام چاوی هیوایان برپوه‌ته‌نم شورشه‌موعجیزه‌ناسایه‌و، له‌دادگای نه‌ودا دارمانی بالاخانهای زه‌تیزان، به‌یتی به‌لتی ﴿ونريد أن نمنّ على الذين استضعفوا في الارض ونجعلهم أئمة ونجعلهم الوارثين﴾ چاوه‌ږی ده‌که‌ن.

به‌ږیژ جه‌نابی نیام !

نیمه‌خهلکی نیشته‌جیتی مه‌رزو ناوچه‌ی ههورامان و پاوه له‌مه‌دره‌سه‌ی قورنان و کۆمه‌لتی لایه‌نگرانی حکومتی قورنان، خۆمان به‌سر فراز نه‌زانی که ناماده‌ی گیان به‌خشین بین له‌یتا و راگه‌باندنی کۆماری نیاسلامی و به‌کخستی سرجه‌م چه‌وساوان له‌ژیر نالای ﴿ لا اله الا الله محمد رسول الله ﴾ دا.

نیمه به جیهانی راده‌گه‌بندین که تیروو تیروزیزم له ژیر ههر به‌رگیکداو به‌هه‌ر ناوینشا نیک بیت مه‌حکوم و ږیسوا ده‌که‌ین. بۆیه بۆ موصیبه‌تی له‌ده‌ست دانی دوو که‌سایه‌تی گه‌وره (آیه الله مطهری) و سه‌رله‌شکر (قه‌ره‌نی) له جه‌نابت و موسلمانان سه‌ره‌خوشتی عهرز نه‌که‌ین، له سه‌ریکی تروه بیروزی بایی گه‌یشته‌پله‌ی شه‌یدی نه‌که‌ین.

هه‌روه‌ها سه‌باره‌ت به شکسته‌خواردنی پیلانی شه‌یتانی و نیاز خرابی ده‌ره‌ق به گیانی تیکو‌شهری گه‌وره حجه‌ الاسلام هاشمی سویاسی خوا ده‌که‌ین.

هه‌روه‌ها ده‌ست تی‌توره‌دانی وه‌حشیانه‌ی سه‌نای نه‌مه‌ریکا له کاروباری کۆماری نیاسلامی ئیران به‌توندی نیدانه ده‌که‌ین و هه‌نگاوه‌کانی دادگای شۆرش بوّ نه‌و مه‌به‌سته به‌غونه‌ی دادپه‌روه‌ری نه‌زانی.

لەم بۆنەیدا لە رابەری پایه‌رز داواکارین که لەپاکنوس کردنی (قانونی ئەساسی) دا کاربەدەستان ناگادار بکاتەوه کهخۆیان لادەن لە دانانی هەر خالتی دەبێتە مایە ئیمتياز و جیاوازییەدان بە هەر مەزەه‌بێک و، سەرەنجام چەند دەستەیی دروست کردن لەنیوان شۆپنکەوتووانی مەزەه‌بە ئیسلامیەکاندا. داواکارین که (جیهانی بوونی شۆپش) بە گۆتی ئەو مەسئولانەدا بدا.

لە کۆتایی دا عەرزت دەکەم که: بۆ نارامی و ناسایشی ناوچەیی سنووری ئیمە، پێویستە سوپای تازه دامەزراوی شۆپش بەهێز بکری و چاوەڕێی ناراستە تاییەتەکانی رابەری مەزنین.

والسلام علی من اتبع الهدی

لەو لایەنەم وتارەیی مامۆستا ناصردا، (آیة الله خومەینی) وتاریکی زۆر کورتی ناراستەیی ئامادەبووان کرد، بەپێی گێڕانەوهی مامۆستا ناصر و چەند ئەندامیکی وەفدەکه که لەگەڵی بوون، رابەری شۆپش بۆ تاقتی پێوه دەرکەوتوووە دەرەق بە ئاماژە بە مەسەلەیی مەزەه‌ب و تۆمار نەکردنی لە قانونی ئەساسی دا، بۆیە زیاتر لە وتەکه‌یدا جەختی کردەوه لە سەر دیفاع لە شۆپش و دەسەلاتی تازهی ئێران و، وریا بوون لە پیلانی ناحەزان بە شۆپش، هەروەها ئاماژەیی کرد بە گشتگیری ئیسلام و، بەلێنی دا بە وەفدەکه که خەمیان نەبۆ و کەس بە سەرکەسدا زال نابی. شایانی باسە لەو سەفەرەیدا مامۆستا ناصر کتیبی (معالم فی الطریق) ی شەهید(سید قطب) ی بەدیاری داوه بە رابەری شۆپش (آیة الله خومەینی).

کەمتەر خەمی سەرانی شۆپش دەرەق بەگرفته‌کانی کوردستان و رۆلی مامۆستا

ناصر لە رویەروبوونەوهی ئەو مەترسییەدا:

بەپێی خۆبێندەوهی پوویداوه‌کان و گێڕانەوهی زۆرێک لەرپاەره کوردەکانی شۆپش بۆ پۆزیمتری میژووی ئینقیلاب، لەبەر هەر هۆیکه بێ – چ کەمتەر خەمی وگۆی پێ نەدان، یان فریانه‌کەوتن و بۆ ئیداره‌یی، یا هەر هۆیکه‌کی تر که باسەکه‌ی ئیمە بەدەرە لە توێژینه‌وهی ئەو پەهەندە – لەبەر هەرچی بێ، کوردستان بە تاییەتی و ناوچەیی

سوننی نشینه‌کان به گشتی، له‌لایه‌ن سهرانی شوپش و حکومه‌تی کاتی‌یه‌وه خرابوونه پشت گوئی و، به دهم پیدایوستی و کیشه‌کانیان‌ه‌وه نه‌ده‌هاتن.

نه‌گهر پوپه‌په‌ی پۆژنامه‌کانی یه‌ک تا دوو سالی سهره‌تای شوپش له‌مه‌ر کوردستاندا هه‌ل بده‌یت‌ه‌وه، ده‌بینی که‌ده‌یان یاداشتنامه و، داخوازی و گله‌بینامه و نوسراوی جوړا و جوړ، دراوین به سهرکرده‌کانی قوم و تاران و، تیا‌یاندای داواو پجای خه‌لکی ناوچه‌که خراوه‌ته پوو، که فریای کوردستان بکه‌ون، تا نه‌بیته مۆلگه‌ی شاپه‌رست و دژه‌شوپشان و، گوپه‌پانی پیلانگتپری و، سهره‌نجام قه‌سابخانه‌ی له‌ناو‌بردنی شوپش‌گتپرانی کورد زمان.. به‌لام به داخه‌وه هه‌موو هه‌وله‌کان بی هوده بوون، پۆژ له‌دوای پۆژ ساردو سپیی له به‌ده‌مه‌وه چوونی داواکاندا به‌دیار ده‌که‌وت، نه‌وه‌ش بوو کیشای به شپه‌ی خویناویی له شاره‌کانی سنه و مه‌هاباد و مه‌ریوان و نه‌غده و ژۆر ناوچه‌و شارۆچکه‌ی تری کوردستان، هاوپرێ له‌گه‌ل شه‌هید بوونی سهدان گنجی به‌حه‌ماس و خه‌مخۆر و، سهدان کوشتاری تری نا‌به‌جی له ناو میله‌ته‌که‌دا و، ده‌ست تیوه‌ردانی که‌سانی به‌کرێ‌گیراو دژه کوردو دژه نیس‌لام.. نه‌وه‌لو‌یسته‌ی قوم و تارانیش نه‌وه‌ی لی ده‌خوینرایه‌وه که شوپش و سهرکرده‌کانی پشتیان به میله‌ته‌که و ناوچه‌که‌وه نایه‌شن و، دووریش نیه که دووبه‌ره‌کی نانه‌وه‌و هیلانه‌وه‌ی گرفته‌کان به شتیه‌یه‌کی هه‌له‌سه‌یروا، له به‌رژه‌وه‌ندی هه‌ندئێ له سهرکرده‌کان نه‌بوو بیته.

ره‌خنه‌ی مامۆستا ناصر له یاسای بنه‌ره‌تی:

پاش نه‌و سهردانه‌ی مامۆستا ناصر له (آیه‌ الله خومه‌ینی) و گه‌یاندنی داوا‌ی خو‌ی و تیگرایی زانایان و جه‌ماوه‌ری کورد زمان و سوننی به گشتی، به‌تایبه‌تی له بواری چاره‌ی کیشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی کورد و، مه‌سه‌له‌ی مه‌زه‌به‌گرایی و، لابردنی مادده‌ی تاییه‌ت به دیاریکردنی مه‌زه‌به‌ی ولات له‌یه‌ک مه‌زه‌به‌دا، هه‌روه‌ها پاش گومان بۆ دروست بوونی که به‌ده‌م گرفته‌که‌وه ناچن و، به مه‌به‌ستی پۆشن کردنه‌وه‌ی زینهی جه‌ماوه‌ر و وه‌ک ئه‌رکیکی

شەرى، ھەستا بە ھۆشيارکردنەوھى خەلكى بە وتار و نوسين و ليدوان لە دوانگە جۆرا و جۆرەكان و وانە گشتى و تايبەتى بەكانيدا.

لە بەشنى لەو ھەولانەيدا پەناى برده بەر وتارى عىلمى لەپۆژنامە پەسمىيەكانى تاراندا، بۆيە وتارىكى گرنكى بە ناوينشانى (تېپوانينيك لە ياساى بنەپەتى) لەژمارە (١٠٧٥٩٥) ى پۆژنامەى بەريلاوى (كەپهان)، پۆژى يەكشەممە ١٧/٤/١٣٥٨ ى ھاواى (تەمموزى ١٩٧٩) بلاوكرايەوھ. لە بەشيكى ئەو وتارەيدا دەلى:

((... دانانى قانونى ئەساسى پېويستى بە ئاگايىيەكى تەواو ھەيە، بەتايبەتى ئاگايى سەبارەت بە سروشتى مەژۆ و تايبەتەندىيەكانى و، شيۆھى ھوكمكرين و دەسەلاتداريتتى.. ئەم كارە كۆكردنەوھى ھەموو وزە و تواناكانى دەوى و، من بەگەرەترين كار و ئەركى مېللەتانى ئيرانى دەزانم...))

ھەرۆھا سەبارەت بە يەكسانى لەبەردەم قانونى ئەساسيدا دەلى:

((... بەلاى ئيسلامەوھ ماف و ئەركى مەژۆھەكان بەرامبەر يەكتر يەكسان...)) لە بەشيكى تىرى وتارەكەدا پەخنە لە ئەصلى ٧١ دەگرئى، كە باسى ئۆتۆنۆمى نەتەوھەكانى غەيرى فارسىلابردوھ.. لە ئەصلى ٨٤ يشدا، كە باس لە دەسەلاتەكانى سەرۆك كۆمارى ولات دەكات، ئاماژە دەكات كە دەسەلاتەكان نۆڤن و جۆرە دەسپيكيكن بۆ ديكتاتورىيەت. لە ئەصلى ١٤٢ يشدا پەخنە دەگرئى كە بۆچى باسى(مەراجە) ى سوننى نەكراوھ. ھەرۆھا پەخنەى لە نزىكەى ٢٢ ئەصلى ترگرتوھ و بۆچونى خۆى لەو پوانەوھ خستۆتە پوو.^(١)

مانگرتن و نازەزايەتنامە:

شارى پاوھ - وەك نۆڤى لە شارەكانى تىرى كوردستان - پوويەپووى ئەم مەترسىيە بوويەوھ. لەبەر چەند ھۆكارىكى بابەتيش پەلاماردانى پاوھ لەلايەن چەكدارانى دژ بە شۆڤرەشەوھ كەوتە دواوھ، لەدەوروبەرى ھاويىنى ١٩٨٠ دا ھەولى پەلامارى درا.

دوژمنانى شۆڤش - بە تايبەتى پاشماوھەكانى پۆژمى شا - مامۆستا ناصر و ھاوکارانى لە مەدرەسەى قورئانى پاوھيان بە كۆسپى سەر پۆ دەزانى.. بۆيە سەرەتا

^(١) پۆژنامەى (كەپهان)، ژمارە (١٠٧٥٩٥) لە ١٧/٤/١٣٥٨ ى ١٩٧٩ ز.

کهوتنه ههولئی تیکشکاندنی ئه و هاوکارهکانی، به تایبهتی بلۆکراوهی زۆریان دهگه یانده دهستی خه لگی، که دژی مه دره سهی قورئان و زاناکانی دهنوسران. دواتر کهوتنه بیری نه خشه کیشان و ههولدان بۆ په لاماردانی پاوه. به شی له ئامانجیان شیواندنی کارو پوخساری چه کدارانی کورد بوو، که له شوپینانی تری کوردستان کهوتبونه جموجول. مامۆستا ناصریش ئه و ههول و ههوالانهی پۆژانه پی دهگه یشت، بۆیه پۆژی ۱۳۵۷/۵/۱۸ ته موزی ۱۹۷۹ مامۆستا ناصر به یاوه ری ژماره یه که له کهسایه تی و پونا کبیرانی شاری پاوه (له وانه به پرتزان مه لا قادری قادری، باقری ضیائی، سید راغب احمدی) به نوینه رایه تی خه لگی پاوه، چوونه فه رمانداریی ئه و شاره و مامۆستا ناصر وه که وته بیژی وه فده که به رپرسانی حکومه تی ئاگادار کرده وه که باری ئاسایشی شاری پاوه و ده وریه ری ته واونیه و، پتویسته به رپرسان له خه میکی ته واولدا بن، ئاگایان له هه مو شتی بیت، پلانی چاره و پوه پو بوونه وه یان له لابی.

ههروه ها داوای کرد که به رپرسانی پاوه سه رانی حکومه ت ئاگادار بکه نه وه و خه مسارد نه بن. تا ئه زمونه تاله کانی شاری مه ریوان و نه غه ده و شاره کانی تر دووباره نه بنه وه، که به ناهه ق جه نگیکی ئه ملی به رپا کراو، سه دان پۆله ی کورد له ناوچوون..

جیگه ی داخه که ئه و جار هه ش هه یج نه کرا.. هه رچه ند خودی مامۆستا ناصر و زاناو دۆستانی تری، خۆشیان راسته وخۆ په یوه ندی یان ده کرد به هه ندی له سه رانی شۆر شه وه له کرماشان و قوم و تاران - که پتیشتر ناسراوی یان په یدا کردبوو- به لام هه یج به ده مه وه هاتن و کاردانه وه یه که به دی نه کرا، بۆیه ناچار بوون ئه و وه فده و چه ند که سیکی تر له نوینه رانی توێژه جه ماوه ریبه کانی پاوه، مانگرتنی په سمی خۆیان راگه یه تن (هه رچه ند له لایه ن آیه الله خومه ینی په وه فه رمان ده رکرابوو که مۆله تی هه یج مانگرتنیک نادری، له گه ل ئه وه که مانگرتن مافیکی ئاسایی هه ر هاوولاتی و هه ر توێژیکی جه ماوه ری خه لکه بۆ گه یاندنی داوا و خواسته کانیان.) له پۆژانی مانگرتنه که یاندا که له فه رمانداریی شاری پاوه بوو، یاداشته نامه یه کی گله یی ئامیژیان به رز کرده وه بۆ

به‌پرسانی حکومتی و پای‌گشتی، شایانی باسه له کاتی خۆیدا په‌یامنی‌ری نازانسی (پارس) ده‌قی نه‌و یاداشتنا‌مه‌یه‌ی بل‌وکرده‌وه‌و نه‌مه به‌شیکیه‌تی:

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿... إِنَّ اللَّهَ لَا يَغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾

له‌به‌ر نه‌وه‌ی له سه‌رده‌می پزیمی دا‌پوخاوی په‌هله‌وی دا‌گه‌لی موسلمان و تیکۆشه‌ری پاوه‌و هه‌ورامانات، زه‌حمت و موصیبه‌تی زۆریان دیوه‌و، نوای سه‌رکه‌وتنی خه‌لگی قاره‌مانی ئیرانیش به هۆشیاریه‌کی ته‌واوه‌وه پووبه‌پووی‌پیلانه‌کانی بیگانه‌و دژه شو‌رپه‌شان بوونه‌ته‌وه - که نامانجیان تیکدانی ئاسایش و سازدانی زمینه‌ی به‌گژیه‌ک‌دادانی خه‌لگی ناوچه‌که‌یه - هه‌روه‌ها له‌به‌ر پزگرتن له هه‌ر کوشتاریک و هه‌ر شه‌ریکی برا کوژی، به‌پیرامان دا‌خۆراگری شو‌رپه‌شگێرانه (سه‌بری ئینقیلابی) بکه‌ینه پیشه‌و به‌بیداری‌یه‌کی ته‌واوه‌وه پیلانی نه‌و گێزه شیونانه هه‌لوه‌شیتینه‌وه، به‌لام نه‌وان نه‌م کاره‌ی ئیمه‌یان به‌لاوازی و ته‌سلیم بوونی ده‌وله‌ت و میله‌ت زانی.. بۆیه ئیمه‌ی خه‌لگی‌موسلمانی پاوه‌و هه‌ورامانات، وه‌ک وه‌لامیک و په‌تدانه‌وه‌ی به‌رنامه‌شوم و دژه ئیسلامیه‌کانی نه‌وانه‌و، بۆ هینانه‌کایه‌ی براهه‌تی نیوان هه‌موو ناوچه‌و گونده‌کان، له‌ فه‌رمانداریی پاوه (مان‌گرتن) پاده‌گه‌یه‌نن تا کاتیکی نادیار و تا کاتی‌جیبه‌جیکردنی داواکاری‌یه‌کانمان درێژه‌ی‌پێ ده‌ده‌ین، هه‌رچه‌ند فه‌رمانی پێه‌ری شو‌رپه‌ش پزگری له‌هه‌رچۆره مانگرتنیک کردوه، به‌لام ئیمه له‌به‌ر پتویستی‌و که‌م و کورتی ناوچه‌که ناچار بووین په‌نا به‌رینه به‌ر مانگرتن. له‌کۆتاییدا پشتیوانی له شو‌رپه‌ش دووپات ده‌که‌ینه‌وه‌و، داوا له‌ پێه‌ری شو‌رپه‌ش ده‌که‌ین که فه‌رمان ده‌رکا بۆ پاراستنی ئاسایشی ناوچه‌که و، پزگری بکری له‌ دیارده‌ی فرۆشتن و مامه‌له‌کردن به‌چه‌ک و مه‌وادێ ته‌قه‌مه‌نی..)

نه‌مه ده‌قی یاداشتنا‌مه‌ی مانگران بوو، که مامۆستا ناصر له‌پیشه‌وه‌ی ناوه‌کاندا بوو له‌ دا‌رپشتن و ئیمزاکردندا، به‌لام به‌داخه‌وه سه‌ره‌پای نه‌م چالاکی‌یه مه‌ده‌نی‌و هیمانه‌یه‌و، نه‌م شیوازه پێشکه‌وتووانه‌یه، نه‌وجاره‌ش ده‌سه‌لاتدارانی تاران ده‌ره‌ق به‌ شاری پاوه‌ش وه‌ک شاره‌کانی تری کوردستان که‌منه‌رخه‌می‌یان کرد و، نه‌هاتن

به دهم خواسته‌کافی نه‌وخه‌لکه‌وه، که خه‌لکانی دلسوز و پشتگیری شوپش بوون، پیشه‌نگانی جه‌ماوه‌ری ده‌نگده‌ر به کوماری ئیسلامی بوون، خه‌لکانی بوون که گله‌یی زوریان هاتبووه‌ سر له‌لایه‌ن خه‌لکانی نه‌یار به شوپشه‌وه، تا راده‌ی تومه‌تبار بوون به میلیه‌ت فروشی ونیشتمان و گه‌ل فروشی و به کری گراویی. نه‌وه‌ش همووی له‌به‌ر خاتری راستگویی له‌گه‌ل شوپش ولایه‌نگری له‌سه‌رانی ئینقیلاب..

بویه به‌راستی ده‌توانین بلین لیره‌وه دوودلی و دلساری‌یه پیشووه‌که‌ی که باسمان لی کرد گورا به‌بی متمانه‌یی و، گله‌یی و گازنده به‌رای‌یه‌کانی ماموستا ناصر و هاوکارانی سه‌رانی شوپش لیره‌وه ده‌ستی پی کرد.

به‌داخوه هر له و رژوه‌وه که ناوه‌راستی مانگی رهمه‌زان بوو، نه‌وخه‌لکه مانگرتووه هموو به‌پژوو بوون ۱۳۵۸/۵/۱۸ تا ۱۳۵۸/۵/۲۳ ی هتاوی (ته‌مموزی ۱۹۷۹) به‌دریژی هه‌فته‌یه‌ک و پیشتریش له پتی چندین یاداشتنامه و په‌یوه‌ندی ته‌له‌فونی و ناردنی نوینه‌رو تکای جوراو جوروه‌وه، هه‌ول درا حکومه‌ت فریای ناوچه‌که بکه‌وی، به‌لام هیچ نه‌کرا ته‌نها نه‌وه نه‌بی که له و پژانه‌ی مانگرتن دا چند به‌رپرستی حکومتی سه‌ردانی مانگرتووانیان کرد، له‌وانه پاریزگاری کرماشان و، آیه‌الله نه‌صفه‌هانی و، نوینه‌ری سوپای ۸۱ و، سه‌رۆکی شاره‌وانی و، سه‌رۆکی سوپای پاسداران، هه‌رکام له ناست خۆی هه‌ندی قسه‌ی کرد.. ماموستا ناصر سوپانیش له و تاریکیدا به‌رامبه‌ر به‌رپرسان وخه‌لکی مانگرتوو، ناماژه‌ی کرد که ناوچه‌که بی سه‌روبه‌ره‌وه، حاله‌تی پاشاگه‌ردانی یه‌و، دادگه‌ری نه‌ماوه.. بویه داوای کرد که به خیریای دادگه‌یه‌کی عادیلانه‌ی خو‌مالی پیک به‌یتریت.

شایانی باسه هر له و پژانه‌دا ماموستا نه‌حمه‌دی موفتی زاده، بق پشتگیری له جه‌ماوه‌ری مانگرتووی شاری پاوه، دوو نوینه‌ری خۆی (به‌پیزان حه‌سه‌ن نه‌مینی و فرید ته‌عریف) ی ناردنه پاوه و سلوو پشتیوانی ماموستا موفتی زاده‌یان به خه‌لکه‌که راگه‌یاند. گرفتگی زود دژوار و ناخوش نه‌وه بوو که نه‌وخه‌لکه مال و گیانی خو‌یان

خستبووه مهترسیی، له بهر خاتری شوپش و دروشمهکانی، بهلام پابه‌رانی شوپش پشنتیان به و مهسه‌له‌یه‌وه نه‌ده‌یه‌شا..

په‌نگه ده‌رچوون له باسه‌که نه‌بئ و، بۆ تو‌مار کردنی میژوو پی‌ویست بی، ناماژه به‌وش بکه‌ین که به‌رپرسان و پابه‌ره شوپش‌گیژه دیرینه‌کانی ناوچه‌که، شایه‌تی نه‌و که‌مترخه‌می و گوئی پئ نه‌دانه ده‌ده‌ن.. یه‌کئ له‌وانه هه‌ر له سه‌ره‌تای شوپشه‌وه تا ناماده‌کردنی نه‌م یاداشته - واته به‌ دریزایی ۲۵ سال - پشنگیری شوپش بووه و، ته‌نانه‌ت و تارخوینی په‌سمی مزگه‌وتی گه‌وره و، نوینه‌ری په‌سمی حکومه‌ت بووه له پاوه، به‌پرز ماموستا قادری قادری‌یه، له‌وتاریکی هه‌ینی خویدا و له‌ چواره‌مین سالپژزی کاره‌ساتی پاوه‌دا ده‌لئ:

(.. پۆزی ۱۳۵۸/۵/۱۹ (پۆزی دووه‌می مانگرتن) آیه‌ الله نه‌صفه‌هانی و چوار مه‌لا و به‌رپرسی پارێزگای کرماشان هاتنه پاوه و سه‌ردانی مانگرتوانیان کرد، چهند به‌رپرستیك چوونه گوندی قورپی قه‌لا، نه‌و شوینه‌ی که دژ شوپشه‌کانی تیدا بوو و، نه‌خشه‌ی هیرش کردنه سه‌ر پاوه‌یان تیدا کیشا بوو، به‌لام وه‌فده‌که که گه‌پانه‌وه نه‌یان ووت: هه‌م نه‌وانه پاست نه‌کن، هه‌م ئیوه؟ نه‌م پرسته‌یه بۆ ئیتمه له هه‌موو ده‌رده‌کان گرانتر بوو، بۆ؟ چونکه ئیتمه نه‌مان ووت: کۆماری ئیسلامی، نه‌وان نه‌یان ووت: کۆماری نا ئیسلامی. ئاخ‌ر چۆن خواسته‌ی هه‌ردوولا په‌سه‌نده؟))^(۱)

یه‌کیکی تر له سه‌رکرده سوپایی‌یه‌کانی نه‌و کاته سه‌رتیپ (عزیز الله امیر رحیمی) یه، له‌بروسکه‌یه‌کیدا بۆ (آیه‌ الله خومه‌ینی) دان به‌و که‌مترخه‌می‌یه‌ی سه‌رانی شوپشدا ده‌نئ و ده‌لئ: (رادبۆ و ته‌له‌فزیوون پایان گه‌یاندوه که ئه‌رتش سه‌رکوتی یاخی بووان ناکات. پاسته ئه‌رتش وه‌زعی شیتواوه).^(۲)

به‌هه‌رحال سه‌ره‌رای نارده‌نی ده‌یان بروسکه‌و یاداشتنامه و، چهن‌دین په‌یوه‌ندی ته‌له‌فونی و، مانگرتن و، رپییوان، ده‌وله‌تی کاتیی ئیران نه‌هات به‌ هانای پاوه‌و ناوچه‌ی

^(۱) به‌شئ له‌ده‌قی ووتاری هه‌ینی پۆزی ۱۳۵۸/۵/۱۹ ی مه‌تاری به‌پرز قادری.

^(۲) پۆزننامه‌ی (اطلاعات) ۱۳۵۸/۵/۲۷ (تابی ۱۹۷۹).

هه ورامانه وه و ئه وشه په ميژوويي يه نابره رابره پړوي داو چه ندين كه س تيا چون... له بهر نه وه ش كه هيزي په رسمي ونيظامي و حكومت به دهم خه لگه وه نه چوو، ناچار خه لگي خو به خش، به چه كي ساكار، ده ستيان كرده ديفاع له شاره كه. پيش په لاماره كه ماموستا ناصر و دوستاني زور هوليان دا كه نه و كار ه ساته پوونه دا و، له پتي گفتوگوه گرفته كان چاره سر بكرين، به لام به داخه وه هيزه كانى نه يار به شوپش زوربه شيوه يه كي بق نه ستورانه و توله ستينانه پړانه پاوه و، ويستيان فرسه تى نه بووني سوپا و چه كدارانى ميرى له ناو پاوه دا بقوزنه وه، نه و شاره ش وه ك شاره كانى دى بخه نه ژير كوئنتروالى خو يان.

كاتيكيش (آية الله خومه ينى) په يامى ۱۳۵۸/۵/۲۷ ى دا، پينچ پوژ به سر قه تل و عام و شه په خو پيندينه كه ى پاوه دا تپه پى بوو... پاسته له په يامه كه بيدا توپه يى ده ربړى بوو، به لام پرسيارتک زيهنى هه موو كه سى وروژانديوو: بوچى نه و هه موو ده نگ هه لبرين و ناگادار كرده وانه ى چه ندين پوژى پيش په لامارى هيز شهبه رانى دزه شوپش، وه لامى نه درا يه وه؟ بوچى دواى كار له كار ترازان و داگير كرانى پاوه، خو ى توپه كرد و سوپاى جولاندا؟ له بهر په يوه ندى نه و په يامه به م باسه وه جيى خو يه تى چه ند په ره گرافيكى نه قل كه ين كه جيى سه رنج وتى پامان له پړوي به راورد كردنى گهرمى په يامه كه له سه ريكه وه و، ساردى جموجولى مه يدانى له سه ريكي تر وه.

له و په يامه ناگرينه دا (آية الله خومه ينى) ووتى:

(..من بريار دده م و داوا ده كه م سوپاو پاسداران و خه لگي به غيرت، به ره و پاوه بچن، نه و كار ه ساته كو تايى پي بينين. نه گه ر تا بيست و چوار ه ساته تر ده ولت و سوپاو ژاندارمى به ره و پاوه نه جولين، هه موويان به به رپرسيار له قه لم نه دهم. من وه ك فرمانده ى گشتى هيزه كان، به سه ريكي ستادى له شكر راده گه يه نم بي وهستان و فه وري به هه رچى توانا وه هه يه بچن به ره و پاوه. من هيزه نيزاميه كان به مه سنول له و كوشتاره درانده يه ده زانم. نه گه ر سه ريچى له م فرمانه بكن و دواكه ون، من هه لوئيسى نينقيلابى يان له گه ل نه نوينم... به رده وام له ناوچه كه وه پيم

پادهگه‌یه‌نن که حکومت و سوپا هیچ کاریکیان نه‌نجام نه‌داوه. (نهم پرسته‌یه‌ی به‌لگه‌یه‌له‌سه‌ر ناگادار بوونی له هه‌موو یادا شتنامه وه‌هوال و داواکاریه‌کان). له کۆتاییدا دووباره ده‌لن: ((ئه‌گه‌ر تا بیست و چوار سه‌عاتی تر کاریکی چاک نه‌کری، سه‌رانی له‌شکر و ژاندارمری به‌ به‌ر پرسیار نه‌زانم))^(۱)

سه‌ردانی دکتۆر چه‌مران (جیگری سه‌ره‌ک وه‌زیران) له پاوه و گله‌بینامه‌ی مامۆستا ناصر:

پاش ئه‌وپه‌یامه، دکتۆر مصطفی چه‌مران که ئه‌و کاته جیگری سه‌ره‌ک وه‌زیران بوو سه‌ردانی‌پاوه‌ی کرد و، سه‌رکرده‌یی هی‌زی سوپای کرد بۆپاکسازی شاری پاوه و ده‌وربه‌ری له دژ شوپشان، به‌لام ئه‌وه پاش هه‌فته‌یه‌ک بوو له په‌لامێردانه‌که، پاش کوشتاریکی زۆر و به‌رپابوونی گیانی دووبه‌ره‌کی و تۆله‌سینی له ناو خه‌لکی دا.. هه‌روه‌ک ئه‌زمونی هه‌موو شاره‌کانی تری مه‌ریوان و سنه‌و نه‌غه‌ده..

گله‌یی نامه‌ی مامۆستا ناصر بۆ دکتۆر چه‌مران:

بۆ تۆمارکردنی راستی ئه‌و که‌مه‌رخه‌یی‌یه‌و هه‌ستان به‌ ئه‌رکی دیفاع له خه‌لکی پاوه، نه‌شاردنه‌وه‌ی راستیه‌کان و، گه‌یاندنی ده‌نگی خه‌لکی به‌ مه‌قاماتی سه‌ره‌وه، مامۆستا ناصری سوپحانی و دوو یاوه‌ری تری گله‌بینامه‌یه‌کی توندیان ئاراسته‌ی دکتۆر مصطفی چه‌مران کرد. لێ‌رده‌دا له‌به‌ر بایه‌خی میژوویی و سه‌لماندنی ئه‌و بۆچوونه‌ی پێش‌ه‌وه، ده‌قه‌که‌ی ده‌خه‌ینه‌ روو:

^(۱) ده‌قی ئه‌و په‌یامه‌ی آیه‌ الله خومه‌ینی له‌ژێر ناوینیشانی (مۆله‌تی ۲۴ سه‌عاته‌که‌ی ئیمام به‌ده‌وله‌ت و سوپا) له هه‌موو پۆژنامه‌کانی ئێراندا بلۆکرایه‌وه. بۆنموونه (کیهان)، (انقلابی ئیسلامی) پۆژی شه‌مه ۲۷/مرد ۱۳۵۸ی هه‌تاوی (ئاب ۱۹۷۹).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خوایه، تو به شاهدید ده‌گرتین که راستیه‌کان بوون ده‌که‌ینه وه!
جه‌نابی دکتور چه‌مران جیگری سره‌ک وه‌زیران!

به‌پریز، پاش سره‌ک‌وتنی شوپشی ئیسلامی ئیران، کوردستان بوو به ساواکستان. ئیمه له لایه‌ن مه‌دره‌سه‌ی قورئانی پاوه وه دووجار چووینه لای ئیمام خومه‌ینی و، ئۆرهبی به‌رپرسانمان له وه‌زعی ناوچه‌که ئاگادار کرده‌وه، هه‌فتانه به‌رپرسانی پارێزگا وه، چه‌ندین جار فه‌رمانده‌ی سوپای پاسدارانی پاوه، به‌ده‌می و به‌نوسراو، هه‌موویانمان ئاگادار کردوته‌وه.. به‌لام زۆر به داخه‌وه که‌سن به هانامانه‌وه نه‌هات، تا ساواکیه‌کان و دژه شوپشان و دوژمنان، هه‌رچی‌یان ویست کردیان و، له‌به‌رامبه‌ره‌وه کاربه‌ ده‌ست و به‌رپرسان گوئی پێ نه‌دانیان هه‌لبژارد.

له ۱۳۵۸/۵/۲۷ له ناوچه‌ی ئیمه شوپشیکێ ئیسلامی تر به‌ریابوو. ئیمه چاوه‌ری بووین ده‌وله‌ت دان به تاوانی‌خۆی و کاری نا ئینقیلابی خۆیدا بنێ و، کاریکی شوپشگی‌رانه نه‌نجام بدات. به‌لام به داخه‌وه نه‌ک شوپشگی‌رانه مامه‌له‌ی نه‌کرد؛ به‌لکو فه‌ساد و که‌س به‌که‌سی و پشیتوی زیادی کرد. به داخه‌وه تاوانبار و سه‌به‌بکاره سه‌ره‌کیه‌کان ئازاد کران! به‌لام هه‌لخه‌له‌تاوه‌کان ئیعدام کران. له سه‌ریکی تره‌وه فه‌رمانده‌ی سوپای پاوه جیددیته‌ی نه‌بوو، گوئی نه‌دا به‌راسته‌یه‌کان، له جی (ه‌نواب) په‌نای برده به‌کاره‌یتانی (روابط) و په‌یوه‌ندی شه‌خسی خۆی. بۆیه په‌وتی شوپش شیتوینراو، وا به‌روا خوینتی شه‌هیدان به‌ فیرۆ ده‌پوا.. به هه‌ر حال هه‌رچی پیتویست بوو وتمان. ئیتیر ئیوه‌وه، خوا و قورئان و، به‌ر پرسیاری مرقفایه‌تی^(۱)

مه‌دره‌سه‌ی قورئانی پاوه

قادری قادری

ناصری سوپحانی

حسین حه‌سه‌نی

وێنه بو - سوپای پاسدارانی تاران

- آیه الله خه‌نالی

^(۱) ده‌قی ئهم گله‌بینامه‌یه له ژماره‌ی پێژمی دووشه‌مه‌ی ۲۹/مرداد/۱۳۵۸ هه‌تاوی (ئابری ۱۹۷۹) ی پۆژنامه‌ی (انقلاب اسلامی) دا بلایه‌ کراوه‌ته‌وه.

بئ دەچئ زبری و پاشکاویتی ئەم گله‌بینامه‌یه بگه‌ریتتوه بۆ ئەو دادگا سه‌رپیتی‌یه‌ی که به‌رپرسان - به‌تایبه‌تی خه‌لخالئ - له‌پاوه‌دا سازیاندا و، به‌بئ لیکۆلینه‌وه‌ی یاسایی، که‌وتنه‌ بریاردانئ حوکمی له‌سێداره‌دان دهره‌ق به‌که‌سانیکئ ساده‌و فریو خواردوو، یا‌ته‌نانه‌ت بئ تاوان و بئ خه‌به‌ر، له‌کاتیکدا ده‌یان که‌سی تاوانبار و سه‌به‌بکار یا ویل‌کران وه‌لاتن، یا لیبان نه‌پرسرایه‌وه و کرانه‌خاترا‌نه‌ی ئەم‌وه‌ئو. ئەو کاره‌ش له‌دیدئ مامۆستا ناصر و دۆستانیدا سته‌میکئ زه‌ق و ناشکرا بوو که ده‌کرا له‌پره‌نسیب و مه‌بده‌ئه‌کانئ شوپش و مافی خه‌لکئ، جگه‌ له‌وه‌ش له‌پوویه‌کی تره‌وه به‌پێچه‌وانه‌ی ئادابه‌کانئ دادگایی‌کردن و دادپه‌روه‌ری و سیستمی قه‌زایی ئیسلامی‌یان ده‌زانئ.

دوا سه‌ردانئ مامۆستا ناصر له‌سه‌رانئ شوپش؛

له‌زنچیره‌ی دوا هه‌وله‌کانئ مامۆستا ناصر و هاوکارانئ له‌مه‌دره‌سه‌ی قورئانئ پاوه، بۆ گوشار خسته‌نه‌ سه‌ر حکومه‌ت و پایه‌رانئ شوپش و، به‌مه‌به‌ستی به‌ده‌مه‌وه‌ چوونئ داواو خواسته‌کانئ خه‌لکئ ناوچه‌که‌و، به‌هيوای چاکسازی و چاو‌خشانده‌وه به‌هه‌ندئ بریاری حکومه‌تدا سه‌باره‌ت به‌کێشه‌ مه‌زه‌به‌ی و نه‌ته‌وه‌یی‌یه‌کان؛ مامۆستا ناصر و ژماره‌یه‌ک له‌دۆستانئ له‌زانایان و که‌سایه‌تیه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌کانئ پاوه‌و هه‌ورامان، بریاریان دا بۆ جاریکی تر سه‌ردانئ قوم و تاران و کرماشان بکه‌ن و، ده‌نگئ نا‌په‌زایه‌تی خۆیان به‌به‌رپرسانئ شوپش بگه‌یه‌ن..

بۆیه‌ پاش سئ مانگ له‌په‌وداوه‌ ناسۆره‌کانئ شاری پاوه و، دوا‌ی ئەوه‌ که‌ ده‌ولت نه‌هات به‌ده‌م هه‌چ داوا‌یه‌که‌وه، له‌پۆژئ ۱۳۵۸/۸/۲۹ ی هه‌تاوی (تشرینی دووه‌می ۱۹۷۹) دا وه‌فدیکی ۱۰ که‌سی یان پێک هه‌ینا و، به‌ره‌و شاری کرماشان به‌په‌رئ که‌وتن. وه‌فده‌که‌ سه‌ره‌تا سه‌ردانئ پارێزگایان کرد و، مامۆستا ناصر و هاوه‌لانی گله‌یی خۆیان به‌شه‌خسی پارێزگار و به‌رپرسانئ تری شاره‌که‌ پراگه‌یاندا؛ به‌لام

پاريزگار و بهرپرسانی تری همور ده زگا ده ولته تی په کان، راشکاوانه دهسته پاچهیی
خوځيان بۆ چاره سهر به وه فده که راگه ياند.

له نيوان وه فده که دا ماموستا ناصر و دوو هاوکاری تری، بهرپيزان (عبد الرحمن
يعقوبی و قادری قادری) زياتر له همور کهس له بئى هوده يی و بئى ناکامی ئو
سهردانانه دننيا بوو بوون؛ بويه ئو سيانه له کرماشان مانه وه و وه فدیکي حوت
نه فیری له هاوکارانيان سهردانی تارانين کرد.

سهردانی نه مجاره ی ئو دوو وه فده وه ک جاران نه بوو، زياتر له جاران دم به
گله يی بوون و، به پونی دلسارديی خوځيان خسته يوو. ماموستا ناصر و دوو
هاوه له که ی له م سه فهره ياندا گرنگی ياندا به جولاندنی خه لکی و، چند دیدارتيکیان ساز
کرد له گه ل خه لکی ناواری شاره کانی سه قزو سنه و مریوان - که به هوی
فهراموشکاری په کانی ده ولته وه شاره کانیان له لایه ن ه یارانی شوځشه وه گيرابوون،
پشتگیریانی ئینقیلابیش همور ناواریه کرابوون - نه م دیدارانه به مه به سستی ليک حالی بوون
و هاوانه نگی و په کخستن وه ی هه لوتیست بوو له گه ل حکومتی تازه ی ئیران. وه فدی
تارانیش وه که له گه رانه وه ياندا مه علوم بوو، زور دلسارد بوون و سهره پای چه ندین
کۆبوونه وه له گه ل بهرپرساز: هیوا په کی نه وتویان بۆ دروست نه بوو بوو.

له م سه فهره دا بهرپرسانی ده سلات هه ندی پاره یان دابوو به وه فده که
(به حساب) بۆ مه صره فی هاتوو چوو ناسانکاریان، به لام ماموستا ناصر وتبوی: من
ئو یارمته ی وه ورناکرم تا نه زانم هی کتیه و چۆن و به چ مه به سستی دراوه ؟ با له
جیی ئوه به دم داواکاری په کانمانه وه بئین.. نه توانین بلین: له و کاتوه ناکۆکی
که وته نيوان ماموستا و هه ندی له هاوه لانی که زور بایه خیان به و لایه نانه نه ده دا..

له م ساته وه خته وه په وتی جموجولئی ماموستا ناصر و هاوکارانگی گۆرانی تری
که وت.. سهره پای نه وه ی ژماره یه که له دۆستانی - که له پۆزانی سه ختی راپه پین و
شوځرشدا په کده نگ و په کده ست چالاکی بیان ده کرد - هر سوور بوون له سهر دريژه
پیدانی هه ول و، دلسارد نه بوونه وه، به هیوا ی هه ندی چاکسازی، یا به ته عبیری

خۆیان لای کم به هیوای کم کردنه‌وی زیانه‌کان و زیاتر پشت گوئ نه‌خستنی ناوچه‌که و جه‌ماوه‌ری ناوچه‌که؛ به‌لام سه‌ره‌پای نه‌وی‌چونا‌نه مامۆستا ناصر به‌پاشکاوای بۆ یه‌کجاری بی هیوایی خۆی پاگه‌یاند و له ناکامی سه‌فه‌ره‌کانی قوم و تاران‌وه بۆی ده‌رکه‌وت که سه‌رانی شۆرش به‌ئین و په‌یمان‌ه‌کانیان ده‌ره‌ق به‌ کێشه‌ی کوردو مه‌سه‌له‌ی مه‌زه‌به‌ی سوننی نابنه‌ سه‌ر و هه‌موو که‌وتونه‌ته بیری خۆ سازدان و خۆ پێکه‌یتان و ده‌لانی هه‌ر کێشه‌و مه‌سه‌له‌یه‌کی تر که به‌ به‌رژه‌وه‌ندی خۆیان ته‌واو نه‌بیته...

وه‌فدی ده‌سته‌ی نیاز پاکیی (هه‌یه‌تی حوسنی نیه‌ت)؛

له ناکامی گوشاره زۆره‌کانی ناوچه کوردستانی‌یه‌کان - به‌ تایبه‌تی پاش هه‌وله‌ بی‌ ووچانه‌کانی مامۆستا نه‌حمه‌دی موفتی زاده له سنه‌وه و مامۆستا ناصر دۆستانی له ناوچه‌ی پاوه‌وه - به‌ فه‌رمانی (آیه‌ الله خومه‌ینی) وه‌فدیکی ره‌سمی پێک هینرا به‌ ناوی (ده‌سته‌ی نیاز پاکیی بۆ کاروباری کوردستان)، (هه‌یه‌تی حوسنی نیه‌ت) که‌ پێک هاتبوو له ناغایان (عزت الله سه‌حابی، مهندس هاشمی سه‌باغیان، داریوش فره‌هس) و چه‌ندکه‌ سێکی تر.. نه‌وه‌فده که مه‌سئولیه‌تی قسه‌کردن له‌گه‌ڵ حزبی دیموکراتی ئێران و کۆمه‌له‌ و هیزه‌ نه‌یاره‌کانی تری پێ پاسپێرا بوو، پۆژی (۱۳۵۸/۹/۲۲) (کانونی یه‌که‌می ۱۹۷۹) سه‌ردانی شاری پاوه‌ یان کرد، بۆگفتوگۆ کردن له‌گه‌ڵ هیزه‌ به‌ره‌هه‌ستکاره‌کانی ناوچه‌که و دیدار له‌گه‌ڵ دۆستانی شۆرش له‌ ناو پاوه‌ و ده‌رووبه‌ری.

به‌ریز مامۆستا ناصر و زۆربه‌ی هاوکارانی له‌ ناوچه‌که، داساردبوون له‌ دیدار له‌گه‌ڵ نه‌وه‌فده، به‌لام به‌ ئیلحاحی هه‌ندی که‌ سایه‌تی‌تر پێیان باش بوو که سه‌ردانیان بکری، به‌و ئیعتیباره‌ی وه‌فدی بالایی حکومه‌تن و به‌ فه‌رمانی پابه‌ری شۆرش آیه‌ الله خومه‌ینی ئێراوان و سه‌لاحیه‌تیان پێ دراوه و به‌شکو کارێکیان پێ بکری.. به‌ هه‌رحال مامۆستا ناصر ژماره‌یه‌ک له‌ زانایانی پاوه‌و ناوچه‌که، سه‌ردانی وه‌فده‌که‌یان کرد له‌ فه‌رمانداریی شاری پاوه‌ و به‌ دورو درێژی باسی وه‌زعی ناوچه‌که‌یان کرد، گله‌یی و گازنده‌ی خۆیان پێ پاگه‌یاندن، به‌ تایبه‌تی جه‌ختیان کرده‌وه له‌ سه‌ر فه‌رامۆشکاری‌یه‌کانی به‌ر په‌رسانی ره‌سمی له‌ به‌ده‌مه‌وه‌چوونی کێشه‌کان.. هه‌ر له‌و دیداره‌دا ته‌ئکیدیان کرده‌وه که ده‌بی له

حکومەتی تازەدا رۆشنتر باس لە مافە نەتەوەیییەکانی گەلی کورد بکەوێ و، مەسەلەی مەزەهەبگەراییش چارەبەکی بۆ دابنێ، وەگەرنا خەڵکی شۆپشگێڕ و ماندووبوو لەگەڵ خەبات و پاپەپین و شۆپش، ناچارن هەلۆتستی تر بگرن و، بەلای کەمەوه مائناوایی لە شۆپش و حکومەت و بەرپرسیان بکەن بۆ بەکجاریی.

وتوێژی مامۆستا ناصر لەگەڵ لایەنە سیاسییە کوردستانی یەکان:

لە هەلومەرجی سەر هەڵدانی شۆپشی گەلانی ئێران و تا سالانی پاش شۆپشیش، چالاکی سیاسی لایەنە کوردستانی یەکانی ئێران لە گەشەدابوو. مامۆستا ناصر وەک کەسێ کە برۆی بە دایەلۆک و گفتوگۆ هەبوو، پەرۆشی بوو کە دیدار لەگەڵ لایەنە سیاسییەکان ساز بکات و، بێر وپا بگۆڕیتەوه، بۆیە چەند دیداریک ساز کران و لەگەڵ هەندێ لە کادیسانی حزبیە سیاسییەکان و تووێژی فکری و سیاسی تۆمارکرد و، ئیستەش هەندێ کاسیتی تۆمارکراوی هەن کە وەلامی هەندێ لەو مەسەلانەیه کە لە لایەن ئەو لایەن و گروپانەوه دەرووژێنران.

لە بەشێکی ئەو جموجولەییدا لە کاتی کۆنگرە فراوانەکە ی شاری سنەدا – کە لایەنە شۆپشگێڕە کوردەکان لە سالی ۱۹۷۹ دا بەستیان – (پێشتر تیشکێکمان خستە سەر)، مامۆستا ناصر لە گەڵ هەندێ لە سەرکرده کوردەکانی ئەو کاتە ناشنایی پەیدا کرد. یەکێ لە دۆستانی دەلی: لەیەکێ لە سەفەرەکانماندا کە لە مانگی ۶ ی/ ۱۳۵۸ هـ (۱۹۷۹ ز) کوردمان بۆ قوم و تاران و دیدارمان لەگەڵ سەرانی شۆپش کرد، لە ئوتیلێکی شاری قوم کە تیایدا دەحەواینەوه، مامۆستا ناصر دیداریکی سێ سەعاتی کرد لەگەڵ سەرکردهیهکی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بە ناوی (م.ح.ج) ی (مەسان) و، بە دورو درێژی مامۆستا ناصر بپروپای لە گەڵ کۆپیهوه سەبارەت بە وهزعی کوردستان و دیدی ئیسلامی بۆ ئازادیی کورد و مەسەلە نەتەوایی یەکان بە شێوهیهکی گشتی.^(۱)

^(۱) لە یاداشتمایهکی شەخصی مامۆستا (ئە. ب) ی یهوه.

گیڤه‌ی مادده‌ی دوازده‌ی قانونی نه‌سası و هه‌ئوئستی مامۆستا ناصر:

دوا ویستگه‌ی ترسناک که مامۆستا ناصر‌ی داچله‌کاند، مه‌سه‌له‌ی په‌شنوسی قانونی نه‌سası نوئی ئیران بوو. دیاره له‌ ئۆر شوئینی قانونه‌که‌دا که لێن و نات‌ه‌واوی هه‌بوو. بێشتر هه‌ندی له‌ سه‌رنج و تیببینه‌کانی ئه‌ومان خسته‌ پوو. به‌لام مادده‌یه‌ک که هه‌موو نه‌هلی سوننه‌ت و، ته‌نانه‌ت هه‌ندی بیریاری به‌ ئینصافی شیعه مه‌زه‌ه‌ببشی هه‌جگار بێ تاقت و نا ئومید کرد، مادده‌ی ۱۲ بوو که به‌م جۆره‌ داڕێژا‌بوو:

﴿ تاینی په‌سمی ئیران ئیسلام و مه‌زه‌ه‌بی جه‌غه‌ری دوازده ئیمامی‌یه. نه‌م ئه‌صله‌ش هه‌تا هه‌تایه‌ نابێ بگورێ... ﴾

هه‌موو رابه‌رانی نه‌هلی سوننه‌ت له‌ سه‌رتاسه‌ری ئیراندا، وه‌ک کاک ئه‌حمه‌دی موفتی زاده و کاک ناصر و زۆری تر له‌ زانایانی کوردستان، مه‌وله‌وی عبدالعزیز و زۆر زانای تر له‌ به‌لوجستان، ضیائی و زۆریکی تر له‌ زانایانی به‌نده‌ر عه‌باس، به‌م مادده‌یه زۆر به‌خۆدا هاتنه‌وه و هه‌موو که‌وته‌ن بیدار کردنه‌وه‌ی خه‌لگی و، وتار و باب‌ه‌ت نوسین. جگه له‌ هه‌ولتی بێ ناکامی ناگادار کردنه‌وه‌ی به‌رپرسان، هه‌ر که‌سه به‌ جۆریک و له‌ سه‌ریکه‌وه په‌رخه‌نی له‌ داڕشتنی ئه‌و مادده‌یه ده‌گرت، به‌لام مامۆستا ناصر‌ی سوبحانی سه‌رنجی زانایان و پوناکبیر و سیاسیه‌کانی بو‌خالیکی گرنگ له‌ داڕشتنی ئه‌و مادده‌یه راگیشا، ئه‌ویش مه‌سه‌له‌ی عه‌تف کردنه‌وه‌ی پسته‌ی (مه‌زه‌ه‌بی جه‌غه‌ری) بوو بۆ سه‌ر دینی ئیسلام، به‌رپزی ده‌یوت: (ئیسلام و) (مه‌زه‌ه‌بی جه‌غه‌ری) یان عه‌تف کردۆته سه‌ر یه‌ک، نه‌مه‌ش به‌پرونی و راسته‌وخۆ ئه‌وه ده‌گه‌یه‌نی که داڕێژه‌ران و سه‌رکرده‌کان، ته‌نها مه‌زه‌ه‌بی جه‌غه‌ری به‌دینی ئیسلام ده‌زانن... راسته‌ر وابوو که هه‌ر باسی مه‌زه‌ه‌ب نه‌کرایه، یا نه‌گه‌ر سووریش بوون له‌ سه‌ر ناماژه‌ کردن به‌ مه‌زه‌ه‌بی په‌سمی، ده‌بووایه به‌م جۆره‌ مادده‌که‌یان داڕشتایه: (دینی په‌سمی ئیران ئیسلامه‌و، مه‌زه‌ه‌بی په‌سمیش مه‌زه‌ه‌بی جه‌غه‌ری یه...).

ماموستا ناصرو زۆرئیک له زاناوانی ئەهلی سوننەت له چەندین بۆنەدا و بە چەندین
رێگە، ئەم دەستەواژەییان گەیاندە یاسادانەرەکان و سەرانی نێظام. یەکن لەوانە کە
زیاتر لە هەموو کەس پووبەپوو کرایەو بەو گەرفتە، ئیبراهیم یەزدی بوو کە لەو سات و
دەمەدا نوێنەری راپەری ئێزان بوو لەناو ئەهلی سوننەت و کوردستاندا.. لە چەندین
قۆلەو گلهییانامە و یاداشت و سەرنج و پەخنەیی بۆ نێرا، ناچار ئەویش پوختەیی ئەو
سەرنج و گلهییانەیی بە نوسراویکی پەسمی گەیانده (آیة الله خومەینی).

پۆژنامە (جمهوری ئیسلامیی) لە ژمارە ۱/۱۱/۱۳۵۸ (کانونی دووهمی ۱۹۸۰)
ئەم هەواڵ و پوونکردنەو یەیی بلۆک کردەو:

(..پیشنیاری دەسکاری کردنی ئەصلی دوازدەهی قانونی ئەساسی کە لە لایەن
برادەرانی ئەهلی سوننەتەو کراو، لە پێی بەپێز ئیبراهیم یەزدی یەو گەیشته لای
ئێمام، ئەویش - واتە ئێمام خومەینی - لە ژۆردا ئەم عیبارةهی نوسی وە ک پیشنیار:
(دەسکاری ئەو ئەصلەو هەندێ ئەصلی تر کە لە پاشکۆی قانونی ئەساسیدا
دەنوسرتەو، دهننگدان بۆ گۆڕینی لە صەلاحیەتی میللەتە و بە ریفراندوم ئەکرێ،
بەلای مەنەو پێی لێ ناگیرێ..)

ئیمزا (روح الله الموسوی الخمينی)

واتە، ئەو پیشنیار ئەکا دەسکاری ئەصلە کە ئەبێ لە پاشکۆدا بێ، بەلام گۆڕینی
لە صەلاحیەتی میللەت بێ و بە ریفراندوم، ئەو هەموولای دلتیا کردەو کە هەرگیز
ناکرێ، بەو ئیعتیبارەیی زۆرینەیی میللەتی ئێزان لە مەزەبەیی جەعفەرین و، دهننگەکانی
ئەهلی سوننەت هیچ دادێک نادن.

بەلام بە هەر حال خودی بێرۆکەیی دەسکاری کردن ئومیدیکی تری دروست
کردەو. بۆیە ماموستا ناصر بپاری دا کە دوا پێودانگی بۆ هاوکاری کردن لە گەل
دەسلاتی نوێی ئێزان، یا کشانەو، بیهستیتەو بە هەنگاوی عەمەلی بەرپرسانەو

سه‌بارت به گۆپینی ئه‌و مادده‌یه، بۆیه به‌پیزی و چه‌ند مامۆستایه‌کی مه‌دره‌سه‌ی قورئانی پاوه پتییان باش بوو که پشتیوانی‌یه‌ک له‌و‌پیشنیاری ده‌سکاری‌یه بکری و، هاندانی به‌ر پرسیان له‌و چاکسازی‌یه به‌رده‌وام بی، بۆیه پۆژی ۲/ ۱۳۵۸/۱۱ ی هه‌تاوی (کانونی دووه‌می ۱۹۸۰) و پۆژێک پاش پوونکردنه‌وه‌که‌ی ئیبراهیمی یه‌زدی و نوسینی ئه‌وپه‌راویزه‌ی سه‌ره‌وه‌ی آیه‌ی الله خومه‌ینی، به‌ناوی مه‌دره‌سه‌ی قورئانی پاوه‌وه به‌یاننامه‌یه‌کی پشتیوانیی له‌ پتیشنیاره‌که‌ بآلۆکرایه‌وه، تیایدا جه‌ختیان کردۆته‌وه له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی براهی‌تی ئیسلامیی و یه‌ک پیزی.. هه‌ر به‌ هه‌مان بۆنه‌وه هه‌مان مه‌دره‌سه په‌یامیکیان نارد بۆ آیه‌ی الله خومه‌ینی و مه‌وله‌وی عبدالعزیز و، ئاماژه‌یان تیداکرد به‌ مه‌سه‌له‌ی براهی‌تی مه‌زه‌به‌کان و دوریی له‌ چه‌ند ده‌سته‌یی و جوداخوازی و مه‌زه‌به‌گه‌رابیی..

له‌په‌وی جۆشدانی جه‌ماوه‌ریشه‌وه هه‌مان پۆژ (۲/ ۱۳۵۸/۱۱) ی هه‌تاوی مامۆستا ناصری سوبحانی له‌ پیشه‌وه‌ی پیزه‌کانی پتپتوانتیکی هه‌یمانه‌دا بوو، که بۆ چاککردنی ئه‌و مادده‌یه سازکراو به‌ره‌و فه‌رمانداریی پاوه که‌وتنه‌ ری. له‌ کۆتایی پتپتوانه‌که‌دا مامۆستا ناصر له‌ هه‌وشه‌ی فه‌رمانداری‌دا و به‌رامبه‌ر جه‌ماوه‌ر و به‌رپرسیان، وتاریکی گرنگی داو، تیایدا مه‌ترسی پشتگۆی خستنی ئه‌و داوايانه‌و، چاوپۆشی و لایبوردن له‌ چاککردنی ئه‌و مادده‌یه‌ی خسته‌ پوو، هه‌ر ئه‌و پۆژه فه‌رمانداری پاوه‌و، وتار خوینی شاری پاوه مامۆستا قادری، سه‌ره‌و وتاریان خوینده‌وه و، سه‌ره‌نجام یاداشتنامه یه‌کیان له‌ باره‌یه‌وه به‌رز کرده‌وه بۆ به‌ر پرسیان و، ته‌نکییدیان له‌ چاککردنی مادده‌ی دوازه‌ کرده‌وه..^(۱)

^(۱) ده‌قی په‌یامه‌کان و یاداشتنامه‌که، له (تاریخ سیاسی اجتماعی پاوه) ل ۲۴۶ و ۲۴۷ دا بآلۆکراوه‌ته‌وه.

مائٹاواپیی لہ سہرائی شورش و دہسہ لات:

جیئی ناماژہ پیکردنہ کہ ئو ھولانہ ھموو بیئ تاکام بوون. بہرپرسان نامادہ نہبوون ئو ماددہیہ بگۆپن و ھرووک خۆی مایہوہ، ھیچ بایہختک بہو ھموو داواو خواستانہی ئه ھلی سوننہت نہدرا. لہسہریکی تریشہوہ داواکاری بہ نہتہوہیی بہکانی گہ لی کوردیش پشت گوی خزان و، کاریکی ئوتو نہکرا کہ مایہی دلخۆشی بیئ و ئومید بہخش بیئ، بۆیہ مامۆستا ناصرو زۆریک لہ دۆستانی بۆ یہ کجاریی مائٹاواپییان لہ ھاوکارانی شورش کرد و، لہ گہ ل ھیوای سہرکہوتن بۆ ئهوانہی دریزہ بہ ھاوکاریی بہرپرسان دہدہن، خۆی لہ ھات وچۆی بہر پرسان و چالاکیی لہ گہ ل دہولتہ تی نوئی ئیران دوور خستہوہو، دہستی کرد بہ توژیئینہوہ قورئانیہ کان و، دریزہ دان بہ جیھادی دعوہ و بانگہواز و، پەرورہدہ کردن و پیگہ یاندنی لاوان و، پاست کردنہوہی تیگہ یشتنہ ھلہ کان و، پوونکردنہوہی پاستیہ کان.. بہ ھیوای ئه وہی پۆژیک لہ پۆژان گۆرانکاری یہک بہسہر ھندئ لہ بریاری ئو دہستہ لہ بریار بہدہستاندا بیئت، کہ دہیانویست ئیران تہنہا بہ ناقاری مہزہ بگہرابی تہسکدا بجیئت و، گوی بہو ھموو داواو خواستہ مہزہ بیی و نہتہوہیی بہ عادیلانہیہ نہدریئت کہ لہ سہراسہری ناوچہ سوننی نشینہ کان و کوردستان و نہتہوہکانی ترہوہ جہختیان لہسہر دہکرایہوہ.. -

بہو جۆرہ ژبانی مامۆستا ناصر کہوتہ قۆناغیکی تہواو تازہ، قۆناغیکی تہواو جیاواز لہ قۆناغی پیشوو. قۆناغی تہحقیقاتی زانستی و، توژیئینہوہی قورئانی و، پیدآچوونہوہی چوارچبۆہ تہقلیدی بہکانی زانستہ ئیسلامیہ کان، بہ دیدیکی تازہ و بۆچوونیکی کراوہتر و کارامہ ترہوہ، لہ بہر پۆشنای ئو قہناعہتہ نوئیانہدا کہ لہ تیگہ یشتنہ قورئانیہ کانہوہ بۆی دروست بوو بوو.^(۱)

^(۱) پشت بہ خوا کتیبی دووم لہ ژباننامہی مامۆستا ناصر تابیئت دہبیئت بہ توژیئینہوہی بۆچونہ لیکری و زانستی بہکانی لہ بہر دلشناییی نوسراو و بہرہمہکانیدا.

کۆنگره‌ی یه‌که‌می دامه‌زراندنی شورای مه‌رکه‌زیی سوننه‌ت

ناسراو به شورای (شه‌مس) له ۴/۱ بۆ ۴/۳/۱۹۸۱ (تاران)؛

پاش ئه‌وه‌ی هه‌ولێ دبلۆماسیه‌کان له‌گه‌ڵ سه‌رانی شۆرش - بۆ به‌ده‌مه‌وه هاتنی مافه نه‌ته‌ریی و مه‌زه‌بیه‌کانی نه‌ته‌وه و مه‌زه‌به که‌مینه‌کانی ئێران - بێ ئاکام بوو؛ کاک نه‌حمه‌دی موفتی زاده به‌هاوکاریی هه‌ندێ له‌زاناو سه‌رکرده‌کانی ئه‌هلی سوننه‌ت، وه‌ک مه‌لوی عبدالعزیز له ناوچه‌ی به‌لوچستان و هه‌ندێ له زانایانی ناوچه به‌نده‌ری‌یه سونیه‌کان، که‌وتنه‌ بیری کۆکردنه‌وه‌ی زانا و که‌سایه‌تیه به‌توانا‌کانی ئه‌هلی سوننه‌ت، به‌مه‌به‌ستی به‌ستنی کۆنگره‌یه‌کی فراوان، تاییه‌ت به‌هه‌موو ناوچه سوننی نشینه‌کانی سه‌راسه‌ری ئێران. بۆیه بانگێشتی زیاتر له ۵۰۰ که‌سایه‌تی و زانایان کرد و له‌تاران کۆنگره‌که له (۴/۱ بۆ ۴/۳/۱۹۸۱) گریژ درا.. له‌وه‌لومه‌رجه‌دا هه‌لچونیکێ دژه‌ راگه‌یاندن له‌لایه‌ن ده‌زگا و به‌رپرسه‌کانی قوم و تاران‌وه دژی هه‌موو چالاکی‌یه کوردی و سوننیه‌کان به‌گشتی له‌ئارادا‌بوو؛ بۆیه کاک نه‌حمه‌دی موفتی زاده به‌په‌رسی بانگێشتی به‌رپرسانی وه‌زاره‌تی ناوخۆی کرد بۆ به‌شداری کۆنگره و، داواشی کرد که هه‌موو کۆبونه‌وه‌کان به‌ئاشکرا ده‌گیرێن؛ بۆ ده‌زگا‌کانی حکومه‌ت هه‌یه که هه‌مووی تۆمار بکه‌ن، دواتر له‌گه‌ڵ شالۆی ئه‌و دژه‌ راگه‌یاندن را - که‌وتمان له‌ ئارادا بوو - راستیه‌یه‌کانی کۆنگره نه‌شێونێرێن. بێ گومان هه‌ر به‌و جۆره بوو که کاک نه‌حمه‌د و هه‌موو سه‌رکرده سوننی‌یه‌کان پێشبینیان کرد، پۆژی دوا‌یی به‌رپرسانی ده‌وله‌ت، ده‌زگا‌کانی راگه‌یاندنیان گه‌رم کرد دژی ئه‌و کۆنگره‌یه‌و، نازناوی شورای (طائف) یان به‌سه‌را سه‌پاند.. (کۆنگره‌که هاوکات بوو له‌گه‌ڵ ئه‌و شورا مه‌شه‌وره‌ی له‌ سه‌ودییه گریژ ده‌درا)..

به‌هه‌ر حال ده‌زگا په‌رسی‌یه‌کانی راگه‌یاندن هه‌موو به‌شداران‌یان تۆمه‌ت بارکرد به‌وه‌ی دژی شۆرش و پیاوی بێگانه‌ن و به‌ناوی ئه‌هلی سوننه‌ته‌وه ئه‌یانه‌وی دژی شۆرش و ده‌سه‌لات پیلان بگێین..

به داخه وه خودی پابه ری شوپش خومهینیش، پاستی نه و کۆنگره یه ی لی شیویترا و له وتاریکی راسته وخۆدا که ته له فزیۆنی ئێران په خشی کرد، دهستی کرده هێرشێ توند بۆ بهشدارانی کۆنگره و، تۆمه تبارکردنیان به دژایه تی ئینقلاب و پیلانگێری و تۆکه ری بیگانه. بۆیه کاک نه حمهد رایگه یاند که کۆنگره یه کی رۆژنامه نویسی گری ده داو وه لایمی پرسپاری هه موو که نال و میدیاکان ده داته وه، به لام حکومهت نه و مافه شی پێنه دان و، ده زگای (اطلاعات) نه و کۆنگره رۆژنامه نویسی به ی قه ده غه کرد.

به هه ر حال یه کێ له وه که سایه تیه ناو دارانه ی بهشداریبیان کرد له و کۆنگره یه دا مامۆستا ناصری سویحانی بوو، که وتاریکی زۆر گزنگی داو، تیایدا پایه کانی به کتا په رستی و، ئه رکی به ندایه تی پوون کرده وه و، له دیدیکی قورئانیه وه تیشکی خسته سه ر هه موو ماف و ئه رکه کان، به تایبه تی نه و ئه رکه انه ی پوو ئه که نه سه ر کرده و زانایان و بیرمه ندانی میلهت.

پاش وتاره کان و، له پۆژی کۆتایی کۆنگره دا هه لپژاردن کرا بۆ نوێنه رانی شار و ناوچه کان و، مامۆستا ناصر به نوێنه رایه تی شاری کرماشان و، جیگری سه رۆکی کۆنگره ی (شمس) هه لپژێردرا. هه روه ها له و کۆنگره یه دا زۆریک له که سایه تی و زانا ئی نه هلی سوننه تی ناوچه جیا جیاکانی ئێرانی ناسی و بچون و بیرو پای له گه ل کۆپینه وه. هه روه ها له و کۆنگره یه دا به دوور و درێژی گه یو گه رفته کانی ناوچه سوننی نشینه کانی هه موو ئێران، له پێی نوێنه ره ئاماده کانه وه خرایه پوو سه ره نجام کۆنگره بپاریدا له پێی نوێنه ره هه لپژێرا وه کانه وه هه لمه تی هۆشیار کردنه وه ی جه ماوه ر ده ست پێ بکه ن و، له پێی به یاننامه و نوسراو و شیوازی جۆراوجۆره وه، به برپرسیانی ئێران له گرفت و که م و کورته یه کان ناگادار بکه نه وه ..

هه روه ها کۆنگره بپاریدا که داوای کردنه وه ی مزگه وتیک له تاران بکه ن بۆ نه هلی سوننهت و ژماره حسابییکی تایبه تیان له بانکدا بۆ نه و مه به سه ته کرده وه.

به لأم دواتر حکومتی ئیژان مۆلّتی کردنه وهی مزگه وته که شی نه دا و دهستی شی گرت به سه ر نه و ژماره حسابا بانکی به شدا.

مامۆستا ناصر - که یه کۆ له که سایه تیه به رچاوه کان بوو - له پاش نه و کۆنگره یه وه درێژه ی دا به وانه وتنه وه و وتار تۆمار کردن و دیدار سازکردن له گه لّ پونا کبیران و سه ردانی شار و شارۆچکه کان ...

به لأم حکومتی ئیژان له پاش نه و کۆنگره یه وه دژایه تیه کی سه ختی پونا کبیرانی نه هلی سوننه تی ده ست پێ کرد و، تۆمه تی (شورای شمس) ی بوون کرایه له قه بی هه ر پونا کبیر و زانا و لاویکی سوننی چالاک له سه راسه ری ئیژاندا. هه ر جولانه وه یه کی ئابینی و هه ر چالاکی یه ک بکرایه یه کسه ر مۆرکی (شورای شمس) ی لّ ده درا و، پێشتریش پراگه یانندن و میدیاکانی ده ولّت پرپیگاگه ندی نه وه ی کردبوو که نه و شورایه و سه رکرده کانی په یوه ندیان به عه ره بستانی سه ودی و وه هابیبه کانه وه هه یه؛ که نه و تۆمه ته هه یچ راستی یه کی نه بوو... هه رنه وه ش بووه مایه ی دلساردی و مقمانه له ده ستدانی یه کجاری زۆریکی تر له وانه ی که تا نه و کاته ش جوژه هیوایه ک، یان په یوه ندی یه کی له بایان له گه لّ هه ندی ده زگای میری و سه رانی شوپش مابوو.

له و هه لومه رچه دا مامۆستا ناصر و زۆریک له و پێشه نگه دیار و ناودارانیه ی نه هلی سوننه تی ئیژان - هه ر له به نده ره کانه وه تا ناوچه کانی به لوجستان و تالش و تا ده گاته کوردستان - له به ر کاردانه وه ی توندی به رپرسانی ئیژان باری نه منی یان ئالۆز کراو، هه مویان که وتنه به ر پلانی شکاندنی که سه ته تی یان و ناو و ناتۆره لێنان و، ته نانته تۆمه تبار کردنیان به په یوه ندی ده ره کی و، به سه را سه پاندنی ناز ناوی (دژه شوپش) که بووه بنیشته خۆشه ی به رپرسه مه حه للی یه کانی شار و ناوچه سوننی یه کان. بوّیه مامۆستا ناصر ناچار بوو بۆ چه ند هه فته یه ک شاری پاوه ی زیدی خۆی به جی بیلی و روو بکاته شاری مه ریوان.

شایانی باسه له و کاته دا که شاری پاوه ی به جی هیشت، سه ره پرشتی دوو قوتابخانه ی پر له وانه و به سه ودی ده کرد. قوتابخانه یه ک بۆ پیاوان له سی پۆزی

هفته‌دا و، قوتابخانه‌یه‌کی تر بق نافرەتان له سێ پۆزی تری ههفته‌دا. لهو قوتابخانه‌یه‌دا بق ماوه‌یه‌کی زۆر ده‌یان وانه‌و (محاضرة) ی زانستی له هه‌موو بواره جێراو جۆره‌کاندا ووتوه‌، ده‌رباره‌ی (سیستمی ئابوری ئیسلام، سیستمی سیاسی ئیسلام، وانه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان، بانگه‌وازی ئیسلامی، مه‌سه‌له‌کانی عه‌قیده و ئیمان، مه‌سه‌له‌کانی ئافره‌ت، بابه‌ته‌ سیاسییه‌کان، ته‌فسیری سه‌دان ئایه‌تی قورئان).. شایانی باسه‌ له‌و قوتابخانه‌یه‌دا توێژانێکی زۆری ئاسته‌ فره‌هنگی و زانستی و سیاسییه‌کان به‌شدارییان ده‌کرد، ته‌نانه‌ت بق ماوه‌یه‌ک خودی (قائمقام) فره‌مانداری پاوه‌ و هه‌ندیکی تر له‌ به‌رپرسان به‌شداری یان ده‌کرد وه‌ک پێشتر ئاماژه‌مان پێ کرد.

به‌هه‌ر حالّ له‌ گه‌رمی ئه‌و وانه‌ و تنه‌وه‌ و چالاکی‌یه‌انه‌دا – که‌ له‌ سه‌دان کاسیتدا تۆمار کران و ئیسته‌ خۆشه‌هه‌ختانه‌ له‌به‌ر ده‌ستدان – مامۆستا ناصر ناچار بوو ئه‌و وه‌زعه‌ به‌جێ بێت، به‌لام زۆر نا‌ره‌حه‌ت بوو به‌ به‌جێ هێشتنی ئه‌و ده‌رسانه‌ و، بق ماوه‌یه‌ک جینگرتیکی خۆی سه‌ره‌رشتی قوتابخانه‌که‌ی ده‌کرد. خۆیشی له‌ دووره‌وه‌ جاروبار له‌ پتی نامه‌وه‌ په‌یوه‌ندی درێژه‌ پێ ده‌دا له‌گه‌ڵ دۆستان و قوتابیه‌کانی له‌و قوتابخانه‌دا. له‌یه‌کێ له‌و نامانه‌یدا، له‌ کاتی ئه‌و خۆ شه‌شاردانه‌ کاتی‌یه‌یدا، مامۆستا ناصر به‌ چه‌ند رسته‌یه‌کی زۆر به‌ بایه‌خ دۆست و قوتابیانی به‌سه‌ر ده‌کاته‌وه‌ که‌ تیایدا هاتوه‌:

(...خوشک وبرا به‌پێژه‌کانم !

له‌ خوا داواکارم سه‌رفرازی و خۆشه‌هه‌ختی هه‌میشه‌یی تان پێ بیه‌خشێ. برا و خوشکانم ! هه‌ر کات ته‌وفیقی دۆعای خێرم پێ درا بێت؛ ئێوه‌م له‌بیر بوه‌، هیوادارم که‌ ئێوه‌ له‌ دوعا‌کانتاندا منتان له‌بیر بێ. چونکه‌ ئه‌وه‌ چاکترین دیاری بپواداران به‌ بێ‌کتر.. به‌پێژان ! له‌م ماوه‌یه‌دا سوودم له‌مه‌سه‌له‌یه‌ک بینیوه‌؛ هه‌ز ئه‌که‌م بق ئێوه‌شی بێم، به‌و هیوایه‌ی ئێوه‌ش لێی به‌هره‌مند بێن و له‌دۆزه‌خی دله‌پاوکی و نا ئارامی پزگارتان بێی – پێشتر ئه‌مه‌م هه‌ر زانیوه‌، به‌لام زانین شتی‌که‌ و هه‌ست پێ کردن و له‌مس کردن شتیکی تره‌ – ئه‌و مه‌سه‌له‌ سوودم‌نده‌ش په‌یوه‌ندی به‌ (حیکمه‌تی خراوه‌ند) هه‌یه‌ هه‌یه‌... ئێوه‌ ئه‌زانن که‌ (حیکمه‌ت) یانی: هه‌ر کاری خوا ئه‌نجامی ده‌دا به‌جێی، به‌و جۆره‌ که‌ پێویسته‌ بێ! وانه‌نجامی

دهدا.. به‌شيوه يه كه له (جيهانی بوون و دروست كراوان) دا هيچ روډاوێك له جیي غهیری خۆيدا پرونادات..

ئه‌گه‌ر گريمان شتيك له‌غه‌یری جیي خۆيدا روو بدات، سيستمی جيهانیی هه‌مووی تێك ده‌چیت، هه‌رچه‌ند پروډاوێکی چكوله‌ش بێت، چونكه هه‌موو شتيك په‌يوه‌ندی به (هۆكاره‌كان) و (بێشه‌کی يه‌كان) و (ئاكام)ه فراوانه‌كانه‌وه هه‌يه و، سه‌ير كردنی به‌شيوه‌يه‌کی تاك و جيا، له‌موسلمانێ هۆشيار ناوه‌شیته‌وه.. له‌ به‌ر ئه‌مه من هه‌ستم پێ كردوه كه ئينسان ده‌بێ به‌و جۆره (تصميم) بگريئ كه خوا فه‌رمانی داوه. جا پاش ئه‌وه هه‌رچی پرووی دا ده‌بێ پيئي دلخۆش بێ؛ چونكه ئه‌وه عه‌ینی حيكه‌ته. هه‌لبه‌ته (تصميم) خه‌يال كردن نيه. به‌لكو ئه‌بێ بۆ كارێك - كه‌عه‌زمی كردنی ده‌كرئ- هه‌رچی توانایی هه‌يه بخړيته گه‌رۆ به‌ كار بېرئ.

خوشك و برایانم !

له‌ئاكامی هه‌ستكردن به‌م پاستی يه، ئينسان ئارامی و دلنیاوی پرووی تێ ده‌كا و، پرودانێ هه‌چ شتی بېزار و نارېه‌تی ناكا. به‌و تېگه‌يشته‌وه كاری جه‌موجۆر ده‌بێ. به‌پاستی ئه‌مه نيعمه‌تێکی گه‌وره‌يه. (ألا بذكر الله تطمئن القلوب)..

له‌كۆتایی ئه‌م نامه‌يه‌دا ئاماژه ده‌كات كه پشت به‌خوا پاش مانگيكي تر ده‌گه‌رپێته‌وه بۆ ناوچه‌ی خۆی).⁽¹⁾

كۆچ كردن بۆ شاری مه‌ريوان:

ئه‌و پروډاوه بۆ مامۆستا ناصری سوپحانی بووه سه‌رپېچيكي نوێ، بۆيه شاری پاوه‌ی به‌جێ هێشت و، چوو بۆ شاری مه‌ريوان. به‌ دزی پياوانی ده‌سه‌لاته‌وه دريژه‌ی‌دا به‌خه‌باتی خزمه‌ت و بانگه‌واز و هۆشيار كردنه‌وه‌ی لاوان..

كاتێ كه له مه‌ريوان بوو، به‌رده‌وام په‌يوه‌ندی به‌شاره‌كاني تره‌وه هه‌بوو، به‌تاييه‌تی پاوه و سنه و كرماشان - كه مه‌لېه‌ندی جموجولێ ئيسلامي بوون - زۆر به‌په‌رۆشه‌وه له وه‌زعی كاك ئه‌حمه‌دی موفتی زاده و دۆستانی ده‌پرسيه‌وه، كه له‌و كاته‌دا ده‌ستگير كرابوون. چهند مانگيک له شاری مه‌ريوان مايه‌وه. له‌وێش مه‌ترسی ئاشكرا بوونی لای

⁽¹⁾ مامۆستا ناصر ئه‌و نوسراوه‌ی له ۱۳۶۰/۸/۲۲ ی هه‌تاوی، ۱۹۸۱/۱۱/۱۲ ی زاينی، نووسيه‌وه.

دەزگاكانى ئاسايىشى ئىزان زىيادى كىرد، ھەم لەبەر مەھدودىيەت و بچوكى شارەكە، ھەم لە بەر زۆربونى موراجەئەى دۆستانى كە نەدەتوانرا سنورى بۆ دابنرئى.

لە سەرىكى تىرىشەوہ دۆست و قوتابيانى كاك ئەھمەدى موفتى زادە - كە مەلبەندى چالاكى يان لە شارى سنە بوو؛ لە كاتى گىرانى كاك ئەھمەددا ھەستىيان بە بۆشايەكى گەورە دەكىرد. لە سەرىكى تىرىشەوہ، رېز و نرخاندنىكى زۆرىشيان ھەبوو بۆ مامۆستا ناصرو، متمانەپەكى زۆريان بەزانست و توانا عەقلى و ھزرى پەكانى ھەبوو، بۆيە پەكى لە كەسايەتپە بەرچاوەكانى (مەكتەبى قورئان) - كە دۆستىكى زۆر نىزىكى كاك ئەھمەد بوو - نامەپەكى لە سنەوہ نارد بۆ مەريوان، بۆ مامۆستا ناصر و داواى ئى كىرد كە بچىتە شارى سنە و، وانە و خولى زانستى بۆ قوتابيانى و دۆستانى كاك ئەھمەد بكاوہ، تا چالاكى ئىسلامى يان بەردەوام بئو، لە توانا عىلمپەكانى مامۆستا ناصر بەھرەمەند بئو. لە سەرىكى تىرىشەوہ بۆ خودى مامۆستا ناصرو، بىز بونى لە بەر چا و دەستى نەيارانى، بە كەلك بوو.

مامۆستا ناصر باسەكەى ئاراستەى ھاوكار و دۆستانى خۆى كىردەوہ و، راوئىزى پئى كىردن. ئەوانەى كە مامۆستا ناصر لە قسەيان دەرئەئەچوو پىشنىيارە كەيان پەسەند كىردو، بىيار درا بۆ ماوہپەك بچى لە شارى سنە نىشتەجى بىت، بەو ئومىدەى ھەم سوود بە برايانى (مەكتەبى قورئان) بگەيئى، ھەم بۆ ماوہپەكى تىرىش لە بەر چاوى بەرپىسان دوور كەوئتەوہ و جى گۆرگى بكات، تا بتوانى درئە بە ھول و خەباتى بانگەوازى و زانستى خۆى بدات، كە تەمەنى خۆى وەقف و تەرخان كىردبوو بۆى.

گوئىزانەوہى بۆ شارى ســـــــنە:

پاش ئەوہى مامۆستا ناصر چەند مانگىكى پىر بەرەكەتى لە شارى مەريواندا بىردەسەر و، ژمارەپەك وانە و بابەتى زانستى تۆمار كىرد؛ سەنگەرى گواستەوہ بۆ شارى سنە و بۆ ماوہى ھەشت مانگى تەواو لەوئى ماپەوہ. لە گەپەكىكى شەعبى ئەو شارەدا دوور لە چاوى چاودىزان، بە چىرۆپى دىدارى كىرد لەگەل زۆرىپەى ئەو لاوہ خوئىن گەرمانەى كە دۆستى كاك ئەھمەد بون، زۆر تامەرزوى دىدارى مامۆستا

ناصریش بوون، ئویش زۆر سه‌خاوه‌تمه‌ندانه پیشوازیی ده‌کردن و، زۆریی ساته‌کانی ژیانی ته‌رخان کرد بۆ وانه‌وتنه‌وه و ئا‌پاسته ئیمانی و په‌روه‌رده‌بیه‌کانی..

له‌و‌چه‌ند مانگه‌دا - سنوری هه‌شت مانگ - به‌ده‌یان کاسیتی زانستی، له‌تفسیری قورئانی پیرۆز و بابه‌ته‌جۆ‌ژاو جۆ‌ژه‌کانی (اصول‌الفقه) و (علوم‌القران) په‌ر کرده‌وه. تا ئیسته‌ش ئه‌و کاسیتانه‌ماون و، به‌زه‌خیره‌یه‌کی زانستی که‌م وینه‌ی تۆمارگه‌ی فکری ئیسلامی هاو‌چه‌رخ ده‌ژمیردین.

له‌و‌کاته‌دا که له‌شاری سنه‌ما‌بو‌ه‌وه په‌یوه‌ندی به‌دۆست و هاو‌کارانی‌یه‌وه له‌برایان به‌رده‌وام بوو، له‌شاره‌کانی پاوه و جوانپۆ و مهربان و کرماشان و پوانسه‌ر و مه‌هاباد و سه‌قز و پیرانشه‌هر و بۆکان و سه‌رده‌شته‌وه، ده‌چوونه‌دیداری و به‌هره‌یان لێ‌وه‌رده‌گرت. پاش‌چه‌ند مانگه‌ک له‌وانه‌وتنه‌وه و ئیداره‌ی خولی زانستی و تۆمار کردنی ده‌یان بابه‌تی گ‌رنگ و، دیدار له‌گه‌ل زۆریی دۆست و هاو‌کارانی کاک‌ئه‌حمه‌دو، ئاشنا‌بوون له‌گه‌ل زۆریی به‌رپرسانی شانه‌کانی رێکخستنی برایان له‌و‌شارانه‌ی ناو‌بران؛ بیره‌که‌یه‌ک لای سه‌رکردایه‌تی (مه‌کته‌بی قورئان) دروست بوو که‌مامۆستا ناصر سه‌ردانیکی وولاتی پاکستان بکات، به‌مه‌به‌ستی کرانه‌وه به‌سه‌ر ده‌ره‌وه‌ی ئێراندا و، گه‌یاندنی هه‌والی ده‌سگ‌یرکردنی کاک‌ئه‌حمه‌د و هاو‌کارانی و، روونکردنه‌وه‌ی وه‌زعی ئه‌هلی سوننه‌تی ئێران به‌گشتی و کیشه‌ی خه‌لکی کوردستان به‌تایبه‌تی و، دو‌رکه‌وتنه‌وه‌یه‌کی کاتیش له‌به‌ر‌چاوی نه‌یارانی..

شایانی باسه‌که له‌وا‌ه‌یه‌ی مانه‌وه‌یدا له‌شاری سنه‌هه‌ست ده‌کرا که‌ده‌زگا‌کانی ئاسایشی ئێران گومانیان بۆ دروست بووه و، چاودیری ئه‌و‌مال و گه‌په‌کانه‌یان ده‌کرد که‌بووبوونه‌بنکه‌ی کۆبوونه‌وه‌و دیدار له‌گه‌لیدا. هه‌رچه‌ند دۆستانی چه‌ند جارێک مالتیان بۆ گ‌رت و جێ گۆرکێیان پێ‌کرد، به‌لام دلتیا بوو بوون که‌ئه‌گه‌ری ده‌سگ‌یرکردنی په‌ره‌ی سه‌نده‌وه.

به‌هه‌ر حال پاش هه‌شت مانگ له‌مانه‌وه‌ی له‌شاری سنه‌سه‌فه‌ری کرد بۆ وولاتی پاکستان و، خه‌یزانه‌که‌ی گه‌پا‌یه‌وه بۆ شارێ پاوه. پاش ئه‌و‌سه‌فه‌ره‌یه‌ک سالی‌یه‌ی بۆ

پاکستان؛ ماموستا ناصر گه‌رايه‌وه شاری سنه و بۆ ماوه‌ی ۳ سالی تر مایه‌وه و، ژن و منداله‌کانی گه‌رانه‌وه بۆ لای و له گه‌ره‌کێکی شه‌عبی شاردا مالێکی بۆ گه‌را به‌ کرێ. له‌ ماوه‌ی مانه‌وه‌ی له‌ شاری سنه‌دا - ج له‌ جاری یه‌که‌مدا، ج له‌ جاری دووه‌دا - گرفتێک هاتبووه‌ پێش، که‌ بۆ میژوو به‌ پێویستی ده‌بینین لێ‌رده‌دا تو‌ماری به‌کین، ئه‌ویش ئه‌وه‌ بوو که‌ به‌رپرسیانی (مه‌کته‌بی قورئان) ئه‌وه‌یان بۆ دۆست و قوتابییانی کاک ئه‌حمه‌د ڕه‌وون نه‌کردبووه‌ که‌ ماموستا ناصر یه‌کێ له‌ به‌رپرسیانی بزوتنه‌وه‌ی برایانه‌ و، دۆستایه‌تی کردنی له‌ گه‌ڵ کاک ئه‌حمه‌د و ئه‌و هاوکاری و به‌ده‌مه‌وه‌ بوونه‌ی؛ له‌ روانگه‌ی هه‌ست به‌ مه‌سئولیه‌تی شه‌رعی و، له‌ سۆنگه‌ی برایه‌تی ئیسلامی‌یه‌وه‌یه‌. بۆیه‌ هه‌رکات که‌ ده‌یان بیست ماموستا ناصر پشتگیری یه‌کی برایان ده‌کا، یا ڕاو بۆچونیکیان په‌سه‌ند ده‌کات، وا ته‌فسیریان ده‌کرد که‌ ده‌سته‌یه‌ک له‌ که‌سایه‌تیه‌کانی برایان ده‌وریان داوه‌ و، به‌زۆر ده‌یان‌ه‌وێ ڕاو هه‌لوێستی ماموستا ناصر بگۆرن و، له‌ ئه‌ندامێکی مه‌کته‌به‌وه‌، بیه‌که‌ نه‌ ئه‌ندامێکی برایان..

ئهم‌ گرفته‌ له‌ ولایه‌نه‌وه‌ دروست بوو، که‌ ئه‌وانه‌ی راستی مه‌سه‌له‌که‌یان ده‌زانی؛ که‌ له‌ به‌ر مه‌سه‌له‌ت بوو بێ، یان به‌ هه‌ر نیاز و مه‌به‌ستی، باسه‌که‌یان نه‌ده‌کرد و، نه‌یان‌ده‌ویست ئه‌و مه‌سه‌لانه‌ بوروژێنن، به‌ تایه‌تی که‌ مه‌رحومی ماموستا ناصر خۆی، هه‌رگیز له‌ وانه‌ی گشتی و کۆره‌ فراوانه‌کانیدا؛ ئاماژه‌ی به‌ هۆگری حزبی خۆی نه‌ده‌کرد و، وه‌ک زانایه‌کی ئیسلام و بانگخوازیکی گه‌وره‌ی ئیسلامی ده‌رده‌که‌وت؛ به‌لام له‌ راستیدا ئه‌و کاته‌ که‌ له‌ سنه‌ بوو، سالانی ۱۹۸۴ بۆ ۱۹۸۷ ماموستا ناصر یه‌کێ بوو له‌ سه‌رکرده‌کانی رێکخستنی برایان، بگه‌ر پێش ئه‌وه‌ به‌چه‌ند سالێک و له‌ سالی ۱۹۸۰ دا هه‌ر له‌ شاری پاوه‌ په‌یمانی هۆگری و ئیلتیزامی بۆ به‌رپرسیانی برایان ده‌رخواست بوو، وه‌ په‌یمانی ئه‌ندامی‌تی پێ دابوون. له‌م‌ باره‌یه‌وه‌ کاک مه‌نصوری برای ده‌لێ: سالی ۱۳۶۴ هه‌تاوی، ۱۹۸۴زاینی، نامه‌یه‌کم له‌و باره‌یه‌وه‌ له‌ شاری پاوه‌وه‌ ئاراسته‌ی کاکه‌ ناصرمان کرد، که‌ له‌ شاری سنه‌ بوو، ئه‌ویش به‌ نامه‌یه‌ک وه‌لامی دامه‌وه‌ و نووسی بووی: (... من له‌ گه‌ڵ ئه‌وه‌ی خه‌ریکی یارمه‌تی

برایانی مه‌کته‌بی قورئانم و هاوکاربیان ده‌کم؛ به‌لام من مه‌حسوب نیم له گه‌ل نه‌واندا و، هه‌ده‌فی من نزیک خستنه‌وه‌ی (برایان) و (مه‌کته‌ب)ه...).

کاک مه‌نصور ده‌لئ: به‌داخه‌وه له به‌ر وه‌زعی سیاسی نه‌و نامه‌یم سوتاند.^(۱) له راستیدا نه‌م مه‌سه‌له‌یه تا راده‌یه‌ک ئیجراجاتی بۆ سه‌رکرده و ریک‌خستنه‌کانی برایانیش و مه‌کته‌بی قورئانیش دروست کرد بو، چونکه برایان - وه‌ک بزوتنه‌وه‌یه‌کی نه‌ینی - نه‌ده‌کرا له هه‌ر کور و کۆبونه‌وه‌یه‌کدا نه‌و پاستی یه پوون بکه‌نه‌وه. برایانی مه‌کته‌بیش به‌هه‌مان هه‌ر و له به‌ر هه‌ندئ مه‌سه‌له‌ی تر - که په‌یوه‌ندی به‌خۆیانوه هه‌بوو - نه‌یانده‌ویست له هه‌موو ئاست و ناوه‌نده‌کانی‌خۆیاندا، حه‌قیقه‌تی نه‌و حاله‌ته‌بخه‌نه پوو. بو‌یه له‌و سه‌رده‌مه ناسک و هه‌ستیاره‌دا که پرسپاری زۆر له‌و باره‌وه ده‌روژئینرا - چ له‌ لایه‌ن خه‌لکی به‌گشتی، چ له‌ لایه‌ن دۆستانی مه‌کته‌بی قورئانه‌وه - نه‌و نه‌ینی یه له‌ بازنه‌ی چه‌ند برابه‌کی سه‌رکرده‌یه‌تی مه‌کته‌بی قورئاندا، به‌ داخراوی مایه‌وه.

سه‌باره‌ت به‌م حاله‌ته، دواتر کاتئ که کاک نه‌حمه‌د له‌ زینداندا دیدار نه‌کرا، که‌سیک به‌ کاک نه‌حمه‌دی وتبوو: (کاک ناصر هه‌ندئ له‌ براده‌ران نه‌دزئ و نه‌یان خاته ریزه‌کانی برایان). کاک نه‌حمه‌د - به‌ په‌حمه‌ت بی - زۆر له‌ هه‌تێن و بردنی نه‌و قسه‌و پرسته‌یه توپه‌ه بووبوو وتبوی: (جا، کاکه ناصر، نه‌فه‌ر نه‌دزئ چی لئ نه‌کات ؟ چی له‌وه باشتره که وه‌کو خۆیانی لئ بکا...؟)^(۲)

(۱) له یاداشتنامه‌یه‌کی تایبه‌تی کاک مه‌نصوری سوېحانی، برای مامۆستا ناصر، وه‌رگه‌راوه.

(۲) له دیداری یه‌کئ له‌و که‌سایه‌تیانه‌ی شاری جوانۆ، که بیره‌وه‌ری تایبه‌تی له‌گه‌ل کاک نه‌حمه‌د و کاک ناصر هه‌یه و له ۱۲/۵/۱۳۷۵ ی هه‌تاوی (۱۹۹۷ز)، تۆمار کراوه.

كۆچ كردهن بۇ شارى كرماشان:

ماموستا ناصر، پاش تىپپەپاندنى ئەو چەند سالە، لەبەر ھەندى ھۆى ئاسايشى، شارى سنەى بەجى ھىشت و پووى كرده شارى كرماشان و لە گەرەككى شەعبى بە ناوى (حكىمەت ئاباد) نىشتەجى بوو، لەوئىش دووبارە دەستى كردهوہ بە وانە ووتنەوہ و ەلەمى پرسىارى لاوان و خەلكانى زانستخواز، كە لە شارە جۇراو جۇرەكانى كوردستانەوہ و، شارە سوننى نشىنەكانى خۇرەللات و باكور و باشورى ئىرانەوہ، ەك بەندەر ەباس و بەندەرەكانى ترو ناوچەى بەلوجستان و تالش و خۇراسانەوہ، سەردانىان ئەكرد.

بەشى لە كاتەكانى خۇيشى تەرخان كرد بوو بۇ نوسىن و تەحقىقاتى زانستى. زۆرى لە بەرھەمە بە بايەخ و گرنگ و زانستىبەكانى تايبەتن بەو چەند مانگەى شارى كرماشان (سالى ۱۹۸۷بۇ ۱۹۸۹).

لە شارى كرماشان، لەبەر ئەوہى دەرئەكەوئى و نەكەوئىتە بەر چاوى بەرپىرسانى مىرى - كە تا ئەو كاتەش ەر بە نوايدا دەگەپان - ناچار بوو بوو كە شوئىنى وانە وتنەوہى لە مالهوہ بگوئزىتەوہ بۇ شوئىنىكى تر لە شاردا، تا مالەكەى نەناسرى، بۇيە بە تاقى تەنيا و بەيانىان زوو؛ سوارى پاسكىل، دەبوو كە بوئى تەرخان كرا بوو، دەپۇيشت بۇ شوئىنى كۆبونەوہى قوتابىبەكانى..

پاش ماوہىەك ھاوكارانى پاسكىلەكەيان بۇ گۆپى بە ماتورپىكى غازى، كە زۆر جىاوازىى نەبوو لە پىشووہكە، ئەوہندە نەبى كە تۆزى خىراتر دەگەيشتە شوئىنى وانە وتنەوہكەى. زۆربەى كاتىش تا شوو لە شوئىنى وانە وتنەوہكە دەمايەوہ و شوو دەگەپايەوہ بوئى مالى خوى.

لەو ەل و مەرەجدا و، لەو كەش و ەواى غەربىى و بئى ناز و پىزىدە و، دورر لە كەس و كار و ناوچە و خزمانىخوى؛ توانى چەند بەرھەمكى زۆر بە بايەخ بخاتە سەر خەرمانى ەولئى زانا ەرەگەورەكانى مېژووى نىسلام؛ لەوانە:

- ۱- کتیبی (الامامة والولاية) که به هردو زمانی عهده‌ی و فارسی نوسیویه‌تی و، به یه‌کئی له نوسراوه هه‌ره بایه‌خدار و گرنه‌گه‌کان ده‌ژمیزدیی له‌بواری سیستمی سیاسی ئیسلامدا و، له روانگه‌ی به‌لگه قورئانیه‌کانه‌وه جه‌ده‌لیه‌تی مه‌سه‌له‌ی ئیمامه‌ت و عیصمه‌ت چاره‌سه‌ر ده‌کات.
- ۲- (مجموعه فتاوی) که پاو بوچون و پونکردنه‌وه‌ی خۆیه‌تی له‌سه‌ر گرنه‌گترین مه‌سه‌له‌ فیکری‌یه‌کان و حوکمی هه‌ندی مه‌سه‌له‌ که جیی پاپوای جیاوازی زانایانی ئیسلامن له‌ کۆن و نوئ‌دا.
- ۳- پوخته‌یه‌کی خیرا له‌ ته‌فسیری قورئان تا سوره‌تی یوسف به‌ زمانی فارسی که‌ دوا بوچونه‌کانی خۆی تیدایه‌.
- ۴- (مذکره فی علوم الحدیث) که‌ یاداشتنامه‌یه‌کی زانستی زۆر به‌ نرخه‌ و ئاراسته‌ی (مجمع السنة النبویه) ی کردوه که‌ دکتۆر یوسف القرضاوی سه‌ره‌رشتی ده‌کات.
- ۵- (متن تلخیص التهذیب) که‌ کورتکراوه‌ی (تهذیب مدارج السالکین)ه، شاکاره‌ زیندووه‌که‌ی زانای گه‌وره‌ی ئیسلام، (ابن القیم) که‌ نوسه‌ری ناودار محمد احمد الراشد کورتی کردۆته‌وه‌.
- ۶- کورتکردنه‌وه‌ی کتیبی دانسقه‌ی (الاعتصام) ی پێشه‌وا شاطبی، که‌ بایه‌خدارترین کتیبه‌ له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی (بدعه) و جۆره‌کانی و حوکمه‌کانی.

سەردانی بەندەرەکانی ئێران:

پاش چەند مانگێك له دەرس وتنەوه و نوسین و كۆبونەوهی چڕوپڕ لەگەڵ دۆست و هاوکارانی؛ بۆ جاریکی تر لەبەر دیدار لەگەڵ دۆستانی، هەندیکیشی لەبەر لایەنی ئاسایشی و خۆ بزرکردن له دەسه‌لاتداران، سەفەریکی کرد بۆ بەندەرەکانی خواروی ئێران و بۆ ماوهی پینچ مانگ له شارەکانی بەندەر عەباس و دەورووبەری مایه‌وه. لەوێش ژمارەیه‌کی زۆر دۆست و زانستخوێزانی بینی، مەلا و فەقێ و قوتابیانی زانکۆ، چەین چەین دەچوونەلای و له خزمەتیدا بەهره‌مه‌ند دەبوون. هەر له ماوه‌یه‌دا دهیان کاسیتی زانستی گرنگی به زمانه‌کانی عەرەبی و فارسی و کوردی تۆمار کردوه، له‌سەر بابەته عیلمیه‌کانی خۆیندنگا شه‌رعیه‌کان و، ته‌فسیری قورئان و، بابەته فیکری و په‌وشتییه‌کان، که سوپاس بۆ خوا هه‌موو پارێزراون و له‌بەردەستی قوتابی و دۆستانیدان.

به‌شی سییه‌م

پانۆرامای به‌سه‌رهاتی گرتن و شه‌هیدکردنی مامۆستا ناصر

- کات و شوین و شیوه‌ی ده‌سگیرکردنی
- هه‌ولێ بی‌ وچانی که‌س وکاری و دوستانێ بو‌ ئازاد کردنی
- نامه‌ی خیزانی بو‌ پابه‌ری ئێران و به‌رپرسیان
- پروپاگه‌نده‌ی شه‌هیدکردنی
- دیدار له‌گه‌ڵ داواکاری گشتی ئێران و چه‌ندین به‌رپرسی دی
- هه‌ولێ که‌سایه‌تی و لایه‌نه ئیسلامی‌یه جیهانی‌یه‌کان
- سه‌ردانی زانایانی کوردستان له تاران و دیدار له‌گه‌ڵ به‌رپرسیان
- پۆزانی پرسه و سه‌ره‌خۆشی
- سه‌باره‌ت به‌ گواستنه‌وه‌ی ته‌رمی مامۆستا و وه‌صیه‌تنامه‌که‌ی
- کاردانه‌وه‌ی هه‌والێ شه‌هیدبوونی له پۆزنامه ئێرانی و بیانی‌یه‌کاندا
- نامه‌ی زانایانی کوردستان به پابه‌ری ئێران و به‌رپرسیانی ده‌وله‌ت
- نامه‌ی خیزانی شه‌هیدانی شوپش بو‌ پابه‌ری ئێران

کات و شوین و شیوهی دهسگیرکردنی ماموستا ناصر:

به پریز ماموستا ناصر به یاوه‌ری دۆستیکی و خیزانی هه‌ردووکیان، به ئوتومبیلێک، پۆژی ۱۳۶۸/۳/۱۴ ی هه‌تاوی، ۴/ حوزه‌یرانی/۱۹۸۹ سهردانی شاری سنه‌ی کرد، به‌مه‌به‌ستی دیدار له‌گه‌ڵ دۆست و هاوکارانی له‌و شاره‌ و، خۆحه‌شاردانێکی تر له‌ ده‌زگا موخابه‌راتی‌یه‌کانی شاری کرماشان که چاودێری یان خستبوه‌ سه‌ر، بریار بوو پاش چه‌ند پۆژێک و داوی ته‌واوکردنی دیدار له‌گه‌ڵ براو خوشکانی له‌ شاری سنه، سهردانی دۆستانی له‌ شاری مه‌ریوان بکات..

له‌و چه‌ند پۆژه‌ی مانه‌وه‌یدا له‌ شاری سنه، چه‌ندین دیدار و کۆبونه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ دۆست و هاوکارانی سازکرد، به‌داخوه‌ له‌به‌رکه‌م ته‌رخمی هه‌ندی له‌ دۆستانی له‌مه‌حکه‌م کردنی جۆر و جۆی و کاتی کۆبونه‌وه‌کان و، جۆری ته‌رتیبکردنی دیداره‌کان و زۆری ئه‌و که‌سانه‌ی سهردانی جێی کۆبونه‌وه‌که‌ یان ده‌کرد، ده‌زگای موخابه‌راتی ئێران پێی زانی و شه‌وی ۱۳۶۸/۳/۱۸ ی هه‌تاوی ۱۹۸۹/۶/۸ ی زاینی هه‌لیان کوتایه‌ سه‌ر ئه‌و ماله‌ی تێیدا بوو.^(۱)

کاتی هه‌لیان کوتایه‌ سه‌رئه‌وماله‌، خاوه‌ن ماله‌که‌(کاک فاروق) زۆرجه‌ختی کرده‌وه‌ که له‌جێی ماموستا ناصر خۆی ده‌سگیر بکه‌ن و، ئاماده‌ی له‌ئه‌ستوگرنتی هه‌موو به‌رپرسیاریتی‌یه‌که‌، به‌لام رازی نه‌بوون و وتیان ئێمه‌ فرمانی گرتنی (ناصری سوبحانی) مان پێیه‌.

هێزه‌ چه‌کداره‌کان - که ئه‌و کۆلان و ناوچه‌یه‌یان ته‌نبوو - زۆربه‌له‌یان بوو، ماموستا ناصریش داوای کرد که نوێژی عیسا(دوا نوێژی که له‌ ماله‌وه‌ کردی)، له‌گه‌ڵ خیزانی به‌جه‌ماعه‌ت بکات.. ئه‌وانیش پێیان عه‌یب بوو داوای وا ره‌ت بکه‌نه‌وه‌،

^(۱) مه‌به‌ست مانی کاک فاروقی فه‌رساده‌، که‌یه‌کێ له‌دۆستانی‌دیرینی ماموستا ناصر و، قوتابی و هاوکارانی خه‌باتگێری کاک ئه‌حمه‌دی مفتی زاده‌ بوو، ئه‌ویش دواتر له‌لایه‌ن ده‌زگا موخابه‌راتیه‌کانه‌وه‌ دوور خرابوه‌ بۆشاری ئه‌رده‌بیل و دواتر له‌هه‌لومه‌رجیکی ته‌مومزوایدا ته‌بیرکرا دۆستانی، موخابه‌راتیان تۆمه‌تبارکرد به‌ شه‌هیدکردنی.

ماموستا نووژیکى به خشوعى به جماعت کرد بۆ خیزانی و خاوهن ماله که، به ده نگیکی نارام و کاریگر و زۆر خوش، سوره تی (البروج) ی له پکاتیکدا خویند. ویستی چماق به دهستان تی گه یه نی که میژوی بپواداران له گه ل نه یاران یان دوباره ده بیته وه، به لām به داخوه نه مجاره له قالب و شیوه یه کی تر دا.. به لای ماموستا ناصر به ته نها پاپیچ کرا. تکای خاوهن مال و نیگای پر له ماناو گوزارشتی ژن و کچه ساواکانی، کاری نه کرده سه ر چه ک به دهستانی دیلی بپاری سهرتری خو یان..

له و کاته وه هه ولای جوراوجۆر له پنی بنه ماله و خزم و دۆستانیه وه دهستی پی کرد، به لām سه یه نه وه بوو هیچ ده زگایه کی ره سمی نه ده چه ژیر له نه ستوگرتنی بپاری ده ستگیر کردنی. هه رله نیسته وه پبویسته بزانی که تا رۆژی شه هید کردنی - واته به درێژای زیاتر له مانگ - بویه کجاریش مۆله تی چاوپیکه وتن نه درا به خیزان و کس و کاری، یان هه رکه سیکى تری دۆست و ناسیایى، سه ره پای چه ندین هه ول و ته قه لای جوراوجۆری ناوخۆی و ده ره کی له گه ل به رپرسان و دانگا و ده زگا په یوه ن دیداره کان.. نه مهش به لای هه موو چاودێران و دۆست و کس و کار یه وه به لگه ی نه وه بوو که هه ر له پۆژانی به که می ده ستگیر کرانیه وه خراوه ته ژیر نه شه که نه جو نازاردانی زۆر، وه گه ر نا ده کرا دواى نه وه هه موو هه وله - که له ناسته بالاکانیشدا ده درا - بۆ جاریکیش بیت به ناماده بون و چاودێری پیاوانی ده ولت، دیداریکی بۆ ساز بکری له گه ل که س و کاری.

پاش هه ولایکی زۆری هه مه لایه نه، هه ر له شاری سنه وه تا تاران، ناچار بوون که دان بنین به وه دا ده سگیر کراوه.. بویه هه موو پۆژیکى چوارشه مه باوکی و براکه ی و خیزان و کس و کاری له پاوه وه نه ورپیه یان ده بپی - که زیاتر له ۲۵۰ کیلو مه تره - نه چونه شاری سنه به نیازی دیدار، چونکه هه رجاره به لێنیان ده دا بۆ هه فته ی داها توو، به لām بۆ جاریکیش راستیان نه کرد..

نه م حاله ی که س و کار و دۆستانی شه ش مانگی خایاند، له ده وه ربه یی مانگی دوانه ی ۱۳۶۸ (نازای ۱۹۹۰) دا، تۆماریکی فراوان که ده یان زاناو و تارخوین و

مامۆستای ناوډاری کوردستان ئیمزایان کردبوو، له لایهن وه فدیگی بیست که سی زانایانه وه، درایه دهستی (حاکم شرع) و (داواکاری گشتی ئینقلاب) له سنه. له و توماره دا زانایان داویان کردبوو که دهست به جی مامۆستا ناصر نازاد بکری، یان به لای که مه وه مۆله تی چاوپیکه وتنی که س و کاری بدری..

سه ره نجام له ژیر نه و فشاره دا جیگری داواکاری گشتی ناگاداری کردنه وه که پۆزی چوارشه مه ی هه مان هه فته مۆله تی چاوپیکه وتن بۆ که سوکاری ساز بکن، به تایبه تی باوکی و براهه ی.. به و به لینه شادیی که وته ناو دۆست و که سوکاری، چونکه وایان نه ده زانی که داواکاری گشتی و بالاترین بهرپرسی قه زایی له بهرده م بیست زاناو که سایه تیدا درۆیان له گه ل بکات...

باوکی و براهه ی له کاتی دباریکراودا چونه سنه، به لام بهرپرسیان نه چونه ژیر نه وه که به لینی وایان دابی.. کاک مه نصوری برای ده لئ: دوی مشت و مپ و هه ولئیکی زۆر خۆم گه یانده لای جیگری داواکاری گشتی و تیم گه یاند که به هیه جۆریک مۆله ت ناده ن و له به لینه که ی ئیوه پاشگه ز بونه ته وه. زۆرم لئ کرد که مۆله تنامه یه کی ره سمی بنوسی و پسه لیه کم بداتی. نه ویش پسه لیه یه کی دامی، که نه مه ی تیدا نووسرابوو:

((بۆ زیندانی (اطلاعات):

مۆله ت ده درئ به سازدانی دیداریک بۆ زیندانی (ناصری سوبحانی) له گه ل باوکی و مه نصوری برای، بۆ ماوه ی ۱۰ ده قیقه، به ناماده بوونی مه نموری ده وله تی)).

داواکاری گشتی نه مه ی نوسی و مۆرو ئیمزای کرد، به خیرایی چومه دهره وه و مۆله تنامه که م پیشانی خالم دا، که له دهره وه چاوه پیم بوو.. من ناره حه ت بووم، تیگه یشتم که مه مو قسه و به لینه کانیا ن درۆن. خالم ووتی: بۆ وا خه فه تبارو ناره حه تی، خۆتۆ مۆله تنامه ت وه رگرتوه ؟ وتم: اهم ماوه ی رابردوه دا دلنیا بووم که درۆ ده کن، وانا زانم بیلان دیدار له گه ل کاکه ناصر بکه ین، سه ره رای مۆله ت و مۆرو ئیمزا...

به دهم قسه وه چوپنه وه بۆلای زیندانه که - که باوکم لهوی چاوه پیتی ده کرد -، پیکه وه مۆله تنامه که ی داواکاری گشتیمان خسته پوو، به لام مۆله تیان نه داین. وتیان: نه زیندانی به نابی ببینرئ، بینینی یاساغه. وتمان: نه م ئوسلوبه چیه؟ نهی کوا یاسا؟ کوا مافی خه لکی؟ ئیوه چۆن نه توانن پێز له نوسراوی ره سمی داواکاری گشتی خۆتان نه گرن؟

داوی له سه ر چونیکی زۆر و کۆلنه دانی ئیمه، به رپرسی زیندان ناچار بوو بلئ: چه زنه که ن راستیه که تان پئی بلیم؟ وتمان به لئ، ئیمه هه رچی بیی چه ز نه که ن راستیه که ی بزاین. وتی: سویند به خوا، هه ر نه و داواکاری گشتیه به که خوی پسوله ی داونه تی، وتی: مۆله تیان مه ده رئ!! وتمان: سبحان الله، پیغه مبه ری خوا (P) راستی فه رموه که ده فه رموی:

﴿آية المنافق ثلاث، إذا حدث كذب، وإذا وعد أخلف، وإذا أؤتمن خان﴾..

به هه ر حال نه که هه ر نه و جاره، ده یان جاری ترو به چه ندین شیوازی جۆراو جۆر، هه ولیان دا بۆ دیداریکی کورت، بۆ هه والئیکی ماموستا ناصر، به لام به داخه وه نا ئومید یان کردن. کاک مه نصوری برای شهید ناصر ده لئ:

له مانگی ۱۰/۱۳۶۸ ی هه تاوی (کانونی دووه می ۱۹۹۰) دا، سه ردانی به رپرسی (شوعبه ی یه کی داواکاریتی گشتی) م کرد له شاری سنه و، داوی دیداریکم کرد له که ل شه هیدی برام. به لام وتی: نه و زیندانی به ی ئیوه گوێزراوه ته وه بۆ تاران، بۆ موهاکه مه ی کۆتایی، بۆیه نه بی ئیوه موراجه عه ی به رپرسی تاران یکه ن. ئیمه ش داوی ناو نیشانی تارانمان کرد، تا بزاین بچینه کوئ و لایکی؟ به لام هه چ ناو نیشان و ژماره ته له فونئیکی نه داینئ و به توپه یی له ژوره که ی کردینه ده ره وه، ئیمه ش به دلشکاوی گه پاینه وه پاوه و، هه واله که مان گه یانده که س و کار و دۆستان.

کاک مه نصور له درێژه ی قسه کانیدا ده لئ:

دواتر هه وله کانمان به شیوازیکی تر درێژه پێدا، سه ردانی تارانمان کرد، هه ولئ دۆزینه وه ی شوینی تازه ی شه هیدمان دا، به لام به داخه وه زۆرماندوو بووین، سه ره پای

چەندىن ھەولە جۆراوجۆر لە ئاستە بالاكاندا، ئەگەر بپواو متمانەمان بەخوای گەورەو، ئەركى مەسئولەتەى بەدواداچوون نەبوايە، ئەگەر پەحمىخوا نەبوايە كەنايەلەى موسلمان نانوميد بيبى، ئەگەر رازى بوون بە ئىرادەى خوا نەبوايە - كەمەرچى موصيبەتە لە ئاستيا ئاسان دەبن -؛ دلمان ئەتەقى و ئەعصابمان شەق دەبوو، لە ئاكامى ئەو ھەموو ماندوو بوون و درۆ و پەيمان شكاندنەنەى كە ھاتنە پيمان.

لە دەرووبەرى مانگى مایس و حوزەيرانى سالى ۱۹۹۱دا دەنگ و باسى شەھيد كرانى وەك پىروپاگەندە بلاوبووە. بۆيە پۆزى ۱۲/۳/۱۳۶۹ هـ (حوزەيرانى ۱۹۹۱) بەناوى خيزانى ماموستا ناصرەوہ نوسراويك ئاراستەى دەستەى ليكۆلینەوہى پاريزگارى كرماشان كرا تيايدا ھاتبوو:

(دەستەى بەرپۆزى ليكۆلینەوہ) !

لە ۱۳۶۸/۲/۱۸وہ جەنابى كاك ناصرى سوبحانى لە شارى سنە گىراوہ .. چەندىن مانگە ھەوالى نازانين و، بەلئين و دەسى دەسى و ئەمسەر و ئەوسەرمان پى كراوہ، ئيمەيان سەرگەردان كر دووہ. تەنەت بۆ دیدارتيكى ۱۰ دەقیقەيش مۆلەتيان نەداوہ. ئيستە ۱۲ مانگ بەسەر ئەو دەستگىرىيەدا تى دەپەپى. تا ئيستە نازانين لە پشتى دەرگا داخراوہكانەوہ چى لەو پياوہ دەكرى و، بەچ تاوانتيكى وەك خوینى گورگ لەسەر كراسى يوسف، تاوانبار دەكرى و بپيارى بۆ دەردەكرى.

لەم بۆنەيدا كە نزىكى جەزنى پەمەزانە، ئيمەى خانەوادەى ناوبرا و، لە كاتيكدا چاو پى پەحمىكى ئيوەين بۆ ئازاد كردنى، كەچى بەداخوہ لەلاپەن دەزگای (إطلاعات) ە وە پىروپاگەندەى شەھيد كردنى بەگويماندا دەدرى.

دەستەى بەرپۆزى! ئيستە پرسپيارى ئيمە ئەمەيە: ئايا دەسگىركردن و شاردنەوہى كەستىك و مۆلەت نەدان بە دیدارى و سەرگەردان كردنى خيزان و كەسوگارى بۆ ماوہى سالتىك، جگە لەو ھەش بلاوكردنەوہى ھەوالى شەھيد كردنى بۆ ماوہى چل پۆز - بەبى سەلماندن، يا بەدرۆخستنەوہ - ئايا ئەم كارانە پىچەوانەى ھەرچى ئادابى شەرعى و ئينسانى و ياسايى نين ؟ ئايا وەلام نەدانەوہى چەندىن نامەو داواو تكا و پچاى ئەم

خیزانه بۆ ته نها هه والێکی راست و دروست، پێچهوانه‌ی عه‌داله‌تی ئیسلامی نیه؟ ئیمه داوا له به‌پێزتان ده‌که‌ین: یا دیداریک، یا ته‌له‌فونیک له‌گه‌ڵ ناوبرا و ساز بکری، جیی سوپاس و پێزانینه..)

به‌داخه‌وه ئه‌م نوسراوه‌ش هه‌یج کاریگه‌ریه‌کی نه‌بوو.

یه‌کێ له هه‌وله‌کانی تر ئه‌وه بوو که کاک مه‌نصوری برای مامۆستا، به‌ناوی خیزانه‌که‌یه‌وه، رۆژی (۱۳/۳/۱۳۶۹ حوزه‌یرانی ۱۹۹۱)، نامه‌یه‌کی راسته‌وخۆی ئاراسته‌ی رابه‌ری گشتی ئێران (آیه الله خامنه‌ئی کرد)، که‌تیایدا ده‌لێ:

((به‌پێز جه‌نابی رابه‌ری کۆماری ئیسلامی ئێران

پاش پێزو سلاو، دوا‌ی ئه‌وه‌ی جه‌نابت له پێی بروسکه‌ی جۆراوجۆره‌وه ئاگادار کرایت له ده‌ستگیرکردنی برامان جه‌نابی مامۆستا ناصری سو‌بحانی، وا بۆ دوازده مانگی ته‌واو ده‌چیت سته‌می لێ ده‌کری و له‌زیندانیک ناداردا ژیان به‌سه‌رده‌با. مه‌سه‌له‌ی لێخۆش بوون و ئازادکردنیش بۆ جه‌نابتان ئاسانه و، لیبوردنی گشتیش به‌هۆی سالتۆژی وه‌فاتی رابه‌ری شۆپشی ئێران ئیمام خومه‌ینی له‌ئارادایه، هیوادارین به‌سۆزیکه‌ی رابه‌ریانه فه‌رمانی ئازادکردنی بۆ ده‌ریکه‌یت..

کۆتایی نوسراومان به‌ئایه‌تی (واخفص جناحك اللهم منین) دینین))

دیاره ئه‌م نوسراوه‌ راسته‌وخۆ گه‌یه‌نرایه دیوانی رابه‌ری، به‌لام ئه‌میش وه‌ک هه‌موو هه‌وله‌کانی تر بێ ئاکام مایه‌وه و بێ وه‌لام هه‌تیرایه‌وه..

گه‌یاندنی هه‌وائی ره‌سمی شه‌هیدکردنی:

له‌گۆزبانکاری یه‌کی ناکاودا پۆژی ۲۸/ره‌مه‌زانی/۱۴۱۰ ک، به‌رامبه‌ر ۱۹۹۰/۴/۲۳ زاینی به‌رپرستیک له‌ داواکاری گشتی شوپشه وه له‌ سنه‌ په‌یوه‌ندی کرد به‌ مائی مامۆستای شه‌هیده‌وه له‌ گۆندی دوريسان، داوای کرد که مه‌ نصوری برای له‌ سنه‌ تاماده‌بێ، ئه‌ویش پۆژی دوایی - ئاخ‌ر پۆژی ره‌مه‌زانی ۱۴۱۰- گه‌یشته‌ شاری سنه‌ و، سه‌ردانی نووسینگه‌ی شوعبه‌ی‌یه‌کی کرد، به‌لام هه‌موو به‌رپرسه‌کان ئینکاری‌یان کرد که ته‌له‌فۆنی وا کرا بێ! هه‌روه‌ها نه‌چوونه ژێر ئه‌وه که هیچ ده‌رباره‌ی مامۆستا ناصر بزانه‌ن. ئه‌مه‌ش به‌لگه‌ بوو له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که نازانه‌ن به‌ چ جوړیک هه‌واله‌که‌ پابگه‌‌یه‌نه‌ن.

کاک مه‌نصوری برای ده‌لێ: داوی له‌ سه‌رچوونیکێ ژۆر که وه‌سف ناکرێ، وتیان: ناصری سوبحانی دوا مه‌حکه‌مه‌ی ماوه‌ چونکه مه‌له‌فه‌که‌ی ترسناکه‌. وتمان: گویمان لێ‌ئێه، مه‌له‌فی هه‌رچی هه‌یه‌. ئێمه‌ ته‌نها هه‌والیکمان ئه‌وی ده‌رباره‌ی، له‌ کوپیه‌وه‌ حالی چۆنه‌؟

وتیان: سه‌ردانی به‌شی (جێبه‌جێ کردنی ئه‌حکام) بکه‌ن. ئێمه‌ش سه‌ردانه‌مان کرد، به‌لام به‌رپرسی ئه‌و شوپشه‌ش پازی نه‌بوو قسه‌مان له‌گه‌ل بکات، منیش له‌ به‌رده‌م ده‌رگاکه‌یدا ماوه‌یه‌کی تێر وه‌ستام و هه‌رچی هه‌والی دا و زۆری بۆ هێنهام نه‌چوبه‌ ده‌روه‌ه، سه‌ره‌نجام به‌ژۆر و پالنان کردینه‌یانه‌ ده‌روه‌ه. له‌پاستیدا له‌ ناوچاوی ئه‌و خیانه‌تکارانه‌دا ئه‌وه‌م ده‌خوینه‌وه‌ که هه‌موو شتیک ده‌رباره‌ی کاکه‌ ناصر ده‌زانه‌ن، به‌لام نایانه‌وی پێمان بلێن...

مه‌گه‌ر خوا بۆ خۆی بزانی ئه‌و پۆژه‌ چه‌نده‌ نارۆحه‌ت بووین، نه‌ک له‌به‌ر حالی ئێمه‌ له‌گه‌ل مامۆستا ناصر و ده‌نگ و یاسی ئه‌و، به‌لکو له‌به‌ر مامه‌له‌ی ئه‌و جوړه‌ که‌سانه‌ که هه‌رچی په‌هوشت و شیوازی ئینسانی به‌ تیاپاندا نه‌مان ئه‌دی. ساکارترین په‌هوشتی ئینسانی - چ‌ جای ئیسلامی - مان به‌دی نه‌ئه‌کرد، هه‌موو گیانیان درۆو فیل و

وعدده خلاف و دهسی دهسی کردن و دوو پوویی بوو، به پادهیهك كهس نایه ته
خه یالی.

سه رهنجام عهریزه یه کی دووو دریزم نوسی، پریم کرد له داوا و، تکار، گلایی و،
هرچی گوزه را بوو تیایدا نوسیم. وتم به سکرته ریه کی داواکاری گشتی که بیداته
دهستی، وتی: داواکاری گشتی له کتوبونه وه دایه. وتیم نه مه به لای منه وه گرنگ
نیه، منیش وهك نیوه به شهرم، من به پژووم و زور ماندووم، له دوروه وه هاتووم و
هیلاک بووم.. سکرته ریه که ناچار بوو عهریزه که ببات بق داواکاری گشتی. دواپی پتیا
ووتیم سهردانی شوعبه ی چوار بکه ده رباره ی براهت هه والیکت دهست ده که ویت..
دواتر تیگه شتم شوعبه ی چوار، هه مان به شی (جیبه جی کردنی نه حکام) ه که هر
نه وپژده سن جاری تر موراجه عم کردبوو، به لام به ناچاری نه مجارهش سه رم دایه وه
له هه مان نه و به پرسه ی که پیشتر و هر به یانی نه و پژده پیی وتم: ناگامان له
ته له فونی وانیه و، هیچ ده رباره ی برای تو نازانین، نه مجاره وتی: به لئ ته له فونه کی
که بق مالی نیوه کرابوو، له م شوعبه یه وه کرا، که م چاوه ری بکه تا به پرسه
شوعبه ی ته حقیقات دیت، نه و ناگای له دریزه ی باسه که یه.

کاتی دهوام ته او بوون نئزیک بووه وه، منیش بی هوده چاوه پیم نه کرد،
کارمه نده کان یه که یه که ده رچون و ته نها من مامه وه، له ناکاو گویم له دهنگیک بوو
وتی: (ناغای که دخودایی! ناغای مه نصوری سوبحانی له به یانی یه وه چاوه پیی
تویه..) نه م پیاوه چوارشانه یه کی خوین تال بوو، هه موو کهس له بینینی بیزار بوو،
بردمیه به رده م ژوریکي داخراو، لیره وه به شیکي تری فلیمه که دهستی پی کرد، چونکه
پیی وتم: کلیلی نه م ژوره یان وون کردوه، منیش نه پیتی نه م سیناریق یه م نه زانی.
دواپی هاتوچق و مقومقویه کی زوری نیوان خویمان، بردمیانه ژوریکي تر، که
چوینه ژوره وه ده رگاکی به کراوه یی هیشته وه، هه ستام ده رگا که م داخست، دووباره
هه ستاو ده رگاکی کرده وه، وتی: با ده رگا که کراوه بیت..

به یمنی به سهر میزه که و چه که جه و ناو کاغزه کانداهه پراو وتی: نوسراوه که دیار نییه !! پاشان هاوکاره کانی هاتن و کاغزه زکیان له سهر میزه که پیتدا و، هندی پرسپاری لی کردم ده رباره ی جوری نژیکی من له ماموستا و، راده ی په یوه ندیمان.. له راستیدا له قسه کانی که وتمه گومان، بویه زور ناره حهت بووم، وتم: چ قسه یه که نه زانی بیلی چی له ده رونی بیستدایه ده ری که! بابزانی من سوپاس بق خوا و به فزلی خواهه، به سایه ی نه و نیمانه وه که دل می پر کرده، به چا و کردن له پیغه مبه ری سه روه رمان (P)؛ هرچی گرفت هیه له لام ناسانه و هر هه والیک هه بیت ته حه ممولی نه که م.

من وامزانی هه والی حوکی زیندان کردنیکی زوری ماموستا سوبحانی پییه چونکه نومیده وار بووم که هه ولی زانایان و جه ماوه رو لایه ته ئیسلامیه کانی وولاتان و، که سایه تییه ناوداره کانی جیهانی ئیسلامی هاتبیته به ره م و، کاری کردبیته سه برپاری کاربه ده ستانی ئیران.. به لام نه و به رپرسه تاوانباره - که هه شت که س له به رپرسیانی شوعبه ی داواکاری گشتی له ده وری وه ستابوون - پیی وتم: ئیوه پیتان وانیه که هرچی پرونه دات به ده ست خواجه و له خواوه یه و، هیچ بی ویستی نه و نابی، ئیوه پازین به برپاری خوا؟ کاک مه نصوری برای ماموستا ناصر ده آخ:

تم: به لی بیروپا و عه قیده مان وایه و، هه رلاوازیه که له م مه سه له یه دا به لاوازی ئیمان ده زانین.

وتی: که واته باهه والکی ناخوشتان بده می..

تم: هه وال هرچی بی، من په نا نه به م بق خوا و، داوای لی نه که م که پایه داریم پی ببه خشی و، ئیراده م مه حکه م کات..

دواجار وتی: ناصری برات ئیعدام کراوه !!

منیش له به رده م بروسکه ی نه م هه واله و گوره یی نه م کاره ساته له سهر دل م، خوا یارمه تی دام و، وتم: انالله وانا الیه راجعون.. ألا لعنة الله علی الظالمین.

پاشان وتم: من له ده زگا پیسه کانی نیوه هیچ چاوه پښه کم نه نه کرد غیری نه م
تاوانه گوره یه.. من پیرۆزبایی پلهی به رزی شهید بوون له برای مواهیدم کاک ناصر
نه کم، له خوا داواکارم تۆله له دوژمنه فاسیده کانی بستینئ.. بهر پرسه که وتی: تۆش
به م قسانهت حهقی مردن بۆ خۆت رهوا ده که ی به سه نامه وی گویم له م قسانه
بیئت..

وتم: هرچند من شایان نیم شوین پتی کاک و مامۆستای شهیدم هه لگرم؛ به لام
له خوا داواکارم به هره مه ندم بکات به وپلهی شهید یه ی که به وی به خشی، چونکه نه
به ناواتی دیرینی خۆی گه بیشت..

پاشان کاغه زینکی دامی که نیمزای بکم و نه م چند خالهی تیدا بوو:
یه کم / به لاین نه دین که مه جلیسی ته عزیه بۆ شهید نه گرین.
دووه م / له سهر گۆرپه که ی وشه ی شهید نه نویسن.

وتم: مامۆستای شهید پله و پایه ی شهاده تی له گه ل خۆی برده، نیمه به بی
بیوتنی نیوه، به په پره وی له بیروپا ته وحیده کانی خۆی و شهرع ره وی یه که ی
خۆی بو، ته وازوه که ی خۆی، هیچ له سهر گۆرپی نانو سین..

پاشان: وه ره که کم هه لدا به پویداو، نه ویش به توپه یی وتی: نه گه نه م کاغه زه
نیمزانه که ی ترمی براهه ت ناده ی نه وه.. بۆیه ناچار بووم که نیمزای بکم. به لام پاش
نه وه ش وتی: سئ پۆزی تر وه رنه وه بۆ لاشه که ی.

من زۆر نارچه ت بووم، له ناوه وه تالۆم ده خوارده وه. دلّم گوشرا بوو. زۆر ماندوو
بوو بووم، به دلینکی ته وای زامدار و خه فه تینکی زۆره وه هاتمه دهره وه. که سم
له گه لدا نه بوو.. په نام برده مرگه وتیک و ده ستنویژم گرت و، نوپۆزی نیوه پۆ و عه سرم
پیکه وه کرد. گریانکی زۆر یه خه ی گرتم. له خوا پارامه وه نارامی و دلشادیم بداتی. زۆر
پارامه وه که هه واله که درۆ بیئت.. له گه رمه ی نزا و دوعا و پارانه وه دا بووم، لایک هاته ناو
مرگه وته که و سه لامی لی کردم و وتی: جه نابت مامۆستا ناصریت؟ وای ده چو نه
که نه هه والی گیرانی مامۆستا ناصریت نه بیستی. منیش هه ندی شتم له مامۆستا

ده چوو، وتم: نه خيرمن براي نهوم و ماموستا چند مانگيکه گيراوه، نيشي جيت پي پي هيه؟ وتي: هندی گرفتني فکريم هه بوو، حهزم نه کرد ماموستا ناصر ببينم پاشان عوزي هينايه وه و پوشت.

دوای نه وه راسته و خو گه پامه وه بو کرماشان، هه واله کم گه يانده که سوکار وخزم و دوستاني ماموستا و، نه و چند ماموستايه ي کاری به دواد اچوني مه سه له که يان له نه ستو گرتبوو.

هه مان پوژ پهيوه ندي و به شويندا چوني مه سه له که دهستي پي کرد. پهيوه ندي به وکه سانه وه - له به پيرساني رژيم - کرا که ده ناسران و پيشتر قسه يان له گه ل کرا بوو. يه کيک له به پيرسان له شاري کرماشان وتي: مه قاماتي په سمبي شاري سنه، وا درنه خه ن هيج له وه واله نازانن. ته نانه ت يه کيکيان وتبوو: (سوبحاني) هيج تاوانيکي نه کرده تا نيعدام بکري..

دوباره جوړه دلخوشي به ک پروي تي کردينه وه.. گه پايه وه بو پاره، ديسان و يه کسه ر تو ماريکمان کرده وه و زانا که سايه تيه کاني ناوچه که نيمزيان کرد، تيايدا داوای نازا کردني ماموستا کرابوو.. له سه ريکي تره وه جه ماوهری ناوچه که نامه نا په زايه تنامه ي زوريان ناراسته ي به پيرسان و په رله مانتاراني ناوچه که له نه نجومه ني شوراي نيران کرد.

له گهرمه ي نه م هه ولانده دا دوباره هه والي راستي شه هيد بووني کاکم درايه وه به گويماندا.. بويه به دلي شکارو تاساوه وه چووین بو وه رگرتني تهرمه که ي له شاري سنه. شاياني باسه خه لگيکي زور له شاره کاني پاره وه کرماشان و جوانپرو و پوانسرو سنه و کامياران و شاره کاني تره وه، خو يان ناماده کردبوو بو مه راسيمي به خاک سپاردني تهرمه ي ماموستاي شه هيد.. به لام دوپاره زنجيره ي دروو ده سي ده سي پي کردن دهستي پي کرده وه، نه و پوژه جه نازه که يان نه دايه وه، دياربوو له کاردانه وه ي مه راسيمه که زور ده ترسان. دمه قاله يه کي زور له نتيوان نيمه وه به پيرساني داواکاري گشتي سنه دا پروي دا. ناچار سه رداني دادوه ري گشتيمان کرد، که له دريژايي نه و

چهند مانگه شدا يه كه جومله‌ی راستمان لي نه‌بيستبوو. شه‌نده هه‌بوو شه‌مجاره پيئي
 وتين: هه‌والئي ئيعدام كردني سوبحاني راسته. ئيوه برون بۆ شاري قوروه^(۱), له‌وي
 جه‌نازه‌كه وه‌رگره‌نوه. وتمان: وه‌سيه‌تنامه‌ی شه‌هيدمان به‌ني چونكه دلنيابووين
 كه وه‌سيه‌تنامه‌ی نوسيوه. وتيان: پيئي وتراوه كه وه‌سيه‌تنامه بنوسي، به‌لام وه‌سيه‌تنامه‌ی
 نه‌نوسيوه و، وتويه‌تي: من پيويستم به‌نوسيني وه‌سيه‌تنامه نيه.

ئيمه‌ش زانيمان شه‌و درويه، چونكه دلنيابووين كه وه‌سيه‌تنامه‌يه‌كي گشتگر و
 دريژي نوسيوه و، ئاموزگاري و ياداوهری زوري بۆ كه‌سوكاري و موسلمانان به‌گشتي تيدا
 نوسيوه. به‌ه‌رحال شه‌و تاوانبارانه غه‌بري جلو به‌رگه‌كاني و قورئانه بچو كه‌كي به‌رياخه‌لي
 و ۱۲۸ تمه‌ن هيچي تريان نه‌داينه‌وه.

پاشان چووين بۆ شاري قوروه و، داواي جه‌نازه‌كه‌مان كرد له‌ داواكاري گشتي. وتي:
 من هيچ له‌م باسه‌ نازانم و هه‌والئي ئيعدامكردني كه‌ستيكي وام نه‌بيستوه... زور هه‌ولمان دار،
 بي ئاكام بوو... سه‌ره‌نجام كه‌پاينه‌وه بۆ مالي خومان له‌ پاوه و بي هيو بووين. له‌ شارو
 ناچه‌كه‌ي خومان خه‌لكيكي زور چاوه‌پيئي ئاپره‌ي ته‌رمي شه‌هيد بوون.

پوزي دوايي دوباره له‌گه‌ل ژماره‌يه‌كي تر له‌خزمان و دۆستان كه‌پاينه‌وه بۆ شاري
 سنه‌و داستاني درۆ و ده‌له‌سه‌ي پوزي پيشومان دايه‌وه به‌ناوچاوي به‌پرسانى شه‌و
 شاره‌دا. شه‌وانيش ناچار بوون رازي دلان بدركيئن. وتيان: راستيه‌كه‌ي شه‌ويه ئيوه درۆ
 پزيم پيلان شه‌گزين، وه‌گه‌رنا دانه‌وه‌ي ته‌رمي مردويه‌ك شه‌و هه‌موو به‌زمه‌ي ناري. بويه
 وتيان: بائه‌م شه‌شامه‌ بگه‌رپته‌وه، پوزي دوايي ته‌نها دوو كه‌س به‌ئوتومبيلتيكه‌وه بنيين،
 ته‌رمه‌كه‌تان ده‌ده‌ينه‌وه.

ئيمه‌ش بۆ بيانوو برينيان وامان كرد، من و ۱۴ كه‌س هاتينه‌وه و، شه‌وان له‌
 كه‌ناريكه‌وه وه‌ستان و خوم و دوو كه‌س چوينه‌وه لايان. بۆ جه‌نده‌مين جار ده‌سي ده‌سي
 و درۆ و ده‌له‌سه‌ ده‌ستي پي‌كردوه. وتيان: ئيمه‌ جه‌نازه ته‌سليم به‌ ئيوه ناگه‌ينه‌وه،
 ئيوه نيازتان خراپه. به‌ هه‌ر حال، شه‌م دوا خستن و ده‌ست برينه‌ واي لي كردين دوباره

(۱) قوروه، شاريكه‌ نزيكه‌ي ۱۳۰ كم له‌ سنه‌وه دوروه.

گومانی نه و ه مان بۆ دروست ببیته وه که ماموستا ناصر شه هید نه کراوه و، نه یانه وی به م شتیوه پراده ی کاریگری و کاردانه وه ی هه واله که بزائن و، نه گه ر بزائن به ئاسایی به سه ریاندا ده پوا، شه هیدی بکه ن.

هه وئی که سایه تی و لایه نه ئیسلامییه جیهانییه کان:

تا نه و کاته هه ندی به رپرس له هه ندی ده زگای حکومی دا هه وائی ئیعدام کردنه که یان به درۆ ده خسته وه. ته سلیم نه کردنه وه ی جه نازه که ش نه و گومانه ی به هیزتر کرد له زیهنی که س وکارو دۆستانیدا. بۆیه دوباره بپۆکه ی هه ولدان و ده نگ هه لپرین سه ری هه لدایه وه. له م میانیه دا هه ولکه کان چپ بوونه وه بۆ گوشارخسته نه سه ر ده سه لاتدارانی ئیتران که نه گه ر حوکم دراوه حوکمه که ی سووک بکری و، نه گه ر بپریاری ئیعدام دراوه هه لی وه شیتنه وه.

له و لایه نه به رچاوانه ی که پینشته ر و تا نه و کاته ش قسه یان له گه ل به رپرسیانی ئیتران و سه فاره ت و نوینه رانی ئیتران کرد، نه کری ئاماژه بکه ین به: کۆمه لی (إخوان المسلمین) ی میسری و، سه رکرده ی بزوتنه وه فه له ستینی و لوینانییه کان و، سه رکرده ی ته (الجماعة الاسلامیه) ی پاکستان و، سه رکرده کانی شۆرشی نه فغانی و، چه ندین زاناو که سایه تی ئیسلامی له ولاتانی پاکستان و میصر و ئوردون و ولاتانی خلیجی و ئه وروپی. نه مانه به نامه و ناره زایه تنامه و بروسکه ی جۆراوجۆر داوایان کرد له حکومه تی ئیتران که ماموستا ناصر ئازاد بکات و، نه گه ر حوکمی توندیش دراوه به شکو حوکمه که دابه زینری. ته نانه ت له هه ندی ولاته وه له لایه ن براهه ئیسلامی یه کانه وه گوشار خرایه سه ر سه فیره کانی ئیتران که سه فیری تاییه ت بۆ نه و مه سه له یه بکه ن.

مانگیگ ئه م هه ولانه درێژه ی هه بوو، له کاتی که دا هه موو نه هلی سوننه تی ئیتران به گشتی و کوردستان به تاییه تی له حاله تی که ناره حه تی و دوو دلیدا بوون، نه ک ته نها له بهر هه وائی شه هید کردنه که، به لگو له بهر نه و هه موو درۆ و ده له سه و ده سه تپرییه ی له م پانتوراما کورتکراوه دا خسته مانه پوو.

دیدار له‌گه‌ن به‌رپرسی دهن‌گای (قضائی) و (داواکاری گشتی نیران):

له‌به‌شئ له‌مه‌وله ناو‌خو‌کاندا نزیکه‌ی سی که‌سایه‌تی ناودار و زانای ناوچه جیاجی‌اکانی نه‌هلی سونه‌تی نیران، سهردانی به‌رپرسی دهن‌گای قضائی نه‌و کاته (مقتدائی) و، داواکاری گشتی نه‌وکاته‌ی نیران (ره‌ی شه‌ری) یان کرد، له تارانی پایته‌خت.

سهره‌تا سهردانی (مقتدائی) یان کرد، ده‌رباره‌ی نه‌و کیشه‌یه ناگاداریان کرد. باسی ناعه‌داله‌تی و گوئ نه‌دان به‌مافی خه‌لگی نه‌هلی سونه‌تیاں بو کرد. باسی کاردانه‌وه‌ی خراپی نه‌و هه‌واله‌یان کرد له‌سهر وه‌زع و نه‌منیه‌تی ناوچه‌که.

نه‌ویش نینکاری کردو وتی: ناگام له‌م هه‌وال و پوداوه نی‌یه ! پاشان به‌لئینیدا که‌له‌چند پوژئیکدا هه‌والیان بداتئ..

چهند پوژه‌که گه‌یشه بیست پوژ و وه‌لامی نه‌دایه‌وه. بویه هه‌مان ده‌سته له‌زانایان و که‌سایه‌تیه‌کان ناچاربوون سهردانی (ره‌ی شه‌ری) بکن. یه‌کئ له‌زانایان به‌ ناوی وه‌فده‌که‌وه باسی گه‌وره‌یی و پایه‌به‌رزی ماموستا ناصری کرد، که‌چوون خزمه‌تی به‌ نیسلام کردوه‌و، له‌سهره‌تای شوپشی نیراندا دژی پژییمی شا خه‌باتی کردوه و پشتنگیری نینقلاب بوه و، که‌سایه‌تیه‌کی نهرم و میانه‌ره‌و بوه و، دژی جموجوئی چه‌کدارانه به‌رووی شوپشدا - که‌له‌ناوچه‌ی هه‌ورمان و ده‌رویه‌ری په‌یدابوو بو- وه‌ستاوه و، هانی لاوانی داوه که‌ شیوه خه‌باتی دایه‌لوکی و ناشتیانه بگرته پیش. هه‌روه‌ها نه‌و زانایه ناماژهی به‌وه‌ش کرد که‌ شه‌هیدکردنی ماموستا ناصر نه‌بیته مایه‌ی بیزاریی خه‌لکی نیران، به‌تایبه‌تی ناوچه سونیه‌کان و، هیچ خزمه‌تیک به‌پژییمی کو‌ماری نیسلامی ناکات.

(رهى شهبرى) له وه لامدا وتى:

(پاسته ئاغای سوبحانی چهكى دژى ئیمة ههئنه گرتوه، بهلام بهقهلهمهكهى درىغى نهكردوه دژى ئیمة. ئه، تاكه كهسێكه كه لهسهرهتای دامهزاندنى حكومهتى ئیمةوه سهرسهختانه دژمان وهستاوه، بهجورئتهوه داكوكى لهعهقیده و بۆچونى خۆى كردوه. بۆ نمونه: ئیمة دواى پيشهوا مهعصومهكانمان كهسى شك نابهین جگه له ئیمام خومهینى، بهلام ئاغای سوبحانی چهندنین بهلگهى هیناوهتهوه بۆ كافرکردنى، بهگومرا ناوى دهبات..)

لهكۆتاییدا بهئوسلوبیكى ناشایسته وتى: (بۆیهپیتان رانهگهیهنم كهمن بۆ خۆم موحاكههم كرد! خۆشم حوكمى ئیعدام دهرهقى دهركرد! به راشكاویش پیتان نهئیم: ههركهس وهكو ئهو بیر بکاتهوه – تهنانهت ئیویه ئهندامانى ئهم وهفدهش – یا ههركهسى تر له ئیراندا وهك سوبحانی بیر بکاتهوه، حوكمى ئیعدامى هیه و شایانى لهناوبردنه، ئهگه رده ههزار كهسى واش ههبیت...!! ئیمة بهرزه وهندى پژیى ئیرانمان مهبهسته. ئیمة بایهخێكى ئهوتق بهمهسه له مهزههبيهكه نادهین. ئیویه دژى پژیى دهجولین ئیویه تومار و نارهبایهتنامه دژى ئیمة پرنهكهنهوه و بلاوى نهكهنهوه..)

ئهم شیبوازه پیر له سوکایهتى و بێ نهدهبىیه، واى کرد یهكئ له نهندامانى وهفدهكه بلئ:

(ئاغای (رهى شهبرى) ! راشكاوانه پیت نهئیم: ئاغای سوبحانی ههمان بۆچونى نههلى سوننهتى ههبوو. ههموو سوننىیهك وهك ئهو بیر نهكهنهوه. ماموستا سوبحانی شتیكى نهوتوه زیاتر له وهى نههلى سوننهت برىوى پبیهتى..)

سهرهنجام دۆخى مهجلیسهكه شیبوا. وهفدهكه داواى تسلیم کردنه وهى جهنازهكه بیان کرد.(رهى شهبرى) بهرقیكى رهشهوه وتى: بچن سهردانى داواكارى

گشتی (سنه) بگن. من ناگاداریان نه که مه وه که پراستیہ کانتان پئی بلتین، باسی
 وەرگرتنه وهی جه نازہ که مه کهن، چونکه شتی وا هرگیز ناییت و ناگونجیت !.. (۱)
 به وجره نه وه وفده بهرپزه هاتنه دهر وه. زمانیان نه هاته گۆ، زمانی حالیان
 شکاتی حالی سته ملیکراوانیان به باره گای عهدلی خویی ده که یاند.. نه بی چنندین
 کهس ناوا بی سهروشوین بکریزو کهس نه ویری له گوشه ی گوندیکیشدا به دوا ی
 هه وایاندا بچی؟ نه مه حالی ده یان که سایه تی و زانا و پیاماقولئی ئیرانه، که ده ستیان
 ده گاته بهرپرسیانی یه که می (ده زگای قضائی) و بریار به ده ست، وای به حالی مه زلوماتی
 ترو ده ست کورت و بی که سان..؟!!

سهردانه وه له داواکاری گشتی سنه:

له دریزه ی هه وه بی هوده و ناکامه کاند، به یانی پوژی دوا یی، وه فدیک سهردانی
 داواکاری گشتی سنه (نیکرو نام) ی کرد. کاک مه نصوری برای شه هید ده لئی:
 به پقتیکه وه سه بیری کردم و وتی: (ها، ناغای سویدانی ! سه ری تارانیشان دا،
 ناغای ره ی شه هریستان بینی، جگه له وه ی ئیمه پیمان گوتن، هیچی تری پئی وتن ؟
 ئیوه تو ماری ئیمزاکرا و پر نه که نه وه و سوکایه تی به (مقدسات) ی ئیمه نه کهن.
 دلنایان ئیمه به و ئاسانی یه لیتان خوش نابین، نه له ئیوه، نه له وان ه ش که نه و تو ماره
 دریزه یان نیمزا کردوه.. نه و پروپاگهنده یه ش که بلاتان کردو ته وه گوا یه (ناصری
 سوبحانی) مان له گورستانی درو منانی ئینقلابدا ناشتو وه پاست نی یه، چونکه ئیمه
 ئه ومان به موسلمان و زانایه کی پایه بهر ز زانیوه. ئیمه به مه راسیم و نه شریفاتی
 ئیسلامی کفن و دفنمان کردوه و نوژی جه نازه ی له سه ر کراوه و، له گورستانی
 (گولزاری شه هیدان) نیژدراوه، دعای (اللهم ان کان محسنا فزد فی إحسانه ..)
 به سه ردا خویندراوه. سه بارت به وه ش که نه و چه کدار نه بووه و دزایه تی پژی می
 نه کردوه، پاسته، به لام قه له مه که ی چه کیکی گرم بوو دژی ئیمه. مه گه ر ئیوه نازان

^(۱) دهقی نه م لیدوان و قسه و به سه رهاته له کۆنوسیکی تایبه تی وه فدی ناوبراوه وه وەرگراوه.

ئەم برادەرەى ئىتوھ (ناصرى سوبحانى) چى پىڭ كىردوڭن؟ تەنھا نامەيەكى باس ئەكەم كە بە ناوى (زىندان لە ئىتران) دا نوسىويەتى و، نارديوەتى بۆ زياتر لە ۵۰۰ (پىنچ سەد) لە بىريار و زاناي گەورەى جىھانى ئىسلامى و، تىايدا ئابروى بۆ جەھورى ئىسلامى ئىتران نەھىشتۆتوھ... لەبەر ئەم شتانە حوكمى لەسەدارە دانى درا. بۆيە داوا لە ئىتوھش ئەكەين واز بىتن لە درايەتى پىژم. بە نىسبەت تەرمەكە شىبەوھ ئىمە تەسلىمتان ناگەينەوھ، تا وەزعى ناوچەكە ئالۆز نەبى، ئىمە لەوھش دۇنيا بووڭن كە دانىشتووانى شارى سەنە تەرمەكەيان لە دەستى ئىتوھ ئەفراند، تا لىرە بىنئىژن و ئازاوه دژى حوكمەت بەرپا بىي.

پاش ئەم قسانە داواكارى گشتى ووتى: ئىستا بچن بۆ شوعبەى چوار، لەوئى چەند فەرمانبەرىك لەگەلتان دىن و گۆرپى (ناصر) تان لە شارى قوروھ پىشان ئەدەن.

كاك مەنصورى براى شەھىد ناصر دەلى: ئىمەش چوڭىنە شوڭىنى ناوبراو، بەلام ووتيان: ئىمە ھەقمان نىو، كەستان لەگەل نانتىرڭن. ئىمەش تكاو پچاى زۆرمان كىرد؛ سەرەنجام ووتيان: ئىتوھ بىژن، ئىمە كەسىك ئەنئىرڭن بۆ قوروھ، لەوئى لاي داواكارى گشتى شارى قوروھ ئەتان بىنى و لەگەلتان دى بۆ سەر گۆرپەكە.. بەھرحالئى بوو ئىمە چوڭىنە قوروھ و لەوئى چاوه پىمان كىرد، سەرەنجام كەسىك ھات و لەگەلى چوڭىنە گۆرستان و گۆرپىكەيان نىشان داڭن، ووتى: ئەمە گۆرپى ئاغاي سوبحانى يە.

ئىمە بە گومان بووڭن لەپاستى قسەك، ووتمان چۆن بىروا بگەين ئەمە گۆرپى ئەوھ ؟ ووتى: مەن مەئورم و ھەر ئەوھەندەم پى ووتراوھ. پاش دوو پۆژ ھاتىنەوھ، بىرمارمان دا بە ھەر حالئىك بووھ ئەبى گۆرپەكە ھەلئەينەوھ و دۇنيا بىڭن. جا، لەكاتىكا ئىمە لە دەورى گۆرپەكە بووڭن دوو پاسەوانى گۆرستانەكە ھاتن و لىستىكى ناوى مردووه تازه نىژراوھكانيان پى بوو. لىمان نزيك بونەوھ و لىيان پىرسڭن: ئىتوھ چى ئەكەن لىرەو چىتان ئەوئى ؟ ووتمان لەقەبرى مردوويه كمان ئەگە پىڭن و وا گومان ئەبەين ئەمە بى. ووتيان: ناوى چىيە ؟ ئىمەش دوودل بووڭن ناوى بدەين بە وان. بۆيە پىرسىمان: ئەو لىستە چىيە ؟ يەككىكەيان ووتى: ناوى مردووى ئەم گۆرستانەيە، بەلام ناوى ئەم خاوەن قەبرەى تىدا نىە. ئەم قەبرە ئاسايى نىيە، پۆژىك پىش جەژنى نەورۆزى ئەمسال (سالى ۱۳۶۹ ى

هه‌تاوی)، چەند فەرمانبەریکی شارەوانی لەگەڵ چەند بەرپرستیکی بەشی داواکاریی گشتی هاتنە ئێره و چوار تەرمیان پێ بوو. بەپەله داوایان لە ئێمه کرد گۆرپێکی ئامادەیان پیشان بدەین، سەرەنجام ئەم گۆرپە خاڵیەمان پیشان دان و زۆر بەپەله یەکی لە چوار تەرمەکیان داگرت و خستیانه ئەم گۆرپەوه. منیش وتم: بێ زەحمەت ناو و ئاونیشان (مشخصات) ی ئەم کەسەم بدەن، تا لە لیستەکەدا بینوسم. یەکیکیان بەتۆرەیی پێی وتم: تۆحەقت بەسەر ئەم خاوەن قەبرەوه نەبێ. لەوکاتەدا من ئەو مەشورەم نەناسی. فەرمانبەریکی شارەوانی بەگوێمدا چپاندی، وتی: هەقت نەبێ ئەم جەنازەیه هی پیاویکی زۆر گەوره و گرنگە. من هەستم کرد مەسئولەکان لەم جەنازەیه ئەترسان. من بۆ خۆم ئەم پیاوهم شت و هەستم کرد پیاویکی موبارەکه.

پاسەوانەکه پاش ئەم قسانە وتی: دواى كفى ئەم کەسەى ئێوه، مەسئولەکان سێ تەرمەکهى تریان برد بۆ ناو گۆرپستانی دژە شوپشەکان کە پێی دەلێن: (گۆرپستانی کوفر ئاوا). ئیتر ئێمه هیچی تر لەم قەبرە نازانین.

كاك مەنصور لە درێژەى قەسەکانیدا دەلێ: دواى ئەمەش هەر دوو دل بووین...بۆیه هەولماندا کە یارمەتیمان بدەن و گۆرپەکه هەلبدەینەوه، بەلام ئەوان زۆر دەترسان. بۆماوهى دوو مانگ لەگەڵیان خەریک بووین، سەرەنجام کە چاودێری سیخووان لەسەر گۆرپ و گۆرپستانەکه کەم بوەوه قەناعەتیان کرد و گۆرپەکه...ن هەلدایەوه.

كاك مەنصورى بۆى شەهید دەلێ: خۆم چۆمه ناو گۆرپەکه و كفنەكەم كردهوه، دەم و چاوى كاكى گەوره‌م و مامۆستای ئازیزم بینی. هەرچەند زیاتر لەسێ مانگ بەسەر شەهید بوونیدا تێپەڕی بوو؛ بەلام وهك خەوتوو وابوو. دەم و چاوى تەپو پاراو بوو. لاشەى بەخۆى نەزانی بوو. لەوکاتەدا دلتیا بوم لەشەهید بوونی. ئەو شەمان بۆ دەرکەوت کە ئەو سەستە مکارانە هەندێ ماددەى کیمیایى بیان بەلاشەکهیدا کردبوو. هەرۆهە ئاسەوارى ئەشەكەنجە و ئازاردانمان لەلاشه و سەر و دەموچاویدا بینی.

بەم جۆرە هەوائى دلتیا بوون لەشەهید بونی مامۆستا ناصر بلۆبوەوه. دواى ئەوهى کە دەرکەوت نۆ مانگ و نۆ پۆژ، (بەقەدەر مانەوهى ئاسایى لەپەحمى دایکدا)، لەزینداندا ماوه‌تەوه و، جۆرەها ئەشەكەنجەدراوه، چ لەدەزگای موخابەراتى (سنه)، چ لەزیندانى

داواکاری گشتی (سنه)، چ له زیندانی گه‌وره‌ی (ئوین) له تاران. هه‌روه‌ها له‌سه‌ر ده‌ستی لیژنه‌ی هاویه‌ش له‌تاران له ۱۲/۲۸ ئه‌سفه‌ندی /۱۳۶۸ به‌رامبه‌ر ۱۹۹۰/۳/۱۸ ئه‌وش معلوم بوو که له‌لایه‌ن داواکاری گشتی شاری سنه‌وه به‌خنکاندن شه‌هید کرابوو. (۱)

گێڕانه‌وه‌ی ئه‌م پانۆراما پر له‌ تالاه‌مان به‌پێویست زانی.. تا بۆ هه‌موو لا ده‌رکه‌وی کاتی سته‌مکاری به‌ره‌وا زانرا و دادپه‌روه‌ری له‌ ئارادا نه‌بوو، کاتی یاسا ته‌نها وته‌ی سه‌ر کاغز بوو؛ چۆن هه‌موو په‌وشته‌ ناپه‌سه‌ند و بیزراوه‌کان ده‌بنه‌ ئاکاری پۆزانه‌ی کاریه‌ده‌ستان و، درۆ و بێ وه‌عدی و سویندی ناهه‌ق و بێ شه‌هیدی و بێ پێزی و، پێشیلکردنی هه‌موومافه‌ په‌واکانی هاوولاتی، ده‌بیته‌ دیاره‌یه‌کی ئاسایی و، هیچ پێز و پێزی بۆ یاساو ده‌ستور و به‌هاکان نامینیتته‌وه‌ و، فه‌ساد و گه‌نده‌لێش سه‌رتاخواری ده‌زگا حکومه‌یه‌کان ده‌گریتته‌وه‌.

رۆژانی پرسه و سه‌ره‌خۆشی:

هه‌رچه‌ند به‌رپرسیان زۆر هه‌ولیاندا که‌بۆنه‌ی پرسه‌و سه‌ره‌خۆشی له‌ بنه‌ماله‌ی مامۆستا نه‌بیته‌ فرسه‌تی خۆپێشان‌دان و، ده‌رپیرینی ناپه‌زایی دژی ئه‌وکاره‌؛ به‌لام کۆپی پرسه‌ی خوالێخۆش بوو چه‌ندین پۆزی خایاند و، له‌سه‌رتاسه‌ری شاره‌کانی ئێرانه‌وه‌ ئه‌هاتنه‌ پرسه‌که‌ و، ده‌زگا‌کانی ئاسایش بۆیان کۆنترۆل نه‌کرا.. زۆریه‌ی کاته‌کانیش، به‌ وتاری بابته‌ی تاییه‌ت به‌که‌سایه‌تی و باسی ئاكاره‌ به‌رزه‌کانی مامۆستا ده‌برایه‌ سه‌ر، به‌تاییه‌تی له‌لایه‌ن ئه‌و مامۆستا و هاوه‌لانه‌یه‌وه‌ که‌ له‌شاره‌کانی تره‌وه‌ ده‌هاتن. که‌س و کارو دۆستانی شه‌هیدیش زۆر هه‌ولیان ده‌دا که‌ خه‌لکه‌که‌ هێور بکه‌نه‌وه‌ و، حاله‌تی توند و تیژی پوو نه‌داو ئاسایشی ناوچه‌که‌ نه‌شێوی و، پڕو بیانوو نه‌دری به‌ ده‌ست مه‌سئول و کار به‌ده‌ستانه‌وه‌ بۆ ده‌ستگیر کردنی لاوان و دۆست و لایه‌نگرانی مامۆستای په‌حمه‌تی.

^(۱) ئه‌م زانیاری یانه له‌ ده‌قی یاداشتنامه‌ی کاک مه‌نصورێ سوپحانی بۆ شه‌هید سوپحانی، راسته‌وخۆ وه‌رگیراون.

هه‌ندی زانیاری دهرباره‌ی دوا رۆژه‌کانی شه‌هید بوونی:

پاش هیتور بوونه‌وه‌ی وه‌زعی گشتی خیزان و بنه‌ماله و دۆستانی، که‌م که‌م له‌پێی هه‌ندی و‌رده به‌پررسی ده‌زگا‌کانی (اطلاعات) و ده‌زگای (قضائی) و به‌پرسانی تره‌وه، چه‌ند و‌رده زانیاری‌یه‌ک دهرباره‌ی پۆژانی کۆتایی ژبانی مامۆستا ناصر که‌وته ده‌ستی دۆستانی، که‌ئهمه هه‌ندی له‌و زانیاریانه‌ن:

پۆژی ۱۳۶۸/۱۰/۲۵ هه‌تاوی، به‌رامبه‌ر ۱۹۹۰/۱/۱۵، مامۆستا ناصر ی سوبحانی له‌زیندانی گه‌وره‌ی (ئه‌وین) ه‌وه له‌ تاران ی پایته‌خت گوێزراوه‌ته‌وه بۆ گرتوخانه‌ی سیاسی شاری (سنه) و، بۆ ماوه‌ی ۱۰ پۆژ هیتراوه‌ته‌وه. دواتر پۆژی ۱۳۶۸/۱۱/۶، به‌رامبه‌ر ۱۹۹۰/۱/۲۶ براوه‌ته‌وه بۆ زیندانی (ئه‌وین) له‌ تاران و بۆ ماوه‌ی (۱۵) پانزه پۆژ هیتراوه‌ته‌وه. بۆ چاریکی تر له‌ ۱۳۶۸/۱۱/۲۲ واته له‌ ۱۹۹۰/۲/۱۲ هیتراوه‌ته‌وه بۆ گرتوخانه‌ی سنه و بۆ ماوه‌ی مانگیکی ته‌واو خراوه‌ته‌ ژێر لیکۆلینه‌وه و مه‌حکه‌مه‌کردنی به‌رده‌وام. سه‌ره‌نجام له‌ ۱۳۶۸/۱۲/۲ (۱۹۹۰/۳/۱۶)، له‌کاتژمێر هه‌شت و چاره‌کی شه‌ودا به‌بیانوی گواسته‌وه‌ی بۆ زیندانی (کرماشان)، ئه‌یبه‌ن بۆ دادگای (سنه). له‌وێ که‌ ده‌بینێ درۆیان له‌گه‌ڵ کردوه، پێیان ده‌لێ: بۆ درۆم له‌گه‌ڵ ئه‌که‌ن؟ بۆراستیه‌که‌تان پێ نه‌وتم؟ له‌وێ سه‌رنیشه‌یه‌کی زۆری بۆ دروست ده‌که‌ن و چۆره‌ها نازاری ده‌رونی و چه‌سته‌یی ده‌ده‌ن، تا‌پازی ببی که‌ په‌شیمان نامه‌یه‌ک بنوسی و ته‌سلیمان ببی.. ئه‌ویش به‌ هیچ چۆرێک وه‌لامیان ناداته‌وه. دوا‌جار پێی ده‌لێن: ”تۆحوکمی له‌ سێ داره‌دانت دراوه، ئه‌گه‌ر تۆ به‌ نامه و په‌شیماننامه‌یه‌ک بنوسی، حوکمه‌که‌ت سوک ده‌کری. به‌پێی قسه‌ی یه‌کێ له‌ به‌پرسان که‌ له‌وێ ئاماده‌ بووه، مامۆستا له‌ وه‌لامدا وتویه‌تی: چاچی باشته‌ره له‌م خێر و به‌ره‌که‌ته‌ که‌خوا به‌ نسیبی منی کردبێ..“

به‌هه‌رحال، پاش هه‌ولێکی زۆر له‌گه‌ڵ، چاوی ده‌به‌ستن و ئه‌یبه‌نه شوینی تابه‌تی له‌سێداره‌دان. له‌وێ (خبیب) ئاسا و به‌هیمه‌تیکی به‌رزه‌وه و سه‌ربه‌زانه

پاده وه سستی و داویان لی دهکا که مؤلته پی بدهن نویژی عیسا بکات.. نهوانیش مؤلته ددهن و، نویژیکی خوی ناسایی دهکات. پاشان داویان لی دهکا مؤلته بدهن نویژی (اوابین) بکات، بهلام مؤلته نادهن و نهیبه نه سر سهکوی لهسیداره دان. لهویشدا بق جاریکی تر داوی لی دهکن که په شیمانی ده ریبری، تا حوکمه که ی بق سووک بکن. نهویش باستیکی نیمانی بیان بق دهکات ده ریاره ی (قهزاو قهدهن) و پبیان دهلی:

(نهگر من بو رزگار کردنی خوم له هلتویسته کام په شیمان بیمه وه، نیوه رازی بکهم و، نیوش نازدم بکن، پاش ده رچووم له زیندان، له سر نهو جاده به نوتومیلنیک بکات به ژیره وه و یه کسر له ناو بچم، فهرقی نهو دوو مردنه چی یه به لاتانه وه ؟ جا بوچی به ره غبت و شوقی خوم نم یه که یان هله نه بژیرم که مردنه له ریبری خوادا ؟ که له راستیدا مردنیش نه و ده سکه وتی ژبانی هه میسه یی له گه لدا یه!!)

پاش نم قسانه به دهنگی به رز شایه تومانی خوینده وه ووتی: کاری خوتان بکن و، پرووی کرده چند که سیک له وانه ی که ناماده ی نهو مه راسیمه بوون و فهرموی: (وه صیه تان بو ده کم که به ره وخوا بگه رپنه وه. تۆبه بکن، له گونا هه کانتان په شیمان ببنه وه، چونکه ژبانی دنیا کورته و مردن له هه موو کس نزیکه، غیری کرده وه ی چاکیش هیچ شتی فریای نینسان ناکه وئی.)^(۱)

به و جوړه له و سات و پوژده دا، شهوی ۲۷ له سه ر ۲۸ ی/۱۲/۱۳۶۸ هـ (۱۶ له سه ر ۱۷ ی/۳/۱۹۹۰) ن ماموستا ناصر شه هید کرا و، گیانی پاک و سه ری به رزی به ره و کاروانی شه هیدانی پی سه ری به رزی گه رپایه وه.. دوا ی نه وه ی که ۲۸ سال و نو مانگی پر به ره که تی له ژبانی برده سه ر و، نه یان هیشت ته منی بگاته چل سالی و نهو مه راسیمه قورنانی یه جیبه جی بکات، که زوږ به زهوق و تاسه و شهوقه وه خوی بو

^(۱) له دهقی نوسراونکی تاییه تی بنه ماله ی ره حمتی وه رگبراره.

ناماده کردبوو. مراسیمی خویندنی نهو دوعا و نزیانهی که له م نایه تانهدا نامارهبان
پیی کراوه:

(ووصینا الانسان بوالدیه احسانا، حَمَلْتَهُ اُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعْتَهُ كُرْهًا، وَحَمَلْتَهُ وَفِصَالَهُ
ثَلَاثُونَ شَهْرًا، حتی إذا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ اربعینَ سنة قال: رَبِّ اَوْزِعْنِي أَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ
التي اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ، وَأَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ، وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي، اني تُبْتُ
اليك واني من المسلمين. اولئك الذين تَتَقَبَّلُ عنهم اَحْسَنَ ما عَمِلُوا، وَتُجَاوِزُ عن
سيئاتهم في اصحاب الجنة، وَغَدَّ الصِّدْقِ الذي كانوا يوَعِدُونَ) (الاحقاف ١٥-١٦).

ههوالی شهید بوونیشی پاش (٢٧) پوژ گه شسته کهس و کارو دۆستانیهو پییه
مامۆستای پهحمهتی تو مانگ و تو پوژ له زینداندا مایهوه، به پادهی مانهوهی
له پهحمی دایکیدا. چونکه له ١٣٦٨/٢/١٨ بق ١٣٦٨/١٢/٢٨ زیندان بوو. واته
له ١٩٨٩/٦/٨ بق ١٩٩٠/٣/١٧ ی..

سه بارهت به وه صیه تنامه ی مامۆستا ناصر:

به پیی نهو زانیاری یانهی دهستی کهس و کار و دۆستانی مامۆستا ناصر
کهوتوره، ههروهها به پیی دان پیدانانی چهند کار به دهست و فرمانبهریکی
دهزگانی حکومهتی ئیران، واپی دهچی مامۆستا ناصر وه. بیه تنامه یهکی دوورنۆ
دریژی نویسی. بهلام کار به دهستان ملیان نهدا به وهی ته سلیمی بکه نهوه، هه چهند
ههولی زۆر درا بو ته سلیم کردنه وهی وه صیه تنامه که چونکه به پیی یاساو عورفه کان
ما فیککی ناسایی هه مه حکومیکیشه.. جگه له وهش نهو ژماره زۆره نوسراو و کتیب
وکاسیتهی دهنگی مامۆستا خۆی، که له کاتی دهسگیرکردنیدا بردیان؛ نهوانه شیان
ته سلیم نه کرده وه. له وانه دهفته ریکی گه وه که مامۆستا دوا سه رنجی خۆی له سه
هه ندی مه سه لهی زانستی و بۆجوونی قورنانی تو مار کردبوو، له گه ل نوسخه یه که له
کتیبی (الامامة والولاية) به عه ره بی و فارسی و، کتیبی (مختصر الاعتصام) ی
(شاطبی) و، کتیبی (مجموعه الفتاوی) (مذکره فی مصطلحات الحدیث).. خۆشبه ختانه

ئەمانە ھەموو وینەى ترىان ھەيە؛ بەلام ئەو دەفتەرەى دوا تىببىنى يەكانى تىدا بوو، لەو ناچى نمونهى ئى گىرابىتەوھ. بەپىى ھەندى زانىارى لە دەزگای موخابەراتى (إطلاعات) ى سەنەو دەست كەوتوون، كەسىك دانى بەوھدا ناوھ كە ھەموو ئەو بەرھەمانە لە ھوشەى (إطلاعات) داسوتىنراون، بۆ ئەوھى جارىكى تر دەست نەكەونەوھ. واپى دەچى گومانى ئەوھيان كوردبى كە وینەو نمونەى ترىان ئى نەگىرابىتەوھ.

مەسەلەى گواستەوھى تەرمى خوالىخوش بوو:

پاش دۇنيا بوون لە شەھىدبوونى مامۇستا ناسر و، ديارى كردنى گلگۆكەى لە قەبرستانىكى شارى قوروھ، بنەمالە و دۇستانى كەوتنە بىرى گواستەوھى تەرمەكەى بۆ گوندى خۆيان، چونكە مەسافەى نىوان شارى پاوھ تا شارى قوروھ، مەسافەيەكى زۆرە. لەم بارەيەشەوھ بەرپرسان ھىچ ھاوكارى يەكيان نەكردو ھەرچارە بيانويەكيان دەھيتاىەوھ.

جاريك بيانوى ئەمنى و سياسى يان ھەبوو، گوايە مەراسىمى گواستەوھ و پرسە دەكرتتە بيانوى خۆپيشاندان دژى بەرپرسان، جاريكى تر بيانوى تاشراوى شەرى، گوايە لای زانايانى مەزھەبى شافەى ناكرى گۆر ھەلكەنریتەوھ و، مردوو بگۆيزریتەوھ. بە ھەر حال، دۇستان و بنەمالەى مامۇستا بۆ بيانوى يەكەم بەلئىنى تەواويان دەدا كە رىعايەتى بارى ئاسايش بگەن. بۆ بيانوى دووھمىش داواى فتوايان كرد لە زانايانى ئەھلى سونەت. بۆيە پۆزى ۱۰/۲/۱۳۶۹ ك (۱۹۹۰/۵/۳۱) زابىنى، داواى فتوايان كرد لە زانا ناودارەكانى ناوچەكە، ئەوانىش فتوايان دا كە لە ھالەتى لەو جۆرەدا ھەلدانەوھى ھەر گۆزىك و گواستەوھى ھەر تەرمىك، زۆر ئاسايىيە.. لەو زانا ناودارانەى فتواكەيان ئىمزا كرد: مامۇستا شىخ ھەمە سعیدی نەقشبەندى، مامۇستايانى شورای فتواى ھورامان، مامۇستا ئەھمەدى بەھرامى و چەند زانايەكى تر لە ناوچەكە.

ھەر ھەمان پۆز نوسراویك لەو بارەيەوھ درايە نوینەرى راپەر لە پارىزگای كرماشان (حجة الاسلام زەرەندى) و داواى لى كرا كە يارمەتییان بدات لەو بارەيەوھ و، وەك

به‌رپرس و نوینه‌ریکی پابه‌ر چاوه‌پیتی کاردانه‌وه بکا و، ئه‌رکی مه‌سنولیه‌ت بگریته ئه‌ستو. هه‌مان پوژ دانه‌ری زانایانی ئه‌هلی سوننه‌تی پارێزگای کرماشانیش، نوسراویکیان ئاراسته‌ی داواکاری گشتی دادگای شوپش کرد له‌ سنه، له‌ نوسراوه‌دا هاتبوو:

له‌گه‌ڵ هیوای سه‌رکه‌وتن؛ هاوپیچ ده‌قی ئه‌و فتوایه‌تان بۆ ده‌نێزین که له‌ پیتی ته‌له‌فۆنی یه‌وه له‌گه‌ڵ به‌رپز نوینه‌ری پابه‌ر و وتار خوینی کرماشان حجه‌ الاسلام زه‌ره‌ندی باسی لێ کرا.. هیوادارین به‌ پیتی توانا یارمه‌تی پتویست ئه‌نجام بده‌ن..

بێ گومان ئه‌م هه‌وله‌ش بێ ئاکام مایه‌وه و به‌ هیچ جوړیک پازی نه‌بوون به‌ گواسته‌وه‌ی تهرمی مامۆستا‌ی ره‌حمه‌تی، که‌س و کاریشی ناچار کولیان دا له‌ داوایه‌. بۆیه‌ تا ئیسته‌ش گلکۆی مامۆستا ناصر له‌ گۆرستانی شاری قوروه‌ی نزیک شاری سنه‌یه‌. خوای گه‌وره‌ به‌ ره‌حمه‌تی خو‌ی شادی بکات و پله‌ی به‌رز بکاته‌وه‌.

کاردانه‌وه‌ی هه‌وائی شه‌هید بونی له‌ پوژنامه‌گه‌ری ئێرانییدا:

سه‌باره‌ت به‌ هه‌وائی شه‌هید بونی مامۆستا ناصر و کاردانه‌وه‌ی ئه‌م هه‌واله‌؛ شتیکی ئه‌وتو له‌ پوژنامه و گوڤار و ناوه‌نده زانستی و پوناکبیری یه‌ ئێرانیه‌کاندا به‌شیوه‌ی ئاشکرا به‌دی نه‌کرا.. ئه‌ویش له‌ به‌ر هه‌لوێستی توندوتیژی ده‌وله‌ت و نه‌بوونی ئازادی پاده‌رپین له‌و سالانه‌دا. به‌لگه‌ش ئه‌وه‌یه‌ تا ئه‌م سالانه‌ی دوا‌یی هه‌ندێ له‌و گۆرپانکاری یه‌ ریفۆرمی یانه‌ که‌ (محمد خاتمه‌ی) سه‌ره‌ک کوماری پێشوو پیتی هه‌ستا؛ نه‌توانرا هیچ شتی دهرباره‌ی کوژران و تیرۆر کردنی ئه‌و و سه‌دان که‌سایه‌تی تری ئێران بگوترێ، که‌له‌سه‌ر ده‌ستی ده‌زگاکانی (اطلاعات) له‌ناویران.

شتیکیش که‌له‌سه‌ر مامۆستا ناصر نوسرا بێ، ده‌گه‌رپته‌وه‌ بۆ پاش ۱۰ ساڵ له‌ شه‌هید بوونی و، ئه‌وه‌نده‌ش بایه‌خی زانستی و میژویی نیه‌ و، ته‌نها بۆنونه‌ ستونیکێ چه‌ند دێرپی، به‌رچاوی خوینه‌ران ده‌که‌وێ که‌ له‌ پوژنامه‌ی (هویت خویش) له‌ لاپه‌ره‌ ۷۲ سالی یه‌که‌می ژماره‌ یه‌که‌مدا، له‌ ژێر ناوینیشانی {شه‌هیدانی پیتی ئازادی

ته‌ها نوسه‌ران نین}، بلاو کراوه‌ته‌وه، تیایدا ئاماژه به‌ناوی مامۆستا ئه‌حمدی مفتی زاده و مامۆستا ناصر ده‌کا و ده‌لی:

(ستمی ده‌سه‌لات له‌و سالانه‌ی پیشوودا، پتی پی نه‌ده‌داین که هیچ بنوسین. له‌م سالانه‌ی دوایدا زانای گه‌وره ئه‌حمه‌دی مفتی زاده پاش هه‌شت سال زیندان و شکه‌نجه‌دان نازاد ده‌کری و پاش شه‌ش مانگ وه‌فات ده‌کات و، که‌سیش ده‌نگی لی به‌رز نابیته‌وه..هه‌روه‌ها به‌چ تاوانی مامۆستا ناصری سوبحانی پاش حوت سال ده‌ربه‌ده‌ریی ده‌سگیرنه‌کری و، له‌ژیئر نازار و شکه‌نجه‌دانا شه‌هید ده‌کری و که‌سیش ده‌نگی لی به‌رز نابیته‌وه .. هیوادارم پۆژیک بیته‌که‌ه‌موو به‌نازادی بزین، به‌نازادی بمرین و، بیروپاوی بوچونی ئه‌و جوړه‌که‌سانه، له‌گه‌ل مردنیان له‌گۆر نه‌نریت...)^(۱)

کارداڤه‌وه‌ی هه‌والی شه‌هید بوونی مامۆستا ناصر له‌ناوه‌نده ئیسلامیه‌کاندا :

دیاره هه‌والی شه‌هیدبوونی مامۆستا ناصر له‌ناوه‌نده ئیسلامیه‌کاندا ده‌نگدانه‌وه‌ی تابه‌تی خۆی هه‌بوو، به‌تابه‌تی که‌پیشتر نزیکه‌ی سالتیک له‌ زیندانا مابوویه‌وه و، لایه‌ن و که‌سایه‌تی یه ئیسلامیه‌کان هه‌والی زۆریان دا بوو که ده‌زگا به‌رپرسه‌کانی ئێران قانع بکه‌ن به‌نازا د کردنی، وه‌ک پیشتر ئاماژه‌مان پی‌کرد.

به‌هه‌ر حاڵ کاتی که هه‌والی شه‌هید بوونی بلاوبویه‌وه؛ له‌ دوو ناستی کاریگه‌ردا گله‌یی و کاردانه‌وه ده‌ستی پی کرد: له‌ ناستی دیپلوماسی و سیاسیدا، له‌ چه‌ند سه‌فاره‌ته‌وه په‌خنه‌ی زۆر گه‌را له‌کار به‌ده‌ستانی ئێران.. له‌ناستی میدیا و پۆژنامه‌گه‌ریی ئیسلامیشدا، چه‌ند گۆفاریکی پاکستانی و خه‌لیجی و ده‌ره‌کی، هه‌واله‌که‌یان به‌ بایه‌خه‌وه، بلاوکرده‌وه. هه‌ندێ له‌و گۆفار و بلاوکراوانه‌ی به‌ر ده‌ست که‌وتوون، بریتین له‌ (الاصلاحی) (اماراتی). گۆفاری (المجتمعی) کوه‌یتی. پۆژنامه‌ی (دار السلام) که له‌لایه‌ن حزبی ئیسلامی عێراقی یه‌زه له‌ لهنده‌ن ده‌رده‌چوو. گۆفاری

^(۱) پۆژنامه‌ی (هویت خوش)، سه‌رنوسه‌ر حشمت الله تهرزیدی. ژماره‌ ۱، سالی یه‌که‌م ۱۱/اردیبه‌شت/۱۳۷۸ هـ. ز. ۱۹۹۹/۴/۲۸.

(هه‌ته‌بچه) که له‌لا یه‌ن لقی سویدی رایبته‌ی ئیسلامی کورده‌وه، ده‌رده‌چوو. پۆژنامه‌ی (یه‌کگرتوو) که له‌هه‌ولێر له‌لایه‌ن یه‌کگرتوو‌ی ئیسلامی کوردستانه‌وه ده‌رده‌چوو. گۆفاری (الاعتصام) که له‌میسر ده‌ر ده‌چوو. گۆفاری (الدعوه) ی زمانحالی کۆمه‌لی (الاخوان المسلمون) که له‌وکاته‌دا له‌ولاتی (نهمسا) ده‌رده‌چوو. هه‌روه‌ها هه‌ندی پۆژنامه و گۆفاری پاکستانی و لایه‌نه‌کانی موعاره‌زه‌ی ئه‌فغانی که له‌نزیکه‌وه مامۆستا ناصریان ناسی بوو. وه‌ک نوسراو و به‌یاننامه‌و نارپه‌زایه‌تنامه و شیعر و په‌خشانیش؛ بابه‌تگه‌لیکی زۆر له‌به‌ر ده‌ستدان، که ده‌کرێ له‌نوسراویکی تایبه‌تیدا ب‌ل‌اوبکرینه‌وه، چونکه له‌به‌ر زۆری یان له‌گه‌ڵ ئه‌م ژياننامه‌یه‌دا کۆ ناکرێته‌وه.

به‌شیک له‌ده‌قی نوسراوه‌ ناوخۆیه‌کان و هه‌ولێکان:

له‌م به‌شه‌دا به‌گرنگی ده‌بینین که ده‌قی به‌شی له‌و نامه و نوسراوانه‌ بخه‌ینه‌ پوو که ئاراسته‌ی به‌رپرسیانی ئێران کران، تا راده‌ی دل‌ره‌قی و بی‌سه‌روبه‌ری ده‌زگاکانیان ده‌رکه‌وی و، له‌وی‌شه‌وه ئه‌و راستیه‌ به‌رجه‌سته‌ بیی که نا‌عه‌داله‌تی و نا‌یه‌کسانی چ گه‌نده‌لی و ناشووییکی ئێداری و سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی دروست ده‌کات.

له‌و نوسراوانه‌ ئاماژه‌ ده‌که‌ین به‌ نامه‌ی چه‌ندپاره‌ی زانایان له‌ هه‌ورامان و کوردستان به‌گشتی. نامه‌ی خێزانی شه‌هیدانی ناوچه‌ی هه‌ورامان. نامه‌ی بنه‌‌اله‌ی شه‌هید بۆ رابه‌ری ئێران. نامه‌ بۆ فه‌رمانده‌یی قه‌رارگای چه‌مزه. نامه‌ بۆ سه‌رۆکایه‌تی دیوانی گشتی ئێران.

نامه‌ی زنانایانی کوردستان بۆ سه‌رۆکایه‌تی دادگای شۆرش:

نامه‌ی زنانایانی کوردستان بۆ سه‌رۆکایه‌تی دادگای شۆرش و، هه‌ندێ له‌شایه‌تیدان سه‌باره‌ت به‌ که‌سایه‌تی مامۆستا ناصر:

له‌به‌شیتکی ئه‌و هه‌ولانه‌دا بۆ هه‌والێ زانینی مامۆستا ناصر و هه‌ولێ دیدار له‌گه‌ڵ سازکردنی؛ ژماره‌یه‌کی زۆر له‌ زنانایانی ناوداری ناوچه‌کانی کوردستان، تۆماریکیان ئاراسته‌ی سه‌رۆکی دادگای شۆرش کرد له‌ پارێزگای کوردستان، به‌لام به‌داخه‌وه وه‌لامی ئه‌و هه‌موو زنانایانه‌ش نه‌درایه‌وه که‌ژماره‌یان زیاتر له‌ ٤٠ زانی ناوداری ناوچه‌که‌ بوو.

له‌و نوسراوه‌دا که‌ پۆژی ١٣٦٨/٨/٤ هـ به‌رامبه‌ر (١٩٨٩/١١/١٢) درایه‌ ده‌ستی دادگا، هاتبوو:

(ئێمه‌ زنانایانی ئه‌هلی سونه‌ت به‌ پێی ئه‌رکی شه‌رعی خۆمان و له‌ به‌ر به‌رژه‌وه‌ندی تاینی ئیسلام و ئینقلابی ئیسلامی به‌پێی ئاشنایی یه‌که‌هه‌مانه‌ له‌گه‌ڵ زانی خوانات و دلسۆز جه‌نابی مامۆستا مه‌لا ناصری سوبحانی، که‌ هه‌ر له‌پێش سه‌رکه‌وتنی شۆرشه‌وه، یه‌که‌م که‌س بووه‌ له‌ ناوچه‌که‌ چالاکی و خه‌باتی ده‌ست پێ‌کرد و، ده‌ستی کرده‌ هۆشیار کردنه‌وی جه‌ماوه‌ر؛ ئاگادارتان ده‌که‌ینه‌وه‌ که‌ نزیکه‌ی پینچ مانگه‌ گیراوه‌ و هه‌والی نییه‌. بۆیه‌ ئێمه‌ داوای ئازادکردنی ناوبراو ده‌که‌ین، تا ئه‌و به‌دبینی‌یه‌ی نیوان سوننی و شیعی لاجچێ و، یه‌کیتی موسلمانان پارێزراو بێ).

شایانی باسه‌ ئه‌و تۆماره‌ ٤٢ که‌س له‌گه‌وره‌ زنانایانی ناوچه‌که‌ ئیمزایان کردوه،

له‌وانه‌:

- ١- مامۆستا مه‌لا زاهیدی ضیائی له‌پاوه‌.
- ٢- مه‌رحومی مه‌لا ره‌ببعی پێشه‌وای ئه‌هلی سونه‌ت له‌ کرماشان.
- ٣- مامۆستا مه‌لا شیخ حه‌مه‌ سه‌عیدی نه‌قشبه‌ندی له‌ پروانسه‌ر.
- ٤- مامۆستا مه‌لا شیخ عه‌زیزی قه‌سری شه‌رین.
- ٥- مامۆستا سید جه‌باری جوانپۆ.

۶- مهلا عبد العزیزی قادری له خانه گا.

۷- مهلا حمه مینی نیمامی له بانه وپړی.

۸- مهلا شیخ عطا ی نه قشبه ندی.

۹- ماموستا مهلا نه حمه دی به هرامی.

۱۰- ماموستا (مهلا عبدالرحمن) ی پیرانی.

۱۱- مهلا حوسه مینی دارایی له پښاو.

۱۲- مهلا حوسه مینی نادری له قوپه قلا..

۱۳- ماموستا (مهلا عبد المجید) ی دهوټت ناوا.

نم زانا ناودارانه و چنندین زانای تر که له ناوچه کانی خویندا ناودار و به پښن،
نو توټمار و داواکاری په بیان ئیمزا کرد..

لیټرهدا به پیووستی ده بینم که شایه تیی چند که سی له ناودارترین نو زانایانه
بنوسمه وه، که له په راویزی ئیمزاکانیاندا له م نوسراوه دا، نوسیویانه.. چونکه
بایه خیکی میژویی خوی هیه و، نه گونجی زور که س ناگادار نه بن، نه له پاده ی
ناویانگی نم زانایانه، نه له پاده ی ناویانگی ماموستا ناصریش.

ماموستا مهلا محمدی په بعضی - که دواتر به پښیشی له مهل و مهرجیکی گومانویدا
له شاری کرماشان شهید کرا - له ناست ئیمزاکه ی خویدا نوسیویه تی:

(من داوای نازاد کردنی برای زاناو مولته زیم جه نابی پایه به رز مهلا ناصر ی سوبحانی
ده که م، نه مهش داوای هر تاکیکی موسلمان ی نه هلی سه ننه ته له م ناوچه یه).

ماموستا مهلا زاهدی ضیائی زانا و (مدرس) ی دیرینی ناوچه ی هورامان و شاری
پاوه، نوسیویه تی: (پاکی ئیمان و راستگوئی و، فراوانی زانست و، ژیری و، زیره کی و،
سووریی برای عزیزم مهلا ناصر له سر په پیره و کردنی سوننه تی پیغه مبر (P) و،
دهوټه مندیی له زانسته ئیسلامیه کاندا، ناشکرایه. نازاد کردنی خواسته ی هر
موسلمانیکه ..).

مامۆستا (مهلا مهجیدی دهولهت ئاوا) ش، بهکیکی تره لهگهوره زانایانی ناوچهی
پروانسه رو مایدهشت، نوسیویهتی:

(کاک ناصری سوبحانی له لایهن ته حقیقاتی زانسته ئیسلامیه کانهوه، لای زانایانی
ناوچه که ناسراوه.. ئه، عاشقی ئیسلام بوو. دینی ساغ بوو. بۆیه ناشناکانی زۆر بی
تاقهتن و، منیش داوای بهردانی ده که م).

مامۆستا شیخ (حه مه سه عیدی نه قشبهندی) ش نوسیویهتی:

(داوای ئازادکردنی که سایه تی ناودار و زانای تیکۆشه، خواسته ی منیشه .)

مامۆستا مهلا حه مه مینی ناسراوه به (مهلا حه مه مینی کلّاش) یش نوسیویهتی:

(ناشکرایه مهلا ناصری سوبحانی که سایه تیه کی زانا و شاره زا به زانسته ئیسلامیه کان
و (متقی) و تیکۆشه ره، منیش داواکارم له به پرسان که به زووترین کات نازادی بکه ن).

مامۆستا مهلا عه زیزی قه سری شیرینیش نوسیویهتی:

(منیش شایه تی ده دم که ناوبراو هیچ نامانجیکی تری نیه جگه له به زکردنه وه ی

وشه ی ئاین؛ بۆیه داوای ئازادکردنی ده که م).

تۆماری زانایانی نه هلی سوننه ت بۆ رابه ری ئیران (آیه الله خامنه ئی)

له زنجیره ی ئه وه ولانه دا که زانا و که سایه تیه ئاینیه کان درێژه یان پی ده دا، بۆ
ئازادکردنی مامۆستا سوبحانی، نوسراویک بوو که به بۆنه ی جه زنی په مه زانی هه مان
ساله وه (۱۹۸۹)، ئاراسته ی رابه ری ئینقلاب (آیه الله خامنه ئی) کرا و، تیایدا جه خت
کرایه وه له سه ر پشتگیری داواکانی تر و، داوای لی پیچانه وه له هه والی شه هید کردنی
کراوه. له نوسراوی ناوبراودا هاتوه:

”پاش سلّو و جه ژنه پیروژه:

پیش یازده مانگ، به کی له زانایانی نه هلی سوننه ت له ناوچه ی هه ورامان - که به
زوه د و خواناسی ناوبانگی ده رکردوه - له لایهن به پرسانی دادگای شاری سنه وه
گیراوه.. پاش چه ندین هه ولی جۆراو جۆر، تا ئیستا هه والی نیه. پیشتر تۆمار و
نوسراوی تر دراوه به به پرسانی ناوچه که.. له کاتیکدا ئیمه چاوه پیی ئازاد کردنی

بووین، به داخوه هه والی دهرکردنی حوكم دهرهق بهو كه سایه تی به بلابوته وه، و نیگه رانی و بی هیوایی له ناوچه كه دا دروست كردوه. بۆیه ئیمه ی زانایانی نه هلی سوننه ت له پارێزگای كرماشان، له سه ر نه ساسی ئه رکی ئاینی و له بهر به رزه وه ندی گشتی، خوازیرین به ریزتان له وه سه له یه بیچنه وه، و ئه و حوكمه سوک بکه ن له سه ر ناویراوه..“

شایانی باسه ئه م نوسراوه ش له لایه ن ناودارترین زانایانی ناوچه ی هه ورامان و کرماشانه وه ئیمزا کراوه، له وانه:

مامۆستا مه لا زامیدی پاوه. مامۆستا مه لا حه مه مینی کلآش له جوانپۆ. مه لا سه ید عبدالجباری فه ره جی. مه لا سیف الله حوسه ینی. مه لا (عبدالرحمن) ی فه خزی. مه لا (عبدالعزیز) ی سه لیمی. مه لا (عبدالرحمن) پیرانی له روانسه ر. مه لا نه حمه دی به هرامی. مه لا محمد نه مینی بانه وپۆ. مامۆستا شیخ حه مه سه عیدی نه قشبه ندی، چه ندین زانای تری ناوچه کانی پارێزگای کرماشان..

ههول و نامه ی خانه واده ی شه هیدان بۆ رابه ری ئێران:

وهك گوشاری توێژکی تری کۆمه لگه ی کورده واری و ناوچه که؛ ژماره یهك له خیزانی شه هیدان – که پۆله کانیان بوو. نه قوربانیی ئه و شوپشهی له دژی شا کرا و به ناکامه که بیشت – تۆمارێکیان له ۱۳۶۹/۲/۸ هـ (۱۹۹۰/۵/۲۹) ئاراسته ی (آیه الله خامنه ئی) رابه ری کۆماری ئیسلامی ئێران کرد و هه مان داوای تێدا کرا بوو، که رابه ری نوێی ئێران پاسته وخۆ له و هه وال و حوكم و بریاره بکۆلیتته وه و، دواتر هه والی دلخۆشکه ر به و خیزانی شه هیدانه بدا، که هه موویان له بنه ماله و که سه نزیکه کانی جه نابی مامۆستا ناصر ن.

شایانی باسه ئه و خانه وادانه پێشتر نوسراویان دابوو به رپرسانی خۆجیی ناوچه ی کرماشان، وهك: نوێنه ری پاوه و هه ورامانات له مه جلیسی شورای ئێران و، وتار خوێنی مزگه وتی پاوه و سه ربه رشتی ده زگای شه هیدان له و شاره و، به رپرسانی

دادگا له شاری سننه؛ به لآم له راستیدا هیچ کام له و ده زگا و که سانه نه یانتوانی هیچ کاریک نه نجام بدهن، وهک له باسه پیشووه کاندای روون بوویه وه.

هر له و کارانه ی له و ماویه دا نه نجام دران، خیزانی ماموستا ناصر، له ۱۳۶۸/۸/۲۲ هه تاویدا، نوسراویکی تاییه تی نارد بۆ نویته ری ناوچه که له نه نجومه نی شورای نیسلامی، باوکیشی نوسراویکی دورو دریزی ناراسته ی سه رۆکی ده زگای (اطلاعات) کرد له شاری سننه و، تیایدا به دریزی ناکار و په وشته به رزه کانی ماموستا ناصر ی کورپی بۆ ناو براو باس کرد، به و هیوایه ی غیره تیک بیگری و خمه بخوا و ههست به مهسنولیهت هانی بدها، دیداریکیان بۆ ساز بکات؛ به لآم به داخه وه نه وه ولانهش بی نا کام مانه وه .

تۆماریکی بنه ماله بۆ رابه ری ئیران (آیه الله خامه نه نی)؛

له زنجیره یه کی تری نه وه ولانه دا پۆزی ۶۹/۲/۱۳ هـ ۱۹۹۰/۵/۲ (تۆماریکی دورو دریز له لایه ن بنه ماله و کس و کار و که سایه تیه کانی ناوچه ی هه ورامانه وه - که له لایه ن هه شتاو حوت که سه وه نیمزا و په نجه مۆر کراوه - درا به رابه ری گشتی ئیران (آیه الله خامه نه نی). له به شیکه نه و تۆماره دا هاتوه:

(جه نابی (آیه الله خامه نه نی) رابه ری کۆماری نیسلامی ئیران ! وهک به پزیزشت ناگاداری، له ناوچه ی سنوری نیمه که سایه تیه کی گه وه و ناودار، پزی زانستی گرتبوه بهر و، که وه بیری بیدار کردنه وه ی جه ماوه و، پسوا کردنی سیاسه تی دژه ئابنی سته مشایی، له سه ر نه وه به بیانوی سه ریازی دور خرایه وه و، دواتریش چه ندین جار له وانه وتنه وه و په یوه ندی وجموجۆل، قه ده غه کرا. دواتر به پزیزی بووه پیشه نگیکه شوهرشی نیسلامی و، پشتگیر و پشتیوان بۆ پیکه پتانی چه ندین ئورگانی خزمه تگوزاری ئینقلابی و، به شداریی کردن له نویسنی ره شنوسی قانونی نه ساسی له نه نجومه نی شاره زایان (مه جلیسی خوברה گان)، پاشان له سالی ۱۳۵۸ وه، به شپویه ی به کجاری خۆی یه کلا کرده وه بۆ خزمه تی زانست، تاگه شته پله ی ئیجتهداد، له زانسته نیسلامیه کاندای، بووه مه رجه عیک بۆ موسلمانانی ئیران و ده ره وهش. به لآم به داخه وه

له بهر دووری کار به دهستان لهجه ماوهر و، تهسکبینی و کالقامی یان دهسنگیر کراو،
 ماوهی یانزده مانگه چندین جار خزمان و زانایان سهردانی بهرپرسان دهکن و،
 له چندین تومار و نوسراودا بهرائت و بی تاوانی نهو پیاوه نهخه بهرچاوی
 بهرپرسان؛ بهلام له بهر کینه بازی بهرپرسانی شاری سنه بڑی زانایانی نهلی
 سوننهت، بهتاییهتی نوینهری بهرپرزتان له پاریزگای کوردستان، هیچ ناکامیک بهدی
 نهکراو، به بی بهلینی و بی پرهحمی و دلپه قیی و دووری له عه داله تی نیسلامی، مامه له
 کراین..

به داخوه له کوتایی مانگی په مه زاندا وپاش ۴۵ پوژ له جیبه جی کردنی حوکمی
 نیعدم، وهک دیاری جه ژن نه وه وه وال له ناوچه کانی نهلی سوننه تدا بلاو ده که نه وه.
 نیستهش له پاش ۱۰ پوژ دهسی دهسی، بهرپرسان ناماده نین جه نازه که مان
 بده نه وه. بویه بهم بونه یه وه داوا له بهرپرزت ده که ین که دهست بخره ناو نه م کاره و،
 له گه ل نه گه ری پاستبوونی هه والی شهید بونی؛ کاری پتویست نه نجام بده و،
 بهرپرسانی نهو تاوانه دهست نیشان بکه و، له ههر کاریک که ده کری ناگیدارمان
 بکه ره وه..).

بیگومان نه م هه ولش بی وه لام و بی ناکام بوو!

نوسراویک بو فەرماندهیی قه رارگای (حمزه، سید الشهداء):

له ۱۳۶۹/۲/۱۵ هـ، (۱۹۹۰/۵/۴) به ناوی بنه ماله و کس و کاری شه هیده وه نوسراویک ئاراسته ی فەرماندهیی قه رارگای حمزه کرا - که سوپایه کی به رپرس بوو له ناوچه ی کوردستان و خۆرئاوای ئێران - له و نوسراوه دا بنه ماله ی ماموستا ناصر، به رپرسیاریتی هه ر کاردانه وه یه ک له نه گه ری راستبوونی هه وائی شه هیدکردنی ماموستا ناصر؛ له نه ستوی خۆیان لاده به ن..

له به شیکی نه و نوسراوه دا هاتوه:

به پێژ/ فەرمانده ی قه رارگای حمزه !

له ناگامی بلاو بو نه وه ی هه وائی چاوه پروانه کراوی شه هیدکردنی زانای ناودار و گه وره ی نه هلی سوننه ت، جه نابی مه لا ناصر ی سوپحانی؛ وێرای ریسواکردنی نه و تاوانه گه وره و بێ پیشینه ی؛ ناگادارتان ده که ی نه وه که نه و کاره دژ به عه داله تی ئیسلامی به و چاوه پروان نه کراوه، نه گه ر جێبه جێ کرابی.. له به رنه وه ی که نه و که سایه تیه ناوداره، ته نها که سیکی سه ر به خێزان و بنه ماله ی ئیمه نیه و به س؛ به لگو وه ک که سایه تی ئاینی و رابه ریکی موسلمانانی نه هلی سوننه ت ناسراوه و، له لایه ن جه ماوه ر و زانایان و پیاوما قولانی ناوچه که شه وه به چه ندین جوړ و له چه ندین رێوه، له گه ل سه ران و کاربه ده ستان په یوه ندی کراوه و هه موولا ناگادارن، له به ر نه وشتانه نه گه ر هه واله که راست بی و هه ر کاردانه وه یه ک ره ویدات ئیمه به رپرسیار نین.. بۆیه هه ر له ئیسته وه ناگادارتان نه که ی نه وه، که ئیمه ته نها له جموجول و هه لۆیستی خانه واده ی خۆمان به رپرسیارین و به س.. به رپرسیانی حکومه ت خۆیان مه سنوولن له هه ر بوداو و کاردانه وه یه ک که ره ویدا..

شایانی باسه وێنه یه ک له م نوسراوه درایه پارێزگاری کرماشان و فەرمانداری

پاوه بێ ناگاداری.

نامه‌ی زانایانی ناوچه‌ی هه‌ورامان بۆ رابه‌ری ئێران (آیه‌ی الله خامه‌نه‌ئێ):

كاتێ كه هه‌وایی شه‌هیدكرانی مامۆستا ناصر له‌لایه‌ن ده‌زگاكانی (اطلاعات) وه‌ بلۆكرايه‌وه‌، له‌كۆتایی مانگی ۱۳۶۹/۲ (مایسی ۱۹۹۱) دا، ژماره‌یه‌کی قۆر له‌زانایانی ناوچه‌ی پاوه‌ و هه‌ورامانات، نامه‌یه‌کیان راسته‌وخۆ ئاراسته‌ی رابه‌ری ئێران (آیه‌ی الله خامه‌نه‌ئێ) کرد، كه‌ تیایدا ده‌لێن:

(به‌پێز رابه‌ری شوپشی ئیسلامی (آیه‌ی الله خامه‌نه‌ئێ) !

هه‌وایی ناكاو و چاوه‌پروان نه‌كراوی ئیعدام كردنی زانای خواناس و ناوداری ناوچه‌كه‌مان مه‌رحومی مه‌لا ناصری سوپحانی به‌ده‌ستی به‌رپرسیانی دادگای شوپش له‌ سنه‌، ئیمه‌ی زانا و موسڵمانی ناوچه‌ی وای کرد كه‌ به‌ئركی شرعی خۆمان هه‌ستین و به‌رپرسیانی ولات له‌چهند خاڵێك ئاگادار بكه‌ینه‌وه‌:

۱- مه‌رحومی مه‌لا ناصری سوپحانی یه‌كێ له‌ زانا گه‌وره‌كانی ئه‌هلی سوننه‌ته‌ و، پله‌یه‌کی به‌رزى زانستی و پێز و له‌خواناسی هه‌یه‌ و، جێی شانازیی ئه‌هلی سوننه‌ته‌. به‌پێزی له‌هه‌لومه‌رجی سه‌رکه‌وتنی شوپشدا، له‌گه‌ڵ رابه‌رانی تری دلسۆزی ئه‌هلی سوننه‌ت، به‌ هه‌وایی بێ وچان به‌شدارییه‌کی سه‌ره‌کی و گرنگی هه‌بوو له‌ هۆشیار کردنه‌وه‌ی جه‌ماوه‌ر و هاوئاهه‌نگ كردنی ئه‌هلی سوننه‌ت له‌گه‌ڵ هه‌وایی و خه‌بات و پاپه‌پینی گه‌لانی ئێران، دواتریش هه‌موو ته‌مه‌نی له‌ خزمه‌تی ئیسلامدا به‌خت کرد.

۲- له‌و پوه‌وه‌ كه‌ ئه‌م كاره‌ساته‌ گه‌وره‌یه‌ له‌گه‌ڵ سیاسه‌ت و به‌رژه‌وه‌ندیه‌كانی پزێمی كۆماری ئیسلامی و، مافه‌كانی مه‌زه‌بی ئه‌هلی سوننه‌ت و، یه‌كێتی ئوممه‌تی ئیسلامی، یه‌كانگه‌ر نیه‌؛ پێمان وایه‌ ئه‌وكاره‌ له‌گه‌ڵ هه‌یج میزانیکی ئیسلامی و هه‌یج یاسایه‌کی به‌شهریی ناگونجێ، و، گورزیکی گه‌وره‌یه‌ له‌په‌یكهری یه‌كێتی موسڵمانان و، مایه‌ی دڵخۆشكردنی دوژمنانه‌.. ئیمه‌ دلتیاین ئه‌و كاره‌ زیانیکی قه‌ره‌بوو نه‌كراوه‌، كه‌ به‌ره‌می ده‌ستی قه‌زاوه‌تی ناته‌واوی هه‌ندێ به‌رپرسه‌ له‌گه‌ڵ موسڵمانانی

کرستان، به به لگه‌ی نه‌وه که پیشتریش چه‌ندین مه‌سه‌له‌ی له‌و باب‌ه‌ته دهره‌ق به زانایانی نه‌له‌ی سوننه‌ت نه‌نجام دراوه.

۳- له‌و پوه‌وه که چه‌ندین جار که‌س و کاری و دۆستانی و زانایانی ناوچه‌ی سزادانی نوینه‌ری رابه‌رو، حاکم شهرعی ناوچه‌یان کردوه‌و له‌ ۱۳۶۸/۸/۴ دا به نیمزا و نه‌ئیدی ۵۰ که‌س له‌ زانایانی ناوداری ناوچه‌که، تۆماریکی فراوان دراوه به‌هموو به‌پرسیانی په‌یوه‌ندیارو، تیایدا داوای نازادی ناوبراو کراوه و داواکراوه ریگری بکری له‌بریاری عه‌جولانه و حوکمی نا‌عادیلانه‌ی به‌پرسیان..

به‌لام به‌داخوه و به‌سه‌ر سوپمانه‌وه ده‌لین: هیچ جوره کاریگه‌ریه‌کی نه‌بو، تابتیسته‌ش له‌چاره‌نوسی نه‌و زانایه هیچ هه‌والیک نه‌و، به‌په‌یچه‌وانه‌ی هه‌موو بریاریکی ئیسلامی یه‌وه، ته‌نانه‌ت بۆ نزیکترین خزمانی؛ مۆله‌تی دیدار نه‌دراوه، نه‌وه‌ش به‌لگه‌ی نه‌وه‌یه گرتنه‌که‌ی جیتی گومانه و سته‌می لی کراوه.

۴- وه‌ک پیشتر وتمان نه‌م زانا پایه به‌رزه جگه له‌ داوکۆکی له‌ ئیسلام و مافه‌ په‌واکانی نه‌له‌ی سوننه‌ت تاوانیکی نه‌بوه و، نه‌گه‌ر پایه‌کی جیاوازیشی هه‌بوو بی - وه‌ک له‌هموو ئاین و مه‌زه‌به‌کاندا هه‌یه - مافیکی ناسایی‌یه و، ئینکاری ناکری.

له‌کۆتاییدا، دوباره به‌ سووری خوازیاری پونکردنه‌وه‌ی نه‌م کیشه نه‌سه‌فبار و گومانلیکراوه نه‌که‌ین و، داوا له‌ به‌پرسیانی بالا نه‌که‌ین بۆ لیکۆلینه‌وه له‌م پووداوه کاره‌ساتباره؛ لیژنه‌یه‌ک بنیژن و ئیمه له‌ راستی‌یه‌کان ناگادار بکه‌نه‌وه... به‌ نایه‌تی (وإذا حکمتکم بین الناس أن تحکموا بالعدل) کۆتایی به‌نوسراومان دینین..)

نامه بۆ سه ره كايه تي ديواني گشتي ئيران:

پژمى ۱۳۶۹/۲/۲۷ هـ (مايى ۱۹۹۱) نيزكى ۳۰ زانا و كه ساپه تي ناودارى كوردستانى ئيران، نوسراوئيكيان ئاراسته ي سه ره كايه تي ديواني گشتي ئيران كرد، كه نه و كاته (آية الله مقتدائى) بوو، تئيدا هاتوه:

(ئيمه ژماره يه كه له زانايان و پوناكبيرانى شاره كانى پاوه، جوانرۆ، پوانسه ر، كرماشان؛ ده رياره ي زيندان كردن و قه ده غه كردنى ديدارى جه نابه ماموستا ناصرى سوبحانى، يه كئ. له كه ساپه تيه ناوداره زانسته يه كانى نه هلى سوننه ت، ده مانه وي چه ند خالئك به ينه روو:

به رژيان پيش ئينقلاب له قوتابخانه ئاينه كاندا سه رگه رمى خوئندن بوو. زانسته يكى زۆر و فراوانى كۆكرده وه.. بۆيه له بهر بىرى قوول و كراوه ي و، ناكايى سياسى و ئاشنايى به ناله بارى يه كانى رژيمى سته مكارانه ي شا، بوو به جه مسه رى موسلمانان و لاوانى ناوچه كه و، له كاتى شوپشيشدا پۆلئيكى گرنكى له رينيمويى سياسى و فيكرى جه ماوه ر دا بينى و، هاو ئاههنگى ته واوى له گه ل شوپشگيرپاندا هه بوو.. دواتريش سه رگه رمى خزمه ت به ئيسلام بووه، خۆى دوور گرتوه له پوه پويونه وه و، دژى رژيمى جه مو - ئيسلامى هه لوئىستى سياسى نه گرتوه.

به لام به داخوه له به ره نجامى قه زاوه تي دوور له واقع و، هه سوڊيى هه ندى كه س و لايه ن و، پشت به ستنى به رپرسانى (اطلاعات) له ناوچه كانى نه هلى سوننه ت به هه والى نادره ست؛ له ۱۳۶۸/۳/۱۸ هه تاويدا ده سته گيركرا و، دوانزه مانگه هه يچ هه والئيكى نه .. له پاستيدا ده سته گيركردنى زانايه كى خواناسى له وچۆره و بزرکردنى هه وال و وه زعى له و ماوه يه دا؛ پيچه وانه ي هه رچى پيژدانگى شه رعى يه و دژى قانونى نه ساسى و عورفى مه كه مه ي ناوخۆيى و جيهانيشه.

شايانى باسه پاش ده سته گير كردنى به ماوه يه كى كه م، ژماره يه كى زۆر له زانانايان تو ماريكى گه وره يان له پشتگيرى نه و كه ساپه تيه به رز كرده وه. كه س و كاريشى

بەردەوام چەندىن ھەوليان داوھ؛ بەلام ھەرچى بەلئىن و قسەى بەرپىسان بووھ
پېچەوانەى پاستى بوون و كەسىان خاوەنى قسەى خۆيان نەبوون.

ئىستەش خەلكى ئەھلى سوننەتى ئىران گومانىيان لەدلسۆزى و پىروا خزمەتگوزارىي
ئەو پىاوھ نەپىھ، وا ئەزانىن مەسەلەى گرتنى و دىدار پىئەدانى پېچەوانەى دروشمى
يەكئىتى سوننە و شىعەىھ و، دژى بەرژەوھەندىيەكانى كۆمارى ئىسلامى ئىرانىشە..^(۱)
ئەمە بەشىك بوو لەو نوسراوانەى ئاپاستەى بەرپىرس و دەزگا جۆراوجۆرەكانى
ئىران كران، لەھەموو ئاستەكاندا. بەلام زۆر بەداخوھ، نە سۆزى ئىسلامىي جولاندن،
نە ھەستى ئىنسانى ھەزاندن، نەغىرەتى بۆ دروست كردن. بۆيە نوخەبى خەمخۆر و
روناكبرى ئىران – دەرەوھشى لەگەلدا بىت – ھەر لەو ساتە وەختەوھ داھاتوويەكى
تارىكىان بۆ ئەو ولانە پىشېبىنى كرد و، لەسالانى دواتردا پىشېبىنەكە ھاتە دىو،
گەندەلئەكان لەھەموو رويەكەوھ تەشەنەيان سەند.

بەمەش پەردەيەك لەمىژووي صەحوەى ئىسلامىي و خەباتى پاپەرانى دلسۆزى
گەلى كورد و ئەھلى سوننەتى ئىران دادەرىتتەوھ، بەو ھىوايەى لەداھاتوودا پەردە
لەسەر ھەندى لايەنى تىرى كەسىتى زانستى مامۇستا ناصر ھەلئەدەىنەوھ، دۆستانى
گەلانى ئىران و ھەقخوزان مىژووي كەسايەتەى خەباتگىرەكانى تىرى ئىران، زىندوو
بەكەنەوھ.

^(۱) تەواوى ئەم نامە و تۆمار و نوسراوانە وئىنەيان لەلامان ھەپە، ئەوھى لئىرەدا نوسراوھتەوھ پاستەوخۆ لە

دەقى نوسراوھكان وەرگىراوھ.

پاشکوی
به لگه نامه و وینه کان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى

ربنا : تقبل منا . إنك أنت السميع العليم .

ربنا ! اننا من عرفه أنك ربنا ما يملك علينا أنسنا ، فلا نريد إلا إليك ، فلا نستعين إلا بك . ومن عرفه أنك ربنا ما يملكنا ما يملكنا ، فلا نريد إلا بك ، فلا نريد إلا بك . في أولئك الذين لا خوف عليهم ، ولا هم يحزنون ، الذين أنعمت عليهم ، من النبيين والصدّيقين والشهداء والصالحين ، غير المتخصصين عليهم ، الذين عرفوا ، ولكن لم يؤمنوا ، ولا آمنوا الذين صلوا بعد ما تبين لهم الحق .

ربنا ! ولما وجهت بنوينا يكون استباق الذنوب ، في الذين عرفوا الحق من الملائكة حتى سررتهم ، وانهم وما من موليتهم من كل بيت ربك ، باطل ، فاصدين بين ربك ، حتى أن العباد إلى رب الأرض ، إلى رب الأرض ، لا يعلّمون إلا خلاص السبيديين ، لا يعلّمون إلا أخبار وأناستار .

ربنا ! يقينا الحق من الهدى ، ثم القوي يوم حشر المشيئين للهدى ، والمرضيين ، فإن ذلك هو العسر ، لا عدم السكّن من تدبيره الألوان والأشكال .

أيتها العائل أُنّ بصيرتينا
من تدبيره من النوبة بملأ وأهلا
فقلع المآبوم واهنال مشقته
حسوا للراة في كؤوس نلاسه جلوا
وأعلم بأن أمام المر باء يه
والزاد - أيتها العا - جازا بالمال والنفس منفس .
والسلام عليكم ورحمة الله ما

١٩٢٠
١٩٢٠

ناصر سبحاني

نمونه‌ی خهت و نیمزای شه‌هید ناصر‌ی سوبحانی

۱۳۶۹/۲/۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِنَّ الْمُقْسَطِیْنَ عِنْدَ اللّٰهِ عَلٰی سَابِیْغِیْنِ نُوْرٍ الَّذِیْنَ یُعْدُوْنَ فِیْ حُكْمِهِمْ وَهٰمْ اَوْلٰو

تَقَامُ فِیْهِمْ رَهْبَرِیٌّ مَّصْرُوْرٌ لِّسَلَامِیِّ اِیْرَانَ اِنَّهُ لَدَلَّ حَامِلُیْ
لِلْاِسْلَامِ عَلَیْهِمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ

لحظه ای که از سلام و محبت پیوسته به اسلام از عیان میسر از هم جدا نمی شود و حق تلفی از برای
شخصی هم استحصار و تعیین فرود آمدن بر نفس و خونش مأموریم به محبت سلا
ماهر مسلمانان هر روز در شهر مسان شهر رمضان باره که کنی از خدا تعالی الهی است نر میباشند
النون اما تمام است که مظلومان در زندان ماعلمون به سببی برند فلذا از آنجا که
مراغب عسکری و مشهوری با اذن و انتحاب شاهین حضرت عالی خبر است و از هر
در سال روز زر کمال رهبر انقلاب اسلامی ایران امام خمینی عفو عالی مظلومان است
از جانب رهبری این نظام بی سیاست نخواستند که در بیان از زندان نهر از
با محدودیت خاص رهبری تم سوید اسید و انتظار بوده و هست که از راه مردم را از هر صورت
استقلال ایشان از هر ابلاغ و مشمول نقل و جرحه موما فید که به ضمن سیاست
آینبارن را حفظن خواهک للموسس « ایمانی کفر عراضی و صالحان مکرر مردم

السلام علی عباد الله الصالحین
از طرف خاندان سنیانی ام نشان باره - دو زبان مبررسی

روز است: مقرر است از طرف اسلام ایران امام خمین جهت استحصار و ندرال ندر

نامه‌ی مه‌نصوری سوبحانی برای شه‌هید بق‌راه‌ری کژماری نی‌سلامی
نیران خامنه‌ئی

من قرآن است
محمد الکریم

الحمد لله رب العالمین
محمد بن محمد

محمد بن محمد
الحمد لله رب العالمین

محمد بن محمد
الحمد لله رب العالمین

الحمد لله رب العالمین
محمد بن محمد

الحمد لله رب العالمین
محمد بن محمد

الحمد لله رب العالمین
محمد بن محمد

الحمد لله رب العالمین
محمد بن محمد

الحمد لله رب العالمین
محمد بن محمد

الحمد لله رب العالمین
محمد بن محمد

نامه‌ی به‌کیتی زانایانی پاریزگای کرماشان بق رابری نئیران خامه‌نئی

بر حسب نامه ای که از طرف اسرار رسیده است ...
 در روز شنبه که از آن روز پنجشنبه تا روز دوشنبه ...
 در روز شنبه که از آن روز پنجشنبه تا روز دوشنبه ...
 در روز شنبه که از آن روز پنجشنبه تا روز دوشنبه ...
 در روز شنبه که از آن روز پنجشنبه تا روز دوشنبه ...
 در روز شنبه که از آن روز پنجشنبه تا روز دوشنبه ...
 در روز شنبه که از آن روز پنجشنبه تا روز دوشنبه ...
 در روز شنبه که از آن روز پنجشنبه تا روز دوشنبه ...

از طرف ...
 از طرف ...
 از طرف ...
 از طرف ...

نامه‌ی بنه‌ماله‌ی شه‌هید بق سه‌ریه‌رشتی (اطلاعات) ی سوپای پاسداران

بداوا انما عدلت فبلغ في الارض فاحكام بين الناس بالحق ولا تبع اليهودي فليصلب عن
سبيل الله ان الذين يضلون عن سبيل الله لهم عذاب شديد بما كانوا يجاسون
هست بجزم بدین و کشتی بافترا...

با عیسی ادب و احترام بجا آورده و بعد از آن در عصری که ملتها دعای آزادی سر می دهد و علی و زینب را کشته اند
نموده ای با عاریت آنها از زمین گسله ز دوره ای که بزندقه در می و سعده زوی مبتدیان است بیایان رسیده است سفینه
مؤمنان اهل سنت در ایران با فحاح و مصیبت های روزی می شود که قوهی فکرم اسلام بر آنها راه می آید
و این فحاح علیها ای زایم در روز قضا و الله عزوجل آورد و در ضمن اینست سفینا یا فتنی
آری ریاست بجزم هفت در حال وقوع لفظی عمالت و رعایت مولای سر و دست و در ترات ما در نظر داشته
اطلاعاتی و قضای نظام جمهوری اسلامی ایران در صدد بر آورد انتظار آورده تا نهایت تا سیف در روزی
بر خلاف عدالت اسلامی و اصولی انسانی بحاکم این بد نوع خودی نظیر وحشیانه در کجکیم ای نام رسوم
و معتقداتی موجود در جهان محلی و غیره بر دل نهادن است می شود برای مثال در دیومهر ۱۸/۴/۱۳۴۸ شخصیتها مسلم
عامل و شش روز جمع در جهان اهل سنت ایران مرسوم به حیثیت ملامت هر سر می که هر روز می شرمناک تر است
و دردی با مسکوت شیب چشم در مجلس عزای برادر می سلیمان در سنندج تسلیم و دستگاه اطلاعات
ناسیری شدن تربیت بر مولد از اعلام علی باز داشتی گفت با اقتضای و همین در حیثت سر در راه با اهل
و عیبت را خواهم و بین از آن نیز آنها بکول بر شات در عقیده تربیت آنگاه خود و در ضلال کیمه و با شکر از آن
طافان و صبه خاص زانات از بر و فروا و وحشی مرطبات و خبره حاکم است دادستان منصفه و نورش در سلطانی
در حضور همی از علی اساطق نه تنها اصلاحی داده نشد بلکه بر سر رویت وی از طرفی از طایفه خود و فساد است
دل به وی دفتر نظامی شهرهای دیگر خود و مالکین تربیت آنگاه هم از آن دستگیری شدند و ما در حتم کفایت
محمد بر بر و بار و برادران و ظاهر این واقعه از ازال وی بر ضرر خود و هشتم و این وجه است که برین در حال ازال
کیم می بر سایر ازال خدای که تمام او را در بر سر ازال می کشید نیز بر سر ازال گسی خویشتن و این است
علاقه ای و بر سر ازال دست و در اول هر حد و در نتیجه نام اسلام بر سر ازال داشتیم در شرط با هر سر ازال
آن آنگاه در روز غیر خط خدای که هوای متفاد و حرمت را بر سر ازال داشتیم و آنگاه گفتیم استیضاحی موجب باس
و نظایر بر سر ازال هر چه بر سر خط اهل سنت و در سر ازال علم از این عمل سر ازال بر اسلام بگوهر خود و آنگاه
محمد اعتقاد است تمام با سخن گفتن از بر سر ازال و بر احوال مکرر حال و روحان و در سر ازال و در سر ازال و در سر ازال
بر سر ازال از سر ازال و در سر ازال هم شایسته و نظایر اهل نظم نیز از حضرت ان استماع از سر ازال
نظم ما با در خدای که چنین حکم روز از انتظار و سر ازال با تغییر و بر سر ازال این مشکل از سر ازال
بر سر ازال بر سر ازال است جمهوری و در سر ازال از سر ازال انتظار مواضع نمودن بدعا و با مکرر بر سر ازال
و نهایتا دست خدای که روزی هفت روز که بر سر ازال از سر ازال مواضع نمودن از سر ازال استماع از سر ازال
و نهایتا بر سر ازال

و السلام علی سببی الخلفاء و السلفین
در خصوص وزارت و سببانی پیشکش ماوه سعادتشون یک تذکره مختصر

نامه‌ی بنه‌ماله‌ی شه‌هید بق (ده‌سته‌ی ده‌زگای لی‌تک‌زاینه‌وه‌ی) پار‌یز‌زگای
کرماشان

بسم الله الرحمن الرحيم
ولا تنفع الهوى فيضلت عن سبيل الله
هيئت تخيم ما يردني كل كشور ستغزراست باختران
سلام عظيم

۲۸ آذر ۱۳۲۲

احتراما ما سخی میرساند در تاریخ ۱۲ آذر ۱۳۲۲ جناب ملا مهری که عزیز می بینیم سبک نهی شده
در همین ساعت به همراهی خانم اش به شهرستان بستند و سبک خدمت در مجلس شورای اسلامی
نیز در دستگاه اطلاعات سنبله و بستله و نامتفرد بودی که اعلام محل بارداشتی جناب
استماع و در خلال همین ماه بتوالی با دادن رصدهای خلاف واقع و دوروز انتظار ما را
مردمان و تزیین اعتباری به حواست و با نظم خویش در روز و محافل ما خارده نشد و با وجود
منهوشی هائیکه در استان و نواحی بود ملاقات صورت ندادیم در مقدمه و خصوصاً در
سابق با نوبت تعجب از این امر نیز سر باز ندادیم و تا امروز کم صحبت درگذره ماه از آن
شهره نرس اطلاعاتی از احوال ایشان نیست با بودن و هرگز به منوالی دست از نظر ما با علم
نرسی تو جری نمی افکند حال معلوم نیست که در نسبت در ضمنی بستن موخلاف خود می افکند
مربعم و منظره در جوانی به اتومبیل شیب به حواف ترف بر پهلوی نوسف چه حکمی در حرم
ایشانی سرور شده است و در حالیکه به صمیمیت حدیث عمیق سعید فطر یا امید که عظمت نرس
منگنی انتشار آزادی ایشان پویای ماها افرازه و جامع اسفان بعد از بحیر از هر چه
بیشتر و نودیت به واقفیت بود. با بیانات ناآرزو تعجب؟ درست در روز سعید فطر شایسته
به شکره رسانیدن و سر لرودری دستگاه اطلاعات و قصاصی ششم از انتشار و مدعی از ما
و از هر چه در دست به اعلام جنس اسانیم ای برانجامیت و تا امروز که چنگل دور از نشد
این شایعه غیر مرتفع را با یاد و متذکر از سعید هیچک از مسئولین سعید دال به دور و یا تا
نرسر صمیمیا از آن نغمه دست حال آتای ریاست هیئت این شمالی مطرح و مورد اعتراض
است . یا دستگیر و اختصار و عدم ملاقات و سرگردان خانواده در خلال کلام به دور هرگز
نفران مزاحم بودن خانواده و ملتی با ای و ناله و آسوس و خاطر به دست چنگل در خلاف خدی
اهل شری و ادیبی و حاضری نمود جو باید عدم امتداد و مهم با سخنان مسئولین به رهاست
و با ضایع خانواده که ارسال نامه حارس معتقد دور که انتشار و خلاف عدالت اسلامی نموده
حال نظریه ناباور به دن انتشار این شایعه و با تقدم در نسبت اهر خلافت و سایر هائی
کرسال شده از حضرتان اسنهاد دارد با پیغمبر و بر سرش ای شمشیر و قتلش مسووم بر قتل
طلحه اول نیست به فراهم نمودن ملاقاتی و با نهمس تلفظی با یادارد و بهرمانیا اختلاف
و سر اقدام متصرف را امره اطلاع نه نایست نشکر و مزید ارضانی است

و السلام

از طرف خانواده سخی به نشانی پاره - در کمال تحسین میرساند

نامه‌ی بنه‌ماله‌ی شهید بقره زکای بالای لیکولینه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نامه‌ی ژماره‌یه‌ک له زانیانی ناوچه‌کانی کوردستان بۆ سه‌رۆکایه‌تی دیوانی
گشتی ، موقته‌دانی

برادر محترم علیمراد با خاصیت شایسته مردم پناه (هرات شور) در محضر شیخ الاسلام
سلام علیکم

انتهای سال است آنگاه جانانها را میباید و اینها...
برینسان عزیز است باز در ماه تمام است...
معروف برای ما مردم اهل سنت...
توسعه ناموس در این اوقات...
مراعات عرفی اطلاع از...
از تعاقب قضای دادسرای...
و تعاضد راه...
حقیق و صحت...
توسعه ناموس...
در درستی...
سلطان در انتظار...
الطلب اسلامی...
تفاوت رسانیدن...
سلمانان...
تجدید نظر...
سلمانان...
و در مقام...
مؤثره انعکاس...
با تقدیم احترام خانواده شریفه و اسرار دایم صحتی

Handwritten signatures and stamps, including a circular stamp with text and several illegible signatures.

نامه‌ی بنه‌ماله و کس و کاری شهید بقر نوین‌ری پناه له نه‌نجومنی
شورای نیسلامی له تاران

۱۳۶۹، ۲، ۷

برادر حاج ملا قادر قاری از هم دم در بر سرستی و تم نیاید شکر شایسته

سلام علیکم

چندان ما اصداف کنندگان مخالفان چهار شهر را از اسرار و اسامی جانان سنی استیفاء برساند و ما
 هم بخواه ما به تمام است از برادران حساب ملا فایده سنی که شخصی شهر معروف برای است
 اهل سنت استند در بر صفر ۱۳۶۹ است. حکام در ضیافت روحانی از برادران سندان
 توسط با معرفت زاده (اطلاعات مستندی در شهر و از آن موقع تاکنون از دادن خبر فرستادن و هم
 اطلاع از نحوه بازداشت ایشان امتناع میزدند و هرگز هم در آن وقت هیچک از صفت حقانی
 در اسرار انقلاب مستخرج از اخبار صحیح را به منظور لزوم حواست و تقاضای بازمانده با اکتفا
 از تسلیم حاکمان است و در نتیجه در حاکمیت ایشان با احتیاط در ایام حکم و حقیقت مستخرج اعلام
 برایت از فرزند و بواسطه ما از سر حاشیه داشت تا ایام بر سر نام نه و ام قطع با ما قطع
 انتقال و نیز از فرزند تاکنون از عمل بازداشتی و بی اطلاع در هر شهر که به ما نسبت میسر
 ما به سرک و ضیق و حصول رسیدن غیر از فطرها و دیگر مسلمانان در دستگیر گمانی آن غیر
 چه مردم با نوبت تا سفاک از سر میسرتان (اسلامی) انقلاب اسلام مستخرج و اطلاعات
 در ایام - مستخرج است با اطلاع در ایام نام تفاوت رضایت این عالم نیز فرستاده ام این
 سرس هم از آن مرتب تا از تعجب و از چرا در ما مسلمانان گفتن است فلذا از حضرت
 رسد و بر سر منظر خبیب این مقام و در وقت دادن تنیم و نیز تحریر نظر مقامات
 در صورت اقدام به یک چنین اقدام صبر دشنام نظرات ما و در مسلمانان با هم معاشه و از اول
 از هم در هر شهر استادی و نیز سرچهره و دیگر فرق قضایب و در مسلمانان و معاشه از بعد از
 شکر است امید است تا دیگر مقامات در اسرع وقت از هر شهر که نام استقامت و بازتاب نامی
 از اخبار در عمل آید

ما یقیناً از نام صادره شهر ۱ و امیر از اسم خانان سنی
 حراد سید محمد باقر شهر ۱
 ۲۵۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۳۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۴۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۵۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۶۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۷۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۸۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۹۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱
 ۱۰۰۰ شهر ۱ و ۱۰۰ شهر ۱

نامی ژماره یک له بنه مال و کس و کاری شه هید بؤ سه ربه رشتی
 بونیادی شه هیدی پاره

و سائلیغ بیجا و سبب قیامت بالحق و است غیر العاقبت

است مخفی از کفر اذاعات متبرکات استندج

چند از کفر بسیار خدای دانا و در بود و صدمات بر او شرف و کبریا حضرت محمد صلی الله علیه و آله
و نه امیر پیروزی اسلام ~~است~~ که در حق او نهد از بدین حد و حد کسائی در حق او نهد از بدین حد
بر خدای عز و جلال نهد و ما از عدل و انصاف ای که کتب آنگاه مشتمل بر امر کرده و هر چه در حق او نهد
دست نداشتن را تسلط می داریم

القرن دست بگناه و اورد و است که در دستگیرا آورد بر حق و برود را سبب است اسلام
شهر در بر تمام سخات عجز از ایم آورد و در واقع و در انفس در بر رسول - بهر آن دالم
و ساد است فیما در بین دویم در حق میر و علم و دین عز و جلال تمام و قوی در حق او نهد
و در حق او نهد از بدین حد و در خطی است هر شب در بر نظر و اجابت حال تمام و حقیقی
در بیان برود با حق ضربه و جز نبی و احسان و نیز شستباری همه را ترسود و در آن راست و
بلاخره عز و جلال که در حقیقت آنگهی اسلام دست چنانچه واقف در بره و خلف جرات

در سر سبب با شک و اطمینان است که دست در بر از ای نهد و در حق او نهد بر همه لایق آن از
چنانچه در بر لایق و بی نی و ناقص بگویم تا علی و جبرین عز و جلال که در حقیقت حاصل
در حق او نهد و در حق او نهد است که در حق او نهد حال در حق او نهد شکر در حق او نهد است
تربت بر مشی از هر چه در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
از نظامی که در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
هر که در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
چون در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است

دشمن که اهل بلاد بهر حال از سر تا سر بر روز آخرت و اعتماد به عریان که ای که در حق او نهد
و بصراوه بر بر همه است که در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
با همه در بر اندان میانه نیست که در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
با آورده شود که در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
بزدان نماید و در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
تصراً « سرده در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
به بی خبر و دست طلم و از سر آن که در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
هر که در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است
و اما شکی در حق او نهد است که در حق او نهد است که در حق او نهد است

و اسلام می نویسد اللّٰه و السلام

هر روز کلامی که در حق او نهد است

نامه‌ی باوکی شهید بق ده‌زگای (اطلاعات)ی سنه

مركز صحف ام لوزن
سفر 2 ساهلان - ساره

اخبار ويزه

شهيدان راه آزادي كلها نويستندگان نيود هاند

كلها نويستندگان نيود هاند كه شهيدان راه آزادي و آزاديخواهان بودند و در راه آزادي شهيد شدند.

«آيبي الله الجهر بالوسمين الموليان من ملكر مكان الله تسمية طيباً»

الشيخ السبحاني:

ولد العالم الجليل (رحمه الله) في بلاد إيران (التي كانت منذ القدم مهداً للعلماء الأعلام) في سنة 1293 هـ. وكان من مواليد سنة 1293 هـ. وكان من مواليد سنة 1293 هـ. وكان من مواليد سنة 1293 هـ.

«وما تلتزمه بالاسلام المبرور في كل ما سارفاً، إذ هو الذي حث من الاسلام، وادعت له في استناده الطبري الملم.»
«وما تلتزمه بالاسلام المبرور في كل ما سارفاً، إذ هو الذي حث من الاسلام، وادعت له في استناده الطبري الملم.»
«وما تلتزمه بالاسلام المبرور في كل ما سارفاً، إذ هو الذي حث من الاسلام، وادعت له في استناده الطبري الملم.»

علي مظفرين على خطي ناصر سبحاني في طرقت الشفاء

شؤون إسلامية

علي مظفرين على خطي ناصر سبحاني في طرقت الشفاء...
علي مظفرين على خطي ناصر سبحاني في طرقت الشفاء...
علي مظفرين على خطي ناصر سبحاني في طرقت الشفاء...

علي مظفرين على خطي ناصر سبحاني في طرقت الشفاء...
علي مظفرين على خطي ناصر سبحاني في طرقت الشفاء...
علي مظفرين على خطي ناصر سبحاني في طرقت الشفاء...

نمونه‌ی چند ووتاریک له‌گوفاره نیسلامیه‌کان له‌سه‌ر شهید سوبحانی

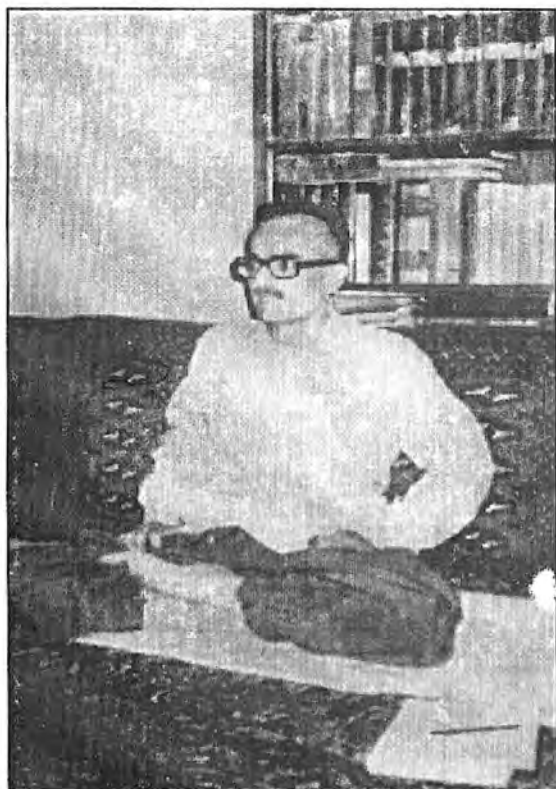
ماموستا ناصر و سى مندالى

ویننیهک له کونگره‌ی شورای شمس له تاران (۱۹۸۱)

كاك ئەحمەدى مەفتى زادە لە كۆنگرەى ئۆتۆنۆمى، سەنە (١٩٨١)

كاك نه حمه دى موفتى زاده پاش نازادبوونى له زيندان

پیرستا:

لاپهړه	بابه ت
۵	پښه کی
۷	پوخته په ک له که سیتی ماموستا ناصری سوبحانی
۱۱	به شی یه که م سهره تاکانی ژبانی ماموستا ناصر و سالانی پیش شوپشی گه لانی نیران:
۱۳	بنه مال ی ماموستا ناصر و سهره تای ژبانی
۱۶	خویندنی له خویندنگا شهرعیه کان
۲۰	چوونه سهریازی
۲۳	هاوسه رگری
۲۴	پیشه سهره تایی به کانی سهره لدانی هوشیاری نیسلامی له کوردستانی نیران
۲۷	چالاک یه سیاسی به نیسلامیه کانی سالانی پیش شوپشی نیران و پولی ماموستا ناصری سوبحانی
۳۷	ناره زایه تنامه ی ماموستا مونتی زاده سه باره ت به پوداوه کانی شاری پاوه
۴۱	هولتی ده ستگیر کردنی ماموستا ناصر له لایه ن ساواکه وه
۴۳	به شی دووهم سهره که ورتنی شوپش و چالاک یه کانی ماموستا ناصر له سالانی یه که مدا
۴۵	سهره ورتنی شوپشی گه لانی نیران
۴۷	کونگره ی فراوانی (توتونومی) له سنه و به شداری ماموستا ناصر
۵۲	پراگه یانندی پیکه پتانی کومه له به کی سیاسی
۵۴	یاداشتنامه ی پشتگیری شوپش و تیبینی یه کان
۵۶	به شداری ماموستا ناصر له ريفراندمی خه لکی نیران بق کوماری نیسلامی
۵۷	سهردانی ماموستا ناصر بق لای آیه الله خومه ینی

۵۹	که متهمه رخمی سه رانی شوپش دهره ق به گرفته کانی کوردستان و بۆلی ماموستا ناصر
۶۰	په خنه ی ماموستا ناصر له یاسای بنه په تی
۶۱	مانگرتن و نا په زایه تنامه
۶۷	سه رانی دکتور چه مران (جیگری سه ره ک وه زیران) له پاوه و گله بی نامه ی ماموستا ناصر
۶۹	دوا سه رانی ماموستا ناصر له سه رانی شوپش
۷۱	وه فدی ده سته ی نیاز پاکیی (هه بیته تی حوسنی نیه ت)
۷۲	وتویژی ماموستا ناصر له گه ل لایه نه سیاسی په کوردستانی به کان
۷۳	کیشه ی ماده ی دوا زده ی قانونی نه ساسی
۷۶	مالئاوایی له سه رانی شوپش و ده سالات
۷۷	کۆنگره ی به که می دامه زانندی شووای مه رکه زیی سوننه ت (شمس)
۸۱	کوچ کردن بۆ شاری مه ریوان
۸۲	گو یزانه وه ی بۆ شاری ســــنه
۸۶	کوچ کردن بۆ شاری کرماشان
۸۸	سه رانی به بنده ره کانی ئیران
۸۹	به شی سینهم پانۆزما ی به سه رهاتی گرتن و شهید کردنی ماموستا ناصر
۹۱	کات و شوپن و شیوه ی ده سگیر کردنی ماموستا ناصر
۹۷	گه یانندی هه وائی په سمی شه هید کردنی
۱۰۳	هه وئی که سایه تی و لایه نه ئیسلامی به جیهانی به کان
۱۰۴	دیدار له گه ل به پررسی ده زگای (قضائی) و (داواکاری گشتی ئیران)
۱۰۹	رۆژانی پرسه و سه ره خوشی
۱۱۰	هه ندی زانیاری ده رباره ی دوا پۆژه کانی شه هید بوونی
۱۱۲	سه باره ت به وه صیه تنامه ی ماموستا ناصر

۱۱۳	مه سه له ی گواستنه وه ی تهرمی خوالیخوش بوو
۱۱۴	کارداڼ: ه ی هه والی شه هید بونی له پوژڼا مه گریی ئیترانیدا ۰۰
۱۱۵	کارداڼه وه ی هه والی شه هید بوونی مامۆستا ناصر له تاوه نده ئیسلامیه کاندای
۱۱۷	نامه ی زانا یانی کوردستان بۆ سه روکایه تی دادگای شوپش
۱۱۹	تۆماری زانا یانی شه هلی سوننه ت بۆ رابه ری ئیتران (آیه الله خامه نه ئی)
۱۲۰	هه ول و نامه ی خیزانی شه هیدان بۆ رابه ری ئیتران
۱۲۱	تۆماریکی بنه ماله بۆ رابه ری ئیتران (آیه الله خامه نه ئی)
۱۲۳	نوسراویک بۆ فه رمانده یی قه رارگای (حمزه، سید الشهداء)
۱۲۴	نامه ی زانا یانی ناوچه ی هه ورامان بۆ رابه ری ئیتران (آیه الله خامه نه ئی)
۱۲۶	نامه بۆ سه روکایه تی دیوانی گشتی ئیتران
۱۲۹	پاشکۆی به لگه نامه و وینه کان
۱۵۷	پیتوست

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

... له گهڼ سەنگینی باری بانگه‌وازدا؛ سەنگینی ئەجرو پاداشتیش
مەترەحە بۆ ئینسان.. ئەگەر چی هەلگرتنی ئەم بارە پتووست بەوه
ئەکا، کە ئینسان خۆی و هەرچی بەک کە خوا پتی دارە - کە
خۆیشی هەر خوا داربەتی - لەم رینگەبەدا بەختی بکا و فیدای بکا.
بەلام بەراستی تەنها لەو فیدا کردنەدا بە کە خۆی دەست
دەکەوتتەوه. ئەگەر ئینسان خۆی لا دا لە هەلگرتنی باری ئەو
مەسئولیتە بۆ ئەوهی کە پارێزراوینی؛ ئەوا هەر لە بەکەم هەنگاویدا
بپاری دارە لە بەین چوهر نابود بروه.. بەلام بەعە کسەوه ئەگەر
بە پتی تاران لەم زەمەنەبەدا هەنگاو پتی و حەرە کەت بکار، گیان و
مالی خۆی پتەشکەش بکا بۆ ئەوهی کە وەزێفەیی خۆی لەو رێبەدا
جێبەجێ بکا، ئەوه هەر لەو لەحزەبەدا وجودی خۆی دەست
ئەکەوی، بە جۆری هەرگیز لە دەست دان بە شونیا نایەت ،
ژبانتیک کە مەرگ بەشونیا نایەت..

وہختی کە من گوزەشت بەکەم لە خۆم و ئەوهی خوا پتی داوم ئیتر
چ سەنگینی بەک لە هەلگرتنی باری مەسئولیتەدا هەبە؟!...

بەشتی لە شریقی وتاری (بەرپر سيارتی کاری بانگه‌واز)ی

ماموستا ناصری سوڤحانی

dazgaybarham@yahoo.com